Sfântul mucenic Sava Gotul de la Buzău (334 – †372)

(12 aprilie)

Materiale despre Sfântul mucenic Sava Gotul de la Buzău:
https://independent.academia.edu/emystea/Sf-muc-Sava-Gotul-de-la-Buz%C4%83u-(12-apr)

***

Sfântul Sava de la Buzău, cunoscut mai adesea drept Sava Gotul s-a născut în anul 334 în regiunea Buzăului, în apropiere de râul Mousaios (Buzăul de azi), din părinţi creştini şi a trăit în zona deluroasă a Subcarpaţilor de curbură. Actul său de martirizare precizează că ar fi fost cantor sau dascăl în interiorul comunităţilor religioase de acolo. Este celebrat, în cultul român ortodox, la 12 aprilie (deşi apare

alteori în dreptul zilei de 18 aprilie), iar conform calendarului romano-catolic, pe 28 aprilie.

Index

Evanghelia şi Apostolul zilei....4
Slujba Sfântului mare mucenic Sava de la Buzău....7
Canon de rugăciune către Sfântul mucenic Sava de la Buzău....30
Acatistul Sfântului Sava Gotul (de la Buzău)....38
Acatistul Sfântului mucenic Sava de la Buzău....50
Acatistul Sfântului mare mucenic Sava gotul (Buzău, 334)....61
Imnografie....71
Vieţile Sfinţilor - Sfântul mucenic Sava Gotul de la Buzău (18 aprilie)....73
Sfântul mucenic Sava de la Buzău - drumul spre sfinţenie....79
Sinaxar - Pomenirea Sfântului marelui mucenic Sava, cel numit gotul (12 aprilie)....80
Sfântul mucenic Sava de la Buzău - 12 aprilie....81
Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul mucenic Sava de la Buzău....84
Calendar Ortodox - Sfântul mucenic Sava de la Buzău, Sfântul ierarh Vasile mărturisitorul, episcop de Parion (Denia Acatistului Bunei Vestiri)....86
Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc - Sfântul mare mucenic Sava, un martir al adevărului....89
Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc - Preotul Sansala, părintele duhovnicesc al Sfântului mare mucenic Sava....91
Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc - Sfântul ierarh Vetranion, curajos apărător al credinţei ortodoxe....92
Proloagele din 12 aprilie....95
Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului sfinţit mucenic Sava Gotul (15 aprilie)....102
Sfântul sfinţit mucenic Sava Gotul - Sfinte moaşte....104
Epifanie, episcopul Buzăului - Viaţa şi nevoinţele....108
Preot prof. dr. Mihail Milea - Viaţa Sfântului Sava Gotul de la Buzău....114
Sfântul mucenic Sava gotul de la Buzău, România (12 aprilie)....119
Ora de religie - Sfântul mucenic Sava de la Buzău (12 aprilie)....122
Bogdan Scorţea şi Daniela Şontică - Sfântul mucenic Sava, serbat cu fast la Buzău 125
Dumitru Pintea - Geții nemuritori și martiriul Sfântului Sava....129
Andrei Butu - Sfântul mucenic Sava de la Buzău, „servul Domnului”....134
Pr. Ioniță Apostolache - Martirul străromân Sava, însemnări şi documente patristice....139

Pr. Ştefan Sfarghie - Sfântul Sava, model de curaj, blândeţe şi smerenie pentru toţi tinerii.....143
Jurnalul meu cu Sfântul Sava de la Buzău.....146
Wikipedia - Sfântul Sava de la Buzău (Sava Gotul) 163
Orthodoxwiki - Sfântul Sava de la Buzău (Sava Gotul).....165
Icoane 169

Evanghelia şi Apostolul zilei

Evanghelia

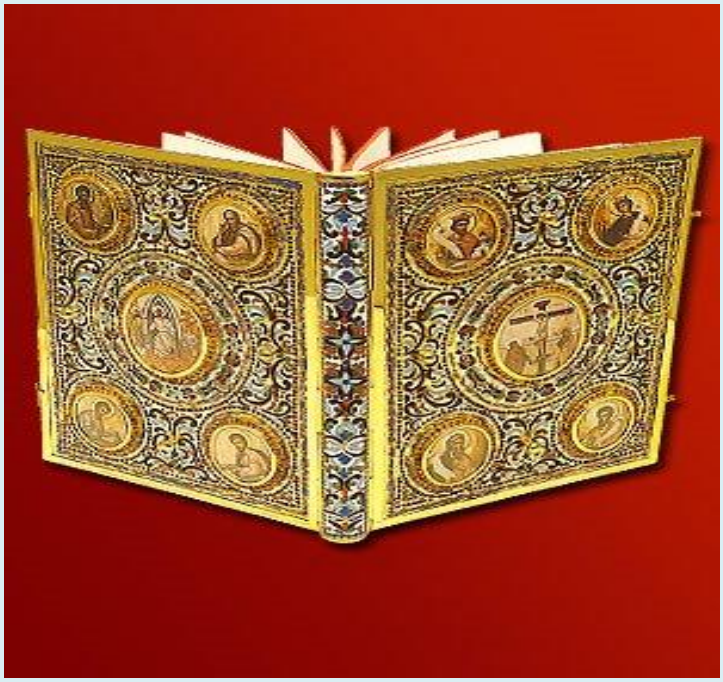

Ev. Ioan 15, 17-27; 16, 1-2

17. Aceasta vă poruncesc: să vă iubiţi unul pe altul.
18. Dacă vă urăşte pe voi lumea, să ştiţi că pe Mine mai înainte decât pe voi M-a urât.

19. Dacă aţi fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentru că nu sunteţi din lume, ci Eu v-am ales pe voi din lume, de aceea lumea vă urăşte.
20. Aduceţi-vă aminte de cuvântul pe care vi l-am spus: Nu este sluga mai mare decât stăpânul său. Dacă M-au prigonit pe Mine, şi pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul Meu şi pe al vostru îl vor păzi.
21. Iar toate acestea le vor face vouă din cauza numelui Meu, fiindcă ei nu cunosc pe Cel ce M-a trimis.
22. De n-aş fi venit şi nu le-aş fi vorbit, păcat nu ar avea; dar acum n-au cuvânt de dezvinovăţire pentru păcatul lor.
23. Cel ce Mă urăşte pe Mine, urăşte şi pe Tatăl Meu.
24. De nu aş fi făcut între ei lucruri pe care nimeni altul nu le-a făcut păcat nu ar avea; dar acum M-au şi văzut şi M-au urât şi pe Mine şi pe Tatăl Meu.
25. Dar (aceasta), ca să se împlinească cuvântul cel scris în Legea lor: "M-au urât pe nedrept".
26. Iar când va veni Mângâietorul, pe Care Eu Îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul Adevărului, Care de la Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine.
27. Şi voi mărturisiţi, pentru că de la început sunteţi cu Mine.

1. Acestea vi le-am spus, ca să nu vă smintiţi.
2. Vă vor scoate pe voi din sinagogi; dar vine ceasul când tot cel ce vă va ucide să creadă că aduce închinare lui Dumnezeu.

Apostol

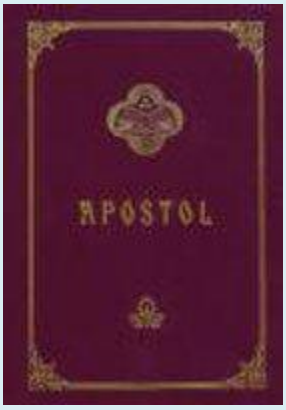

Epistola către Evrei a Sfântului apostol Pavel

Evrei 7, 26-28; 8, 1-2

Fraţilor,

26. Un astfel de Arhiereu se cuvenea să avem: sfânt, fără de răutate, fără de pată, osebit de cei păcătoşi şi fiind mai presus decât cerurile.
27. El nu are nevoie să aducă zilnic jertfe, ca arhiereii: întâi pentru păcatele lor, apoi pentru ale poporului, căci El a făcut aceasta o dată pentru totdeauna, aducându-Se jertfă pe Sine însuşi.
28. Căci Legea pune ca arhierei oameni care au slăbiciune, pe când cuvântul jurământului, venit în urma Legii, pune pe Fiul, desăvârşit în veacul veacului.

1. Lucru de căpetenie din cele spuse este că avem astfel de Arhiereu care a şezut de-a dreapta tronului slavei în ceruri,
2. Slujitor Altarului şi Cortului celui adevărat, pe care l-a înfipt Dumnezeu şi nu omul.

Slujba Sfântului mare mucenic Sava de la Buzău

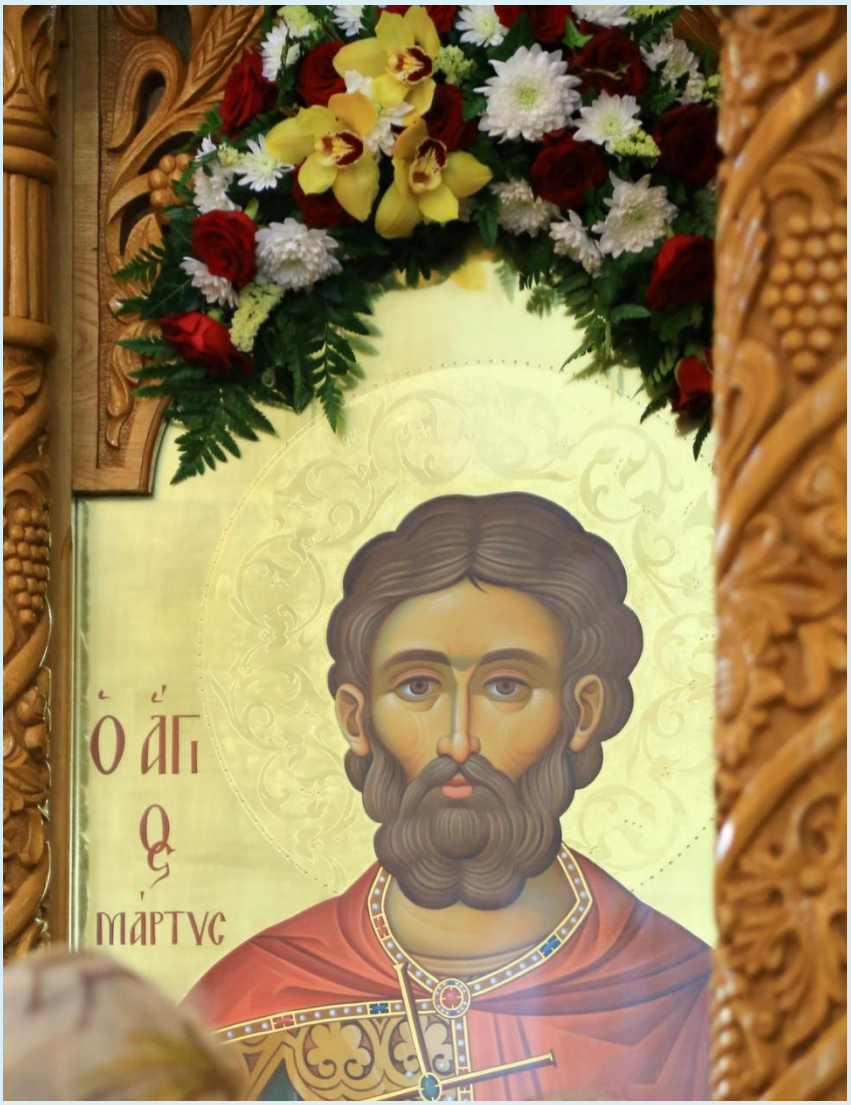

La Vecernia mică

La Doamne, strigat-am... se pun **stihirile** pe 4, glas 1:

Podobie: Ceea ce eşti bucuria cetelor cereşti şi pe pământ oamenilor tare folositoare, prea curată Fecioară miluieşte-ne pe noi cei ce scăpăm la tine. Că nădejdile noastre, după Dumnezeu, întru tine le-am pus, Născătoare de Dumnezeu.

Veniţi acum, credincioşilor, să lăudăm cântând pe prea măritul Sava, apărătorul credinţei, pe cel ce strălucit a mărturisit înaintea păgânilor şi pe pământul românesc dreapta credinţă a predicat, iar acum lui Hristos se roagă pentru noi (de 2 ori).

Mijlocitor către Domnul am câştigat noi toţi pe mucenicul Sava, de chinuri purtătorul, că sângele vărsat pentru Dumnezeu a sfinţit pământul nostru şi, înecat fiind de păgâni cu lemnul, pe Cel răstignit pe lemn îl roagă pentru noi.

Păzitor al credinţei te-ai arătat atunci când te sileau să guşti cele oprite, dar toată tirania păgânilor defăimând, pe Hristos L-ai mărturisit şi întăreai prin cuvinte pe fraţii tăi întru poruncile Mântuitorului.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glas 5*

Adusu-te-ai lui Dumnezeu jertfă prea bine primită, mare mucenice Sava, mărturisind pe Hristos înaintea păgânilor; şi ca o stea te-ai arătat pe tăria Bisericii, ruşinând pe cei ce slujeau stelelor. Pentru aceasta, roagă-te, de Dumnezeu fericite, să ne mântuim noi toţi, cei ce cu credinţă serbăm sfântă pomenirea ta.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu), *acelaşi glas*

Născătoare de Dumnezeu, ceea ce eşti izbăvitoare tare celor ce nădăjduiesc întru tine, îndreptează-ne pe noi la liniştea cea lină a dumnezeieştii voiri, rugând pe Hristos Dumnezeu, împreună cu mucenicul Sava, să se mântuiască sufletele noastre.

La Stihoavnă

Stihirile, glas 3:

Mucenice Sfinte Sava, cel ce ai strălucit cu tăria credinţei tale, întăreşte-ne şi pe noi pe piatra credinţei, ca să păzim fără strămutare dogmele părinteşti.

Stih: Prin sfinţii care sunt de pe pământul Lui, minunate a făcut Domnul toate voile Sale întru dânşii.

Precum cel ce te-ai adus jertfă bine primită lui Dumnezeu, jertfa noastră de laudă primind-o, roagă pe Milostivul Dumnezeu să păzească sfântă Biserica Sa de toată vătămarea şi nevoia.

Stih: Cântaţi Domnului toţi cuvioşii Lui şi lăudaţi pomenirea sfinţeniei Lui.

Neîntrecutule cântăreţ al învierii lui Hristos, cel ce dar ai primit de la Dumnezeu, întăreşte-ne pe noi spre slujba Bisericii noastre dreptslăvitoare, cerând pace şi milă pentru sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glas 6*

Veniţi toţi credincioşii, cu nădejde să alergăm la Biserica cinstitului propovăduitor al lui Hristos, strigându-i din adâncul sufletelor: Roagă-te neîncetat, Sfinte mucenice Sava, pentru pacea Bisericii şi pentru mântuirea sufletelor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu), *acelaşi glas*

Născătoare de Dumnezeu, tu eşti viţa cea adevărată, care ai odrăslit rodul vieţii; ţie ne rugăm: Mijloceşte, Stăpână, împreună cu mucenicul Sava, să se mântuiască sufletele noastre.

Tropar, glas 4: Astăzi, duhovniceşte prăznuieşte Biserica dreptcredincioşilor români şi cu bucurie strigă: Veniţi, iubitorilor de mucenici, să serbăm pomenirea cea de peste an a luptelor mucenicului Sava! Că acesta dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind, a înflorit minunat, aducând Stăpânului rod bogat şi bine primit, prin mucenicie. Iar acum se roagă neîncetat în ceruri, să se mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Alt **tropar**, glas 3: Purtătorule de chinuri Sava, cela ce în apă ai fost omorât de către goţii păgâni, roagă pe Milostivul Dumnezeu ca să dea iertare de greşeli sufletelor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu), *- Învierii, acelaşi glas*

Pe tine, ceea ce ai mijlocit mântuirea neamului omenesc, te lăudăm, Născătoare de Dumnezeu Fecioară, căci cu trupul cel luat din tine, Fiul tău şi Dumnezeul nostru prin Cruce luând patima, ne-a mântuit pe noi din stricăciune, ca un iubitor de oameni.

La Vecernia mare

La Doamne strigat-am..., se pun **stihirile** pe 8, glas 8:

Podobie: Ce vă vom numi pe voi Sfinţilor? Heruvimi că întru voi S-a odihnit Hristos, serafimi ca neîncetat l-aţi proslăvit pe Dânsul, îngeri că de trup v-aţi lepădat, puteri că lucraţi minunile; multe sunt numele voastre şi mai mari darurile rugaţi-vă să se mântuiască sufletele noastre.

Cum te vom numi pe tine, Sfinte Sava? Mucenic, că pe Hristos L-ai mărturisit; nevoitor, că ai supus trupul duhului; râvnitor, că n-ai fugit de mucenicie; stâlp al Bisericii, că ai învăţat pe creştini să nu se lepede de credinţă; multe sunt numele virtuţilor tale, dar mai multe darurile; roagă-te să se mântuiască sufletele noastre (de 2 ori).

Cum te vom chema pe tine, Sfinte Sava? Alăută însufleţită, fiindcă ai cântat lui Dumnezeu; mijlocitor, că ai câştigat îndrăzneală către Hristos; lăcaş al Duhului şi apărător al creştinătăţii; predicator iscusit al dogmelor; roagă-te neîncetat, mucenice prea mărite, pentru pacea Bisericii şi pentru mântuirea sufletelor noastre (de 2 ori).

Veniţi să cinstim pe mucenicul Sava, pe cel ce s-a arătat purtător de chinuri prea mărit, pe cel ce a răbdat zdrobirea trupului, pe cel ce a suferit bicele şi toată chinuirea spre bucurie o a socotit, că ştiind făgăduinţa cea nemincinoasă a Stăpânului tuturor, pentru Dânsul punând viaţa cea de aici, pe cea de veci o a dobândit.

Alte **stihiri**, glas 8:

Podobie: O, prea slăvită minune! Izvorul vieţii în mormânt se pune, şi scară către Cer mormântul se face; veseleşte-te Ghetsimanì, a Născătoarei de Dumnezeu sfântă casă. Să strigăm credincioşii, pe Gavriil având începător cetelor: cea plină de dar bucură-te, cu tine este Domnul, Cel ce dă lumii prin tine mare milă.

O, prea slăvită serbare a sfântului mucenic de bucurie ne umple astăzi, că sfinţeşte inimile şi sufletele noastre şi îndreptează dorinţele cugetului nostru spre cele nemateriale, prin privirea vieţii sale, cea împodobită cu virtuţi şi fapte dumnezeieşti.

O, îndelungă răbdarea mucenicului Sava, cel ce s-a arătat slujitor al Bisericii lui Hristos; că a biruit păgânătatea vrăjmaşilor, cu puterea credinţei, şi răbdarea chinuiri, cu dragostea lui Hristos, pe care îl roagă acum pentru sufletele noastre.

Bucură-te, mucenice prea mărite, apărătorule al Ortodoxiei, care adăpi totdeauna cu vinul umilinţei sufletele celor ce te prăznuiesc; bucură-te, slugă înţeleaptă, care

ai înmulţit talantul cel dat ţie, şi bunule neguţător duhovnicesc, care ţi-ai agonisit nejefuită comoară în ceruri şi, punându-ţi viaţa pentru Hristos, cununa slavei ai dobândit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glas 5*

Să trâmbiţăm cu trâmbiţa de cântări, să săltăm în cele de praznic şi să dănţuim, bucurându-ne de prăznuirea cea de peste an a purtătorului de chinuri mucenic; preoţii şi monahii, cu tot poporul, să laude pe robul cel ales al Împăratului tuturor, pe cel ce cu într-armarea dumnezeiescului Duh a biruit pe tiranii cei păgâni şi a surpat îndrăznirile lui Veliar; păstorii şi învăţătorii să laude pe îndreptătorul şi învăţătorul, pe cel ce a întărit poporul în Ortodoxie; pe cel curat în dogme; pe cel mult pătimitor; pe cel lăudat de marele Vasilie, pe coroana cea scumpă a ţării noastre şi pe marele ajutător, lăudându-l toţi, să zicem: Prea lăudate Sava, mărturisitorule al lui Hristos, sârguieşte şi ne scoate pe noi dintru aceste nevoi şi mântuieşte pe poporul tău, cu rugăciunile tale.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu),

Stihira praznicului sau Dogmatica glasului 5: În Marea Roşie, chipul Miresei celei neispitite de nuntă s-a scris oarecând. Acolo Moise despărţitor al apei, iar aici Gavriil slujitor al minunii. Atunci adâncul l-a trecut pedestru neudat Israel, iar aici pe Hristos L-a născut fără sământă Fecioara. Marea, după trecerea lui Israel, a rămas neumblată, iar cea fără prihană, după naşterea lui Emanuel, a rămas nestricată. Cela ce eşti şi mai înainte ai fost şi Te-ai arătat ca un om, Dumnezeule, miluieşte-ne pe noi.

Vohod: Lumină lină a sfintei slave a Tatălui ceresc, Celui fără de moarte, a Sfântului, Fericitului, Iisuse Hristoase, venind la apusul soarelui, văzând lumina cea de seară, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, cel ce dai viaţă, pentru aceasta lumea Te slăveşte.

Prochimenul zilei; Paremiile de la Sfântul mare mucenic Gheorghe (23 aprilie)

La Litie

Stihirile, glas 1, însuşi glasul:

Bucură-te întru Domnul, pământ românesc, că din tine a odrăslit pârga jertfită lui Hristos, marele între mucenici Sava, care pentru dreapta credinţă moarte a primit şi, îndrăznire câştigând, neîncetat mijloceşte pentru apărarea ţării acesteia şi pentru mântuirea sufletelor noastre.

În toată creştinătatea, sfinte, s-a vestit cinstirea ta, căci ai fost lăudat de marele Vasile, fiind numit jertfă bine primită, tare mijlocitor şi credincios dogmelor ortodoxe; pentru aceasta, nu înceta a te ruga lui Hristos Dumnezeu pentru pacea Bisericii şi pentru mântuirea sufletelor noastre.

Piatră de temelie şi păzitor te are Eparhia Buzăului, că ai arătat pământul nostru altar prea curat de jertfă, de pe care mireasmă cu bun miros s-a suit către Hristos sufletul tău cu virtuţi împodobit, Sfinte Sava; iar acum, înaintea Luminii celei în trei străluciri, cere pace şi milă pentru sufletele noastre.

După vrednicie alergăm la mijlocirea ta, mărite Sava, cel ce te-ai arătat pârgă din neamul românesc adusă Stăpânului tuturor şi cel ce, luptând pentru răspândirea Evangheliei, ai întărit pe creştini în dreapta credinţă, după cum a mărturisit şi marele Vasile, că pe pământul strămoşilor noştri domnea credinţa cea curată; împreună cu acesta roagă-te pentru pacea Bisericii şi pentru mântuirea sufletelor noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glas 8*

Bine vieţuind pe pământul românesc, ai câştigat har de la Dumnezeu, care te-a întărit prin minune, că strunjindu-ţi-se trupul şi cu bătăi fiind chinuit, îndată te-ai arătat chinuitorilor fără vătămare şi întreg, iar apoi, cu aceasta fiind întărit, ai primit cu bucurie moarte pentru Hristos, adică viaţă şi nesfârşită fericire; deci, acum, de lumina Celui dorit veselindu-te, pe Acela roagă-L pentru noi, cei ce cu dragoste te prăznuim.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu), *acelaşi glas*

Bucură-te, Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, limanul şi folosinţa neamului omenesc, care pururea te-ai arătat apărătoare nouă, nevrednicilor, şi solitoare nouă, păcătoşilor; roagă-te, Stăpână, cu mucenicul Sava, să se izbăvească ţara noastră de toată răutatea vrăjmaşilor şi să fie păzit de Dumnezeu pământul românesc, pe care noi îl numim grădina ta. Pentru aceasta, pe tine te fericim, de Dumnezeu Născătoare.

La Stihoavnă

Stihirile, glas 5:

Podobie: Bucură-te, cămara...

Izbăveşte de primejdii pe cei ce te cinstesc, mucenice prea mărite, şi-i împodobeşte pe dânşii cu ajutorul harului, tu, cel ce te-ai împodobit cu virtuţile şi cu lucrarea faptelor, cu smerenia surpând mândria, cu sărăcia, cu postul şi cu privegherea ca un sihastru arătându-te şi cu propovăduirea ca un apostol, iar prin cântare şi cunoştinţa dogmelor, după vrednicie te-ai numit slujitor Bisericii lui Hristos. Pe Acela roagă-L să dăruiască sufletelor noastre mare milă.

Stih: Minunat este Dumnezeu întru sfinţii Săi, Dumnezeul lui Israel.

Pe cel întru mijlocire grabnic ajutător şi apărător al ţării şi poporului nostru, pe cel ce este în nevoi mângâietor, veniţi toţi să-l lăudăm, strigând şi zicând: Bucură-te, sprijinitorul celor din necazuri; bucură-te, cel ce ai înflorit în pământul cetăţii tale ca o prea frumoasă floare a Duhului; bucură-te, ziditorul şi acoperitorul Bisericii tale; şi acum nu înceta a mijloci pentru cei ce serbează cu dragoste pomenirea ta, slujitorule al lui Hristos. Pe Acela roagă-L să dăruiască sufletelor noastre mare milă.

Stih: Prin sfinţii care sunt de pe pământul Lui, minunate a făcut Domnul toate voile Sale întru dânşii.

Veniţi toţi credincioşii să lăudăm pe măritul Sava, pe cel împodobit cu dreapta credinţă, cu cucernicia, cu purtarea paşnică şi smerenia, pe cel ce a strălucit cu blândeţea şi cu învăţătura, pe cel ce a zdrobit îndrăzneala idolatrilor, pe cel simplu la cuvânt şi bogat în cunoştinţă, şi să-i zicem: Roagă-te, prea fericite mucenice, pentru cei ce cu credinţă şi cu dragoste cinstesc de bucurie purtătoare şi pururea pomenită prăznuirea ta, mijlocind către Hristos să dăruiască sufletelor noastre mare milă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glas 5*

Veseleşte-te pământ românesc, saltă de bucurie, apă a Buzăului, că v-a sfinţit pe voi, făcându-vă cu adevărat jertfelnic, sângele mucenicului Sava, iar sufletul acestuia, încununat de Hristos şi în mâinile Acestuia primit, se bucură acum, privind cu

desfătare lumina Dumnezeirii cea întreit strălucitoare şi se roagă Domnului pentru pacea Bisericii şi pentru mântuirea sufletelor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu), *acela-şi glas*

Fericimu-te pe tine, de Dumnezeu Născătoare Fecioară, şi te slăvim credincioşii după datorie; pe tine, cetatea cea neclintită şi folositoare tare şi scăparea sufletelor noastre.

La binecuvântarea pâinilor: troparul Sfântului - de 2 ori şi Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te... - o dată.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul..., troparul Sfântului (caută la Vecernia mică) - de 2 ori.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *celălalt tropar al Sfântului.* ***Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu),*** *Învierii, glas 3 (vezi la Vecernia mică).*

Primul rând de **sedealne**, glas 4 (forma glasului 6):

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Să serbăm, credincioşii, prăznuirea cea de peste an a celui între mucenici, a măritului Sava, cel ce este odraslă a pământului românesc şi neîncetat se roagă Domnului să ne izbăvim noi din primejdii şi din necazuri.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu), *însăşi podobia*

Spăimântatu-s-a Iosif, cea mai presus de fire văzând şi în minte a luat ploaia cea de pe lână, întru zămislirea ta cea fără sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel

nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi, mărturisind, logodnicul tău şi păzitorul preoţilor a strigat: Fecioara naşte şi după naştere iarăşi rămâne Fecioară.

Al doilea rând de **sedealne**, glas 4 (forma glasului 6):

Podobie: Spăimântatu-s-a Iosif, lucru mai presus de fire văzând şi în minte a avut ploaia cea de pe lână, la zămislirea ta cea fără de sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, rugul cel nears în foc, toiagul lui Aaron ce a odrăslit şi mărturisind logodnicul şi ocrotitorul tău preoţilor, a grăit: Fecioara naşte şi după naştere rămâne iarăşi fecioară.

Pe ocrotitorul celor din nevoi, pe pavăza Ortodoxiei, pe cel cinstit de marele Vasile, adunându-ne credincioşii, să îl lăudăm, pe Sava, lauda Buzăului, care neîncetat se roagă Domnului pentru ajutorul şi folosinţa ţării acesteia şi a celor ce locuiesc într-însa.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu), *glas şi Podobie - aceleaşi*

Spăimântatu-s-au, curată, toate cetele îngereşti de înfricoşătoarea taină a naşterii tale; cum Cel ce ţine toate numai cu voia, în braţele tale ca un om Se ţine şi primeşte început Cel mai-nainte de veci şi cu lapte Se hrăneşte Cel ce hrăneşte toată suflarea cu negrăită bunătate; şi pe tine, ca pe adevărata Maică a lui Dumnezeu, lăudându-te, te măresc.

Polieleul obişnuit (Robii Domnului... şi Mărturisiţi-vă Domnului...)

Mărimurile

Stih 1: Trecut-am prin foc şi prin apă, dar ne-ai scos pe noi la odihnă.

Mărimu-te pe tine, de chinuri răbdătorule, Sfinte mucenice Sava, şi cinstim multele tale chinuri, pe care le-ai răbdat pentru Hristos.

Stih 2: Veseliţi-vă întru Domnul şi vă bucuraţi, drepţilor.

Veniţi toţi iubitorii de mucenici să lăudăm pe purtătorul de chinuri Sava, zicând: pe lauda Buzăului.

Stih 3: Vestiţi întru neamuri mărirea Lui, întru toate popoarele minunile Lui.

Stih 4: Lumina a răsărit drepţilor, şi celor drepţi cu inima veselie.
Stih 5: Întru pomenire veşnică va fi dreptul, de auzul rău nu se va teme.
Stih 6: Fericiţi sunt cei ce locuiesc în casa Ta, în vecii vecilor Te vor lăuda.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Slavă Ţie, Treime Sfântă, Părinte, Cuvinte şi Duhule Sfinte, zicând: slavă Ţie, Dumnezeule.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu),

Bucură-te, cea plină de dar, Marie, Domnul este cu tine, zicând: şi prin tine cu noi.

Aliluia, aliluia, aliluia; slavă Ţie, Dumnezeule! (de 3 ori)

Sedealna de după polieleu, glas 8 irmologic: Purtătorule de chinuri Sava, întru tot lăudate întăreşte Biserica ta, păzeşte-o şi o izbăveşte de toată vătămarea, iar pentru cei ce te cheamă fii grabnic ajutător, rugând pentru noi pe Hristos, Cel ce are mare milă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu).

Fecioară prea curată, fii nouă scăpare, ajutor întru lucrarea faptelor bune, povăţuitoare în toată viaţa noastră şi îndreptătoare către veşnica şi dorita mântuire.

Antifonul întâi al glasului 4.

Prochimen, glasul 4: Tăria mea şi lauda mea este Domnul şi mi-a fost mie spre mântuire.

Stih: Veseli-se-va cel drept de Domnul şi va nădăjdui întru El.

Apoi: Toată suflarea...

Evanghelia Sfântului, de la Luca (21,12-19) - Marţi în săptămâna a 29-a după Rusalii - aceeaşi cu cea de la Utrenia Sfântului Gheorghe.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glas 2*

Pentru rugăciunile mucenicului Tău Sava, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. (a Născătoarei de Dumnezeu)

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Stihiră, glas 6 (aceasta se zice înainte de Paşti): Sfinte mucenice Sava, în tot pământul a ieşit vestirea chinurilor tale, pentru aceasta în ceruri ai aflat plata ostenelilor tale; taberele diavoleşti le-ai pierdut, cetele îngereşti le-ai ajuns, a căror viaţă fără prihană ai urmat; îndrăznire având către Hristos Dumnezeu, cere pace sufletelor noastre.

Iar de va fi pomenirea Sfântului după Paşti, zicem **stihira** următoare: Luminat se împodobeşte astăzi Biserica de pomenirea marelui mucenic Sava, că acesta a biruit prin răbdarea chinuirii pe începătorul răutăţii şi vechiul potrivnic, zdrobindu-l cu ajutorul armei Crucii, pe care pătimind Hristos şi înviind din morţi, ne-a mântuit pe noi din stricăciune şi ne-a dăruit mare milă.

Canonul Sfântului

Canonul Sfântului, glas 2 (forma glasului 6), al cărui acrostih este: Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, Sfinte Sava!

Cântarea întâi

Irmos: Veniţi, popoarelor, să cântăm cântare lui Hristos Dumnezeu, cel ce a călăuzit pe poporul pe care L-a scos din robia egiptenilor, că S-a proslăvit.

Acrostih: ***Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, Sfinte Sava!***

Rugăciunile tale cele bine primite nu înceta a le înălţa către Dumnezeu, mijlocind pentru noi, cei ce suntem în necazuri şi în primejdii, întru tot lăudate mucenice.

Acrostih: ***Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, Sfinte Sava!***

Oştile demonilor ce vin asupra noastră, degrab le sfărâmă cu puterea şi darul ce le-ai dobândit de la Dumnezeu, Sava, mult pătimitorule şi bunule iubitor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Acum împresuraţi fiind de năvălirile înţelegătorului Amalec, la tine alergăm, mijlocitorul nostru, ca să le izgoneşti degrab cu solirea ta cea binefăcătoare.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu),

Gândurile cele rele ale inimi mele, Fecioară, degrab le preschimbă în gânduri şi cugete drept-slăvitoare de Dumnezeu, ca să te laud pe tine, prea bună.

Catavasiile Praznicului sau irmoasele Triodului.

Cântarea a 3-a

Irmos: Întăreşte-ne pe noi întru Tine, Doamne, cela ce prin lemn ai omorât păcatul, şi frica Ta o sădeşte în inimile noastre, a celor ce Te lăudăm pe Tine.

Acrostih: ***Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, Sfinte Sava!***

Altar de jertfă ţi s-a făcut pământul românesc, pe care ocroteşte-l de vrăjmaşii cei văzuţi şi nevăzuţi şi de toată răutatea.

Acrostih: ***Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, Sfinte Sava!***

Temelie a creştinătăţii ţării noastre eşti, Sfinte Sava; păzeşte prin mijlocirile tale Biserica noastră nevătămată de lupii ce caută să o dezbine.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Episcopia dreptmăritorilor creştini în pace şi bunăstare o întăreşte, fericite Sava, mărturisitorule al lui Hristos.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu),

Lumină născând, Maică prea curată, sufletele noastre cele afundate în noaptea păcatelor luminează-le cu harul Celui născut din tine.

Sedealne, glas 5:

Podobie: Pe Cuvântul, Cel împreună fără de început cu Tatăl şi cu Duhul, care S-a născut din Fecioară spre mântuirea noastră, să-L lăudăm credincioşii şi să I ne închinăm; că bine a voit a Se sui cu trupul pe Cruce şi moarte a răbda, şi a scula pe cei morţi, întru slăvită învierea Sa.

Unde vom afla altă scăpare mai bună decât la tine, cel grabnic ajutător întru nevoi, mucenicule Sava, prea cinstite; iată acum ne-am adunat cu evlavie, cinstind sfânta ta pomenire, ca să luăm prin rugăciunile tale dezlegare din robia păcatelor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Idoleasca cinstire stingând prin pătimiri şi pe Hristos, prin răbdare, neîndoit predicând, ca un soare al Duhului ai strălucit, tot întunericul gonind, semănând cuvântul Domnului în pământul nostru; şi acum, pe El rugându-L, cere nouă mântuire.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu), *asemenea*

De nevoi, de scârbe şi de primejdii scăpând prin tine, Stăpână, cu mulţumire cântăm: mijloceşte pentru noi la Fiul tău, Hristos, cel ce dăruieşte mila Sa tuturor celor ce o cer de la tine, Preasfântă Maică; şi acum, pe El rugându-L, cere nouă mântuire.

Cântarea a 4-a

Irmos: Am auzit, Doamne, glasul...

Acrostih: ***Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, Sfinte Sava!***

Unule grabnic spre ajutor, nu înceta rugându-te lui Hristos să ne izbăvească de bântuielile vrăjmaşului.

Acrostih: ***Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, Sfinte Sava!***

Mâncarea cea jertfită demonilor ai oprit a se lua de creştini şi i-ai întărit pe ei în credinţă; tot astfel întăreşte-ne şi pe noi să surpăm meşteşugirile lui Veliar.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Neamul creştinesc te-a câştigat cu adevărat izvor de bunătăţi şi caldă folosire; grăbeşte, deci, şi mijloceşte pentru sufletele noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu),

Eliberează, curată, mintea mea, de nălucirile celui viclean, sădind într-însa la timp potrivit gândul cel bun.

Cântarea a 5-a

Irmos: Dătătorule de lumină şi Făcătorule al veacurilor, Doamne, întru lumina poruncilor Tale îndreptează-ne, că afară de Tine pe alt dumnezeu nu cunoaştem.

Acrostih: ***Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, Sfinte Sava!***

Zilele vieţii noastre în desfătări cheltuindu-le, ne înfricoşăm de Judecătorul Cel nemitarnic; ci soleşte pentru iertarea sufletelor noastre, prea fericite mucenice.

Acrostih: ***Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, Sfinte Sava!***

Evangheliei împlinitor ai fost, că, în sărăcie petrecând, iar pe tirani înfricoşându-i, ai câştigat îndrăznire şi dragoste către Dumnezeu, căruia roagă-te pentru noi toţi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Unde vom fugi de viermele nemilos al conştiinţei? Căci cunoscându-ne povara păcatelor noastre prin care am mâniat pe Dumnezeu şi pe aproapele, nădăjduim în rugăciunile tale spre iertarea noastră.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu),

Preasfântă Fecioară, care ai născut pe Cuvântul, Cel cu totul Sfânt, izgoneşte toată mâhnirea şi întristarea din sufletele noastre şi îndeamnă gândul nostru să lucreze cele bine plăcute lui Dumnezeu, ca să te slăvim cu dragoste.

Cântarea a 6-a

Irmos: De adâncul greşelilor...

Acrostih: ***Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, Sfinte Sava!***

Evlavia urmând, înţelepciune ai dobândit, pe înţelepciunea cea ipostatică iubind-o mai mult decât tinereţea şi viaţa, după cuvântul Scripturii.

Acrostih: ***Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, Sfinte Sava!***

Nepreţuind noi timpul dat spre mântuire şi în plăcerile veacului acestuia trăind, nu ne lăsa, mucenice, ci roagă pe Hristos să ne scoată din noroiul desfătărilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Trupească desfătare o ai lepădat şi în sărăcie viaţa ta ai petrecut; ci roagă-te pentru noi, cei cuprinşi de lenevie, ca să ne umplem de râvnă şi dragoste pentru Hristos.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu),

Rai de taină eşti, Născătoare de Dumnezeu Fecioară, întru care pom al vieţii a fost Dătătorul de viaţă; pe Acela roagă-L, Maică prea curată, să ne învieze pe noi, cei omorâţi de păcate.

Condac, glas 3:

Podobie: Fecioara astăzi pe Cel mai presus de fiinţă naşte, iar pământul peşteră Celui neapropiat aduce, Îngerii cu păstorii slavoslovesc, iar magii cu steaua călătoresc, că pentru noi s-a născut prunc tânăr, Dumnezeu cel mai înainte de veci.

Urcând astăzi de pe pământ la cele cereşti, sfinţite nevoitorule, de la Hristos te-ai încununat şi îngerii cu bucurie te-au primit, iar noi, acum, cu laude te cinstim că mijloceşti de-a pururea, Sfinte Sava, pentru ţara şi poporul tău.

Icos:
Ne minunăm acum, după dreptate, de negrăita ta bărbăţie şi de credinţa ta cea neclintită şi, cu smerenie, îţi strigăm:
Bucură-te, al Evangheliei următor;
Bucură-te, al creştinilor îndrumător;
Bucură-te, floare crescută în pământul românesc;
Bucură-te, că ai gonit întunericul păgânesc;
Bucură-te, păzitorul ţinuturilor Buzăului;
Bucură-te, ocrotitor dat nouă de Dumnezeu;
Bucură-te, cel plin de dumnezeiesc dor;
Bucură-te, al Ortodoxiei mărturisitor;
Bucură-te, Sfinte Sava, cel ce pururea mijloceşti pentru ţara şi poporul tău!

Sinaxar

Întru această lună, în douăsprezece zile, facem pomenirea Sfântului marelui mucenic Sava, cel numit Gotul, care a pătimit pentru Hristos la anul 372, în vremea prigoanei lui Atanaric, de la dregătorul Atarid, săvârşindu-se prin înecare în râul Buzău.

aceasta a scris marele Vasile, arhiepiscopul Cezareei Capadociei, cerând moaştele sale de la Biserica din Goţia.

Tot întru această zi, facem pomenirea Sfântului Vasile, episcopul cetăţii Pariei din Asia cea mică, cel care s-a săvârşit la anul 775, mărturisind pentru sfintele icoane.

Tot întru această zi, pomenirea cuvioasei Antusa, fiica împăratului Constantin Copronim, care s-a nevoit în mănăstirea numită a Bunei înţelegeri şi care cu pace s-a săvârşit în anul 811.

Tot în această zi, pomenirea Sfinţilor mucenici Dima şi Protion.

Tot în această zi, pomenirea cuvioşilor mucenici Mina, David şi Ioan, care au pătimit în Palestina în anul 636.

Tot în această zi, pomenirea cuviosului părintelui nostru Acachie cel nou, care a sihăstrit în Schitul Cavsocalivia din Sfântul Munte Athos şi care cu pace s-a săvârşit la anul 1730.

Tot în această zi pomenim aducerea de la Zila la Constantinopol a cinstitului brâu al Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, în anul 942.

Tot în această zi, pomenirea cuviosului Isaac Sirianul care s-a nevoit în Spoletania Italiei în veacul al şaselea.

Tot în această zi, pomenirea Sfântului ierarh Zenon mărturisitorul, episcopul Veronei, care cu pace s-a săvârşit la anul 371.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin!

Cântarea a 7-a

Irmos: Cei trei tineri au călcat porunca potrivnică lui Dumnezeu de a se închina chipului de aur în câmpul Deira şi fiind aruncaţi în mijlocul focului, răcorindu-se, au cântat: Bine eşti cuvântat Dumnezeul părinţilor noştri!

Acrostih: ***Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, Sfinte Sava!***

O cetate clădită pe munte nu se ascunde, după cuvântul Domnului, deci, nici tu, cel clădit duhovniceşte pe munţii dumnezeieştilor fapte, n-ai fost ascuns, ci în toată Biserica dreptmăritorilor s-a vestit pomenirea ta.

Acrostih: ***Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, Sfinte Sava!***

Iubitorul de oameni Iisus te-a arătat împărţitor de binefaceri duhovniceşti şi tămăduiri trupeşti; pentru aceasta, nu pregeta a ni le dărui nouă, după credinţă şi trebuinţa fiecăruia.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Sărăcia şi nevoinţele ţi-au fost porfiră, cântarea cinste şi mucenicia cunună, cel ce eşti împărat peste patimi, Sava; pentru aceasta, roagă pe Hristos pentru cei săraci şi neputincioşi cu trupul şi pentru cei lipsiţi de ajutorul harului.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu),

Fericiţi suntem, curată, căci nădejdea noastră o punem întru tine, şi în felurite nevoi şi necazuri la tine alergând, nu vom fi ruşinaţi, că tu, Stăpână, toate le poţi, câte le voieşti.

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe Dumnezeu, cel ce S-a pogorât în cuptorul cel cu foc către tinerii evreieşti şi văpaia întru răcoreală a prefăcut-o, ca pe Domnul lăudaţi-L lucrurile şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Acrostih: ***Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, Sfinte Sava!***

În chipul focului, cu ochii cei sufleteşti vedem strălucind slava ta cea cu bună cuviinţă; cu lumina ei luminează, mucenice, negura neştiinţei de la cei ce te laudă.

Acrostih: ***Roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, Sfinte Sava!***

Noian de ispite împresurându-ne, alergăm cu nădejde la a ta folosinţă, mucenice Sava, ca cel ce ocroteşti ţara şi poporul tău.

Binecuvântăm pe Tatăl, şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Temelie creştinismului românesc te-a arătat Dumnezeu şi S-a milostivit a te ridica din neamul nostru mijlocitor către Dânsul; pentru aceasta, acum suntem îndreptăţiţi a-I cânta: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu),

Episcopiei cetăţi mucenicului eşti ocrotitoare, Născătoare de Dumnezeu; apără pe cei ce te cinstesc pe tine de toată nevoia, rugându-te împreună cu mucenicul Sava pentru pacea şi bunăstarea poporului românesc.

Cântarea a 9-a

Irmos: Pe Dumnezeu Cuvântul cel din Dumnezeu, care cu negrăită înţelepciune a venit să înnoiască pe Adam cel căzut rău prin mâncare întru stricăciune, din Sfânta Fecioară negrăit întrupându-Se pentru noi credincioşii, cu un gând întru laude să-L mărim.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe slăvitul Sava, lauda Buzăului.***

Sfinţitul nostru părinte, prea lăudatul Vasile, pildă ne-a dăruit să te cinstim, sfinte şi slăvite mare mucenic, căci prin tine-L cinstim şi-L prea mărim pe Cel ce e singur Sfânt şi Dătător sfinţenie.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe apărătorul credinţei cel prea strălucit.***

Această sfântă serbare a mucenicului Sava pe toţi ne îndeamnă a-i striga: Nu înceta a te ruga pentru noi, cei ce suntem în necazuri şi-n primejdii, în scârbe şi-n nevoi, cerând nouă iertare şi dezlegare de greşeli.

Stih: ***Măreşte suflete al meu, pe slăvitul Sava, lauda Buzăului.***

Viaţa ta, prea mărite, ca o făclie în sfeşnic tuturor minunat a strălucit, izgonind tot întunericul păgân, căci, prin credinţă şi fapte, lumină te-ai făcut şi acum vezi în ceruri Lumină ipostatică.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe Stăpâna, Născătoarea de Dumnezeu.***

Aleasă Doamnă Fecioară, de Dumnezeu Născătoare, prin Cruce Fiul tău moartea călcând, tuturor viaţă a dăruit; deci, şi pe tine, curată, ca pe o Maică a vieţii te cinstim, credincioşii prin tine mulţimi de daruri dobândind.

Alte **stihiri**:

Irmos: Fiul Părintelui Celui fără de început, Dumnezeu şi Domnul, întrupându-Se din Fecioară, S-a arătat nouă, ca să lumineze pe cele întunecate şi să adune pe cele risipite. Pentru aceasta pe Născătoarea de Dumnezeu cea prea lăudată o mărim.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe apărătorul credinţei cel prea strălucit.***

Pe bunul biruitor şi mucenicul lui Hristos, pe sfinţitul şi bunul mijlocitor, pe apărătorul celor ce îl cinstesc, pe sprijinitorul şi slava Bisericii, în cântări cinstindu-l îl mărim.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe slăvitul Sava, lauda Buzăului.***

Pe robul cel înţelept al împăratului Hristos, pe acela ce nădejdea sa toată în cer a pus, pe cel ce comoară a dobândit, veniţi, credincioşii, cu laude să-l slăvim, cinstind sfântă prăznuirea sa.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe Stăpâna, Născătoarea de Dumnezeu.***

Pe Maica lui Dumnezeu şi Stăpâna tuturor, pe curata Fecioară toţi o cinstim acum şi cu Gavriil neîncetat să o lăudăm: Bucură-te Sfântă, cea plină de dar, care pe Cel Sfânt L-ai născut cu trup.

Luminânda, glas 3:

Podobie: Cu trupul adormind ca un muritor, Împărate şi Doamne, a treia zi ai înviat, pe Adam din stricăciune ridicând şi moartea pierzând-u-o, Paştile nestricăciunii, lumii de mântuire.

De dragostea Stăpânului fiind aprins, mucenice, prin bărbătească înţelepciune ai gonit negura înşelăciunii şi pe Hristos mărturisindu-L, prea luminoasă cunună ai primit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu), *a praznicului sau a postului, glas 3*

Trimite lumina Ta cea pururea veşnică şi luminează inima mea, Hristoase Dumnezeule, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, şi mă mântuieşte.

La Laude

Se pun **stihirile** pe 4, glas 2:

Podobie: Cu ce cununi de laudă...

Cu ce sfinte cântări de laudă vom cinsti, după vrednicie şi dreptate, pe cel încununat de Dumnezeu cu luminata cunună a slavei, pe apărătorul cetăţii sale, pe cel ce este grabnic ajutător, pe cântăreţul Învierii lui Hristos, pe slava şi întărirea ortodocşilor români, pe cel lăudat de marele Vasile, pe prea înţeleptul slujitor al Sfintei Biserici, pe cel ce pentru sufletele noastre se roagă lui Hristos, Dumnezeul nostru, cel ce are mare milă (de 2 ori).

Cu ce glasuri de veselie vom slăvi astăzi, credincioşilor, pe mucenicul Sava, pe cel ce este pilda sfinţeniei, pe cel cu vieţuirea ca un sihastru, pe cel ce îndelung a pătimit, pe mărturisitorul adevărului, pe slujitorul Bisericii lui Hristos, pe iubitorul de feciorie, pe propovăduitorul credinţei, pe stâlpul cel neclintit al Ortodoxiei, pe cel ce se roagă pentru noi lui Hristos, Dumnezeul nostru, cel ce are mare milă.

Cu sfinţite cântări de laudă să serbăm acum toţi credincioşii prăznuirea cea de peste an a purtătorului de chinuri, că deşi acesta este cu trupul în Cezareea, dar cu duhul stă în fală, ca un îndumnezeit după har, împlinind toate cererile de folos tuturor celor ce cu credinţă şi cu dragoste se roagă lui, şi să zicem: Nu înceta a te ruga pentru noi lui Hristos, Dumnezeul nostru, cel ce are mare milă.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, *glas 6*

Sfinte mucenice Sava, în tot pământul a ieşit vestirea chinurilor tale, pentru aceasta în ceruri ai aflat plata ostenelilor tale; taberele diavoleşti le-ai pierdut, cetele îngereşti le-ai ajuns, a căror viaţă fără prihană ai urmat; îndrăznire având către Hristos Dumnezeu, cere pace sufletelor noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu), *glas 6, iar de va fi după Paşti, se cântă: Ziua Învierii...*

Născătoare de Dumnezeu, tu eşti viţa cea adevărată care ai odrăslit rodul vieţii; ţie ne rugăm: Roagă-te, Stăpână, cu mucenicul Sava, să se mântuiască sufletele noastre.

Doxologia mare

Apoi troparele (caută la Vecernia mică), ectenia întreită, ectenia cererilor şi otpustul. La Ceasuri, chiar de este Post, se pun troparul şi condacul Sfântului.

La Liturghie

De se va întâmpla într-una din zilele de rând ale Postului mare, se cuvine a şti că nu se face Liturghia Sfântului Ioan sau a marelui Vasile, ci Liturghia Darurilor celor mai înainte sfinţite, după canonul 52 al Sinodului Trulan.

De se va întâmpla pomenirea Sfântului Sava în Săptămâna Patimilor, se mută serbarea lui în Săptămâna Luminată. În acest caz, la Liturghie se pun Antifoanele Paştilor, iar după Vohod se cântă: Hristos a înviat!, Ipacoi al Învierii, Slavă..., Troparul Sfântului, Şi acum..., Condacul Paştilor. În loc de Sfinte Dumnezeule se cântă Câţi în Hristos, Apostolul şi Evanghelia Praznicului şi ale Sfântului.

Prochimen, glas 4: Tăria mea şi lauda mea este Domnul şi mi-a fost mie spre mântuire.

Stih: Veseli-se-va cel drept de Domnul şi va nădăjdui întru Domnul.

Apostolul de la Romani 8, 28-39

Din Epistola către Romani a Sfântului apostol Pavel, citire:

Fraţilor, ştim că Dumnezeu toate le lucrează spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu, al celor ce sunt chemaţi după voia Lui; căci pe cei pe care i-a cunoscut mai înainte, mai înainte i-a şi hotărât să fie asemenea chipului Fiului Său, ca El să fie întâi născut între mulţi fraţi. Iar pe care i-a hotărât mai înainte, pe aceştia i-a şi chemat; şi pe care i-a chemat, pe aceştia i-a şi îndreptat; iar pe care i-a îndreptat, pe aceştia i-a şi mărit.

Ce vom zice deci la acestea? Dacă Dumnezeu e pentru noi, cine este împotriva noastră? El, care pe însuşi Fiul Său nu L-a cruţat, ci L-a dat morţii, pentru noi toţi, cum nu ne va da, oare, toate împreună cu El? Cine va ridica pâra împotriva aleşilor lui Dumnezeu? Dumnezeu este Cel ce îndreptează. Cine este Cel ce osândeşte? Hristos, Cel ce a murit, şi mai ales Cel ce a înviat, care şi este de-a dreapta lui Dumnezeu, care mijloceşte pentru noi!

Cine ne va despărţi pe noi de iubirea lui Hristos? Necazul, sau strâmtorarea, sau prigoana, sau foametea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia, sau sabia? Precum este scris: Pentru Tine suntem omorâţi toată ziua, socotiţi am fost ca nişte oi de junghiere. Dar în toate acestea suntem mai mult decât biruitori, prin Acela Care ne-a iubit Căci sunt încredinţat că nici moartea, nici viaţa, nici îngerii, mei stăpânirile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi, nici puterile, nici înălţimea, nici adâncul şi nicio altă faptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru.

Aliluia, glas 1

Stih: Minunat este Dumnezeu...

Evanghelia: Ioan 15, 17-27; 16, 1-2: cea de la Liturghie la Sfântul Gheorghe (23 aprilie).

Chinonicul praznicului sau al Liturghiei Darurilor mai înainte sfinţite, cu al Sfântului, glas 7: Întru pomenire veşnică va fi dreptul...

Sursa: Mineiul (lunile ianuarie-iulie), Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2001

Canon de rugăciune către Sfântul mucenic Sava de la Buzău

Troparul Sfântului mucenic Sava de la Buzău, glasul al 4-lea: Astăzi, duhovniceşte prăznuieşte Biserica dreptcredincioşilor români şi cu bucurie strigă: Veniţi, iubitorilor de mucenici, să serbăm pomenirea cea de peste an a luptelor mucenicului Sava! Că acesta dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind, a înflorit minunat, aducând Stăpânului rod bogat şi bine primit, prin mucenicie. Iar acum se roagă neîncetat în ceruri, să se mântuiască sufletele noastre.

Troparul Sfântului mucenic Sava de la Buzău, glasul al 3-lea: Purtătorule de chinuri Sfinte mucenice Sava, cel ce în apă ai fost omorât de către goţii păgâni, roagă pe Milostivul Dumnezeu ca să dea iertare de greşeli sufletelor noastre.

Cântarea întâi

Irmos: Veniţi, popoarelor, să cântăm cântare lui Hristos Dumnezeu, cel ce a călăuzit pe poporul pe care L-a scos din robia egiptenilor, că S-a proslăvit.

Stih: ***Sfinte mucenice Sava, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Rugăciunile tale cele bine primite nu înceta a le înălţa către Dumnezeu, mijlocind pentru noi, cei ce suntem în necazuri şi în primejdii, întru tot lăudate mucenice.

Stih: ***Sfinte mucenice Sava, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Oştile demonilor ce vin asupra noastră, degrab le sfărâmă cu puterea şi darul ce le-ai dobândit de la Dumnezeu, Sava, mult pătimitorule şi bunule iubitor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Acum împresuraţi fiind de năvălirile înţelegătorului Amalec, la tine alergăm, mijlocitorul nostru, ca să le izgoneşti degrab cu solirea ta cea binefăcătoare.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Gândurile cele rele ale inimii mele, Fecioară, degrab le preschimbă în gânduri şi cugete drept-slăvitoare de Dumnezeu, ca să te laud pe tine, prea bună.

Cântarea a 3-a

Irmos: Întăreşte-ne pe noi întru Tine, Doamne, cela ce prin lemn ai omorât păcatul, şi frica Ta o sădeşte în inimile noastre, a celor ce Te lăudăm pe Tine.

Stih: ***Sfinte mucenice Sava, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Altar de jertfă ţi s-a făcut pământul românesc, pe care ocroteşte-l de vrăjmaşii cei văzuţi şi nevăzuţi şi de toată răutatea.

Stih: ***Sfinte mucenice Sava, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Temelie a creştinătăţii ţării noastre eşti, Sfinte Sava; păzeşte prin mijlocirile tale Biserica noastră nevătămată de lupii ce caută să o dezbine.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Episcopia dreptmăritorilor creştini în pace şi bunăstare o întăreşte, fericite Sava, mărturisitorule al lui Hristos.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Lumină născând, Maică prea curată, sufletele noastre cele afundate în noaptea păcatelor luminează-le cu harul Celui născut din tine.

Cântarea a 4-a

Irmos: Te laud că auz am auzit, Doamne, şi m-am spăimântat, că ai venit până la mine, căutându-mă pe mine cel rătăcit. Pentru aceea preaslăvesc multă smerenia Ta cea către mine, mult Milostive.

Stih: ***Sfinte mucenice Sava, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Unule grabnic spre ajutor, nu înceta rugându-te lui Hristos să ne izbăvească de bântuielile vrăjmaşului.

Stih: ***Sfinte mucenice Sava, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Mâncarea cea jertfită demonilor ai oprit a se lua de creştini şi i-ai întărit pe ei în credinţă; tot astfel întăreşte-ne şi pe noi să surpăm meşteşugirile lui Veliar.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Neamul creştinesc te-a câştigat cu adevărat izvor de bunătăţi şi caldă folosire; grăbeşte, deci, şi mijloceşte pentru sufletele noastre.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Eliberează, Curată, mintea mea, de nălucirile celui viclean, sădind într-însa la timp potrivit gândul cel bun.

Cântarea a 5-a

Irmos: Dătătorule de lumină şi Făcătorule al veacurilor, Doamne, întru lumina poruncilor Tale îndreptează-ne, că afară de Tine pe alt dumnezeu nu cunoaştem.

Stih: ***Sfinte mucenice Sava, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Zilele vieţii noastre în desfătări cheltuindu-le, ne înfricoşăm de Judecătorul cel nemitarnic; ci soleşte pentru iertarea sufletelor noastre, prea fericite mucenice.

Stih: ***Sfinte mucenice Sava, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Evangheliei împlinitor ai fost, că, în sărăcie petrecând, iar pe tirani înfricoşându-i, ai câştigat îndrăznire şi dragoste către Dumnezeu, căruia roagă-te pentru noi toţi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Unde vom fugi de viermele nemilos al conştiinţei? Căci cunoscându-ne povara păcatelor noastre prin care am mâniat pe Dumnezeu şi pe aproapele, nădăjduim în rugăciunile tale spre iertarea noastră.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Preasfântă Fecioară, care ai născut pe Cuvântul, cel cu totul sfânt, izgoneşte toată mâhnirea şi întristarea din sufletele noastre şi îndeamnă gândul nostru să lucreze cele bine plăcute lui Dumnezeu, ca să te slăvim cu dragoste.

Cântarea a 6-a

Irmos: Întru adâncul greşelilor fiind înconjurat, chem adâncul milostivirii Tale cel neurmat; din stricăciune, Dumnezeule, scoate-mă.

Stih: ***Sfinte mucenice Sava, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Evlavia urmând, înţelepciune ai dobândit, pe înţelepciunea cea ipostatică iubind-o mai mult decât tinereţea şi viaţa, după cuvântul Scripturii.

Stih: ***Sfinte mucenice Sava, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Nepreţuind noi timpul dat spre mântuire şi în plăcerile veacului acestuia trăind, nu ne lăsa, mucenice, ci roagă pe Hristos să ne scoată din noroiul desfătărilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Trupeasca desfătare o ai lepădat şi în sărăcie viaţa ta ai petrecut; ci roagă-te pentru noi, cei cuprinşi de lenevie, ca să ne umplem de râvnă şi dragoste pentru Hristos.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Rai de taină eşti, Născătoare de Dumnezeu Fecioară, întru care pom al vieţii a fost Dătătorul de viaţă; pe Acela roagă-L, Maică prea curată, să ne învieze pe noi, cei omorâţi de păcate.

Condac, glas 3:

Podobie: Fecioara astăzi pe Cel mai presus de fiinţă naşte, iar pământul peşteră Celui neapropiat aduce, Îngerii cu păstorii slavoslovesc, iar magii cu steaua călătoresc, că pentru noi s-a născut prunc tânăr, Dumnezeu cel mai înainte de veci.

Urcând astăzi de pe pământ la cele cereşti, sfinţite nevoitorule, de la Hristos te-ai încununat şi îngerii cu bucurie te-au primit, iar noi, acum, cu laude te cinstim că mijloceşti de-a pururea, Sfinte Sava, pentru ţara şi poporul tău.

Cântarea a 7-a

Irmos: Cei trei tineri au călcat porunca potrivnică lui Dumnezeu de a se închina chipului de aur în câmpul Deira şi fiind aruncaţi în mijlocul focului, răcorindu-se, au cântat: Bine eşti cuvântat Dumnezeul părinţilor noştri !

Stih: ***Sfinte mucenice Sava, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

O cetate clădită pe munte nu se ascunde, după cuvântul Domnului, deci, nici tu, cel clădit duhovniceşte pe munţii dumnezeieştilor fapte, n-ai fost ascuns, ci în toată Biserica dreptmăritorilor s-a vestit pomenirea ta.

Stih: ***Sfinte mucenice Sava, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Iubitorul de oameni Iisus te-a arătat împărţitor de binefaceri duhovniceşti şi tămăduiri trupeşti; pentru aceasta, nu pregeta a ni le dărui nouă, după credinţă şi trebuinţa fiecăruia.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Sărăcia şi nevoinţele ţi-au fost porfiră, cântarea cinste şi mucenicia cunună, cel ce eşti împărat peste patimi, Sava; pentru aceasta, roagă pe Hristos pentru cei săraci şi neputincioşi cu trupul şi pentru cei lipsiţi de ajutorul harului.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Fericiţi suntem, curată, căci nădejdea noastră o punem întru tine, şi în felurite nevoi şi necazuri la tine alergând, nu vom fi ruşinaţi, că tu, Stăpână, toate le poţi, câte le voieşti.

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe Dumnezeu, cel ce S-a pogorât în cuptorul cel cu foc către tinerii evreieşti şi văpaia întru răcoreală a prefăcut-o, ca pe Domnul lăudaţi-L lucrurile şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinte mucenice Sava, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

În chipul focului, cu ochii cei sufleteşti vedem strălucind slava ta cea cu bună cuviinţă; cu lumina ei luminează, mucenice, negura neştiinţei de la cei ce te laudă.

Stih: ***Sfinte mucenice Sava, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Noian de ispite împresurându-ne, alergăm cu nădejde la a ta folosinţă, mucenice Sava, ca cel ce ocroteşti ţara şi poporul tău.

Binecuvântăm pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Dumnezeu

Temelie creştinismului românesc te-a arătat Dumnezeu şi S-a milostivit a te ridica din neamul nostru mijlocitor către Dânsul; pentru aceasta, acum suntem îndreptăţiţi a-I cânta: Bine eşti cuvântat, Dumnezeul părinţilor noştri.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei de Dumnezeu)

Episcopiei cetăţi mucenicului eşti ocrotitoare, Născătoare de Dumnezeu; apără pe cei ce te cinstesc pe tine de toată nevoia, rugându-te împreună cu mucenicul Sava pentru pacea şi bunăstarea poporului românesc.

Cântarea a 9-a

Irmos: Pe Dumnezeu Cuvântul cel din Dumnezeu, care cu negrăită înţelepciune a venit să înnoiască pe Adam cel căzut rău prin mâncare întru stricăciune, din Sfânta Fecioară negrăit întrupându-Se pentru noi credincioşii, cu un gând întru laude să-L mărim.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe slăvitul Sava, lauda Buzăului.***

Sfinţitul nostru părinte, prea lăudatul Vasile, pildă ne-a dăruit să te cinstim, Sfinte şi slăvite mare mucenic, căci prin tine-L cinstim şi-L prea mărim pe Cel ce e singur Sfânt şi Dătător de sfinţenie.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe apărătorul credinţei cel prea strălucit.***

Această sfântă serbare a mucenicului Sava pe toţi ne îndeamnă a-i striga: Nu înceta a te ruga pentru noi, cei ce suntem în necazuri şi-n primejdii, în scârbe şi-n nevoi, cerând nouă iertare şi dezlegare de greşeli.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe slăvitul Sava, lauda Buzăului.***

Viaţa ta, prea mărite, ca o făclie în sfeşnic tuturor minunat a strălucit, izgonind tot întunericul păgân, căci, prin credinţă şi fapte, lumină te-ai făcut şi acum vezi în ceruri Lumină ipostatică.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe Stăpâna, Născătoarea de Dumnezeu.***

Aleasă Doamnă Fecioară, de Dumnezeu Născătoare, prin Cruce Fiul tău moartea călcând, tuturor viaţă a dăruit; deci, şi pe tine, curată, ca pe o Maică a vieţii te cinstim, credincioşii prin tine mulţimi de daruri dobândind.

Alte **stihiri**:

Irmos: Fiul Părintelui Celui fără de început, Dumnezeu şi Domnul, întrupându-Se din Fecioară, S-a arătat nouă, ca să lumineze pe cele întunecate şi să adune pe cele risipite. Pentru aceasta pe Născătoarea de Dumnezeu cea prea lăudată o mărim.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe apărătorul credinţei cel prea strălucit.***

Pe bunul biruitor şi mucenicul lui Hristos, pe sfinţitul şi bunul mijlocitor, pe apărătorul celor ce îl cinstesc, pe sprijinitorul şi slava Bisericii, în cântări cinstindu-l îl mărim.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe slăvitul Sava, lauda Buzăului.***

Pe robul cel înţelept al Împăratului Hristos, pe acela ce nădejdea sa toată în cer a pus, pe cel ce comoară a dobândit, veniţi, credincioşii, cu laude să-l slăvim, cinstind sfântă prăznuirea sa.

Stih: ***Măreşte, suflete al meu, pe Stăpâna, Născătoarea de Dumnezeu.***

Pe Maica lui Dumnezeu şi Stăpâna tuturor, pe curata Fecioară toţi o cinstim acum şi cu Gavriil neîncetat să o lăudăm: Bucură-te, Sfântă, cea plină de dar, care pe Cel Sfânt L-ai născut cu trup.

Sedelna, glasul al 5-lea:

Podobie: Pe Cuvântul, Cel împreună fără de început cu Tatăl şi cu Duhul, care S-a născut din Fecioară spre mântuirea noastră, să-L lăudăm credincioşii şi să I ne

închinăm; că bine a voit a Se sui cu trupul pe Cruce şi moarte a răbda, şi a scula pe cei morţi, întru slăvită învierea Sa.

Unde vom afla altă scăpare mai bună decât la tine, cel grabnic ajutător întru nevoi, mucenicule Sava, prea cinstite; iată acum ne-am adunat cu evlavie, cinstind sfânta ta pomenire, ca să luăm prin rugăciunile tale dezlegare din robia păcatelor.

Sedelna, glasul al 5-lea:

Podobie: Pe Cuvântul, Cel împreună fără de început cu Tatăl şi cu Duhul, care S-a născut din Fecioară spre mântuirea noastră, să-L lăudăm credincioşii şi să I ne închinăm; că bine a voit a Se sui cu trupul pe Cruce şi moarte a răbda, şi a scula pe cei morţi, întru slăvită învierea Sa.

Idoleasca cinstire stingând prin pătimiri şi pe Hristos, prin răbdare, neîndoit predicând, ca un soare al Duhului ai strălucit, tot întunericul gonind, semănând cuvântul Domnului în pământul nostru; şi acum, pe El rugându-L, cere nouă mântuire.

Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 5-lea:

Podobie: Pe Cuvântul, Cel împreună fără de început cu Tatăl şi cu Duhul, care S-a născut din Fecioară spre mântuirea noastră, să-L lăudăm credincioşii şi să I ne închinăm; că bine a voit a Se sui cu trupul pe Cruce şi moarte a răbda, şi a scula pe cei morţi, întru slăvită învierea Sa.

De nevoi, de scârbe şi de primejdii scăpând prin tine, Stăpână, cu mulţumire cântăm: mijloceşte pentru noi la Fiul tău, Hristos, Cel ce dăruieşte mila Sa tuturor celor ce o cer de la tine, Preasfântă Maică; şi acum, pe El rugându-L, cere nouă mântuire.

Acatistul Sfântului Sava Gotul (de la Buzău)

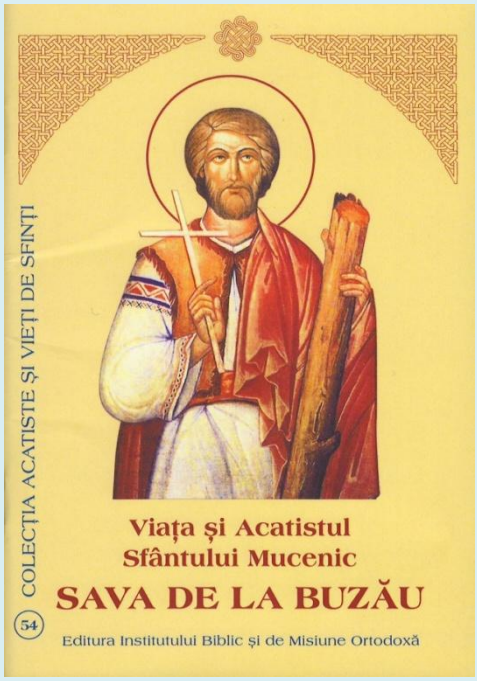

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;

Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu

adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1

Pe apărătorul credinţei dreptmăritoare în Hristos şi marele purtător de chinuri, care în epoca străveche pe pământul nostru a strălucit, veniţi toţi iubitorii de mucenici să-l lăudăm şi cu evlavie să-i cântăm: ***Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!***

Icosul 1

Îngerească viaţă din tinereţe ai petrecut, fericite Sava, şi cu cuvântul şi cu fapta părţile Buzăului le-ai luminat şi slujirea la idoli o ai surpat. Pentru care noi, ne-vrednicii, cu laude te cinstim aşa:
Bucură-te, al Goţiei far luminos;
Bucură-te, nebiruit ostaş al lui Iisus Hristos;
Bucură-te, că viaţă creştinească cu desăvârşire ai trăit;
Bucură-te, că între păgânii goţi ca o stea ai strălucit;
Bucură-te, că prin cuvânt şi prin trăire pe ei i-ai luminat;
Bucură-te, căci cu pilda vieţii pe ei i-ai învăţat;
Bucură-te, căci cu ochii minţii tale pururea spre Dumnezeu priveai;
Bucură-te, că de la El plata ostenelilor tale aşteptai;
Bucură-te, că slujirea de idoli foarte o ai urât;
Bucură-te, că adevărata credinţă foarte o ai iubit;
Bucură-te, că prin cuvântul adevărului pe mulţi la adevărata credinţă i-ai adus;
Bucură-te, căci cu a ta trăire multora ai fost de folos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 2-lea

Cu multă blândeţe şi cu înfrânare viaţa ta o petreceai, cu rugăciunea cea gânditoare pe Dumnezeu în a ta inimă odihneai şi cu multă evlavie şi dragoste pururea pe El Îl lăudai, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Ai avut în minte, prea fericite Sava, porunca ce opreşte pe creştini de a mânca cele jertfite idolilor. De aceea pe faţă ai mustrat această nelegiuire şi la arătare te-ai mărturisit pe tine următor al lui Hristos; pentru aceasta, noi, nevrednicii, cu laude te cinstim:

Bucură-te, căci cu inima ta în Dumnezeu ai crezut;
Bucură-te, că a mărturisi adevărul nu te-ai temut;
Bucură-te, căci din toată inima, cugetul şi puterea pe Dumnezeu ai iubit;
Bucură-te, că înaintea oamenilor L-ai mărturisit;
Bucură-te, că pentru pătimire pururea gata erai;
Bucură-te, căci cu mintea ta fericirea cea veşnică o vedeai;
Bucură-te, că pătimirile vremii de acum le-ai trecut cu vederea;
Bucură-te, că fericirea cea veşnică ţi-a fost ţie mângâierea;
Bucură-te, că pentru Hristos toate gunoaie le socoteai;
Bucură-te, căci cu dragostea Lui pururea spre pătimire te aprindeai;
Bucură-te, că prin dreapta mărturisire pe mulţi la adevăr ai întors;
Bucură-te, căci cu pilda vieţii tale multora ai fost de folos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 3-lea

Pornindu-se iar mare prigoană în Goţia asupra creştinilor, tu, prea fericite Sava, ai vrut să te duci de Sfintele Paşti la preotul Gutic, dar prin minune dumnezeiască ai fost îndreptat să te duci în satul tău, la preotul Sansal şi împreună cu el să prăznuieşti Paştile şi să cânţi lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

A treia zi, noaptea, după praznicul Sfintelor Paşti, Atarid cu o ceată de tâlhari a năvălit asupra satului vostru şi prinzându-te pe tine şi pe preotul Sansal, v-au legat şi v-au târât prin spini şi prin pietre aspre, cu bătăi şi cu chinuri. Pentru aceasta noi, nevrednicii, cu laude vă cinstim aşa:

Bucură-te, că aceste chinuri împreună cu preotul Sansal le-ai suferit;
Bucură-te, că întru aceasta ai fost nebiruit;
Bucură-te, că întru aceste chinuri ai rămas nevătămat;
Bucură-te, că pentru usturimea spinilor şi a pietrelor pe Domnul ai lăudat;
Bucură-te, că muncitorii, văzând răbdarea ta, s-au ruşinat;
Bucură-te, că o osie de car de grumazul tău au legat;

Bucură-te, că toată ziua aceea osia în spate o ai purtat;
Bucură-te, că până noaptea târziu această muncă o ai răbdat;
Bucură-te, că o femeie miloasă de acea osie te-a dezlegat;
Bucură-te, că iarăşi de o grindă ai fost spânzurat;
Bucură-te, că Atarid muncitorul, cărnuri diavoleşti ţi-a dat spre mâncare;
Bucură-te, că de la aceste cărnuri cu mare îngreţoşare te-ai întors;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 4-lea

Defăimat-ai cu mare îngreţoşare cărnurile cele jertfite idolilor, pe aceste cărnuri, diavoleşti numindu-le, şi întorcându-te cu mare urâciune asupra lor, lui Dumnezeu, Celui ce dă hrană la tot trupul, ai cântat: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Împotrivindu-te poruncii lui Atarid de a mânca cele jertfite diavolilor, una din slugile acestuia cu prea mare mânie te-a lovit cu o suliţă în piept, încât toţi se aşteptau să te vadă mort. Iar tu, viteazule ostaş al lui Hristos, această pătimire cu mare bărbăţie o ai răbdat, pentru care te rugăm să primeşti de la noi această cântare:
Bucură-te, diamantul credinţei cel neclintit;
Bucură-te, ostaşul lui Hristos cel nebiruit;
Bucură-te, că Atarid asupra ta hotărâre de moarte a dat;
Bucură-te, că în apa Buzăului a hotărât să fii înecat;
Bucură-te, că auzind de această poruncă pe Dumnezeu ai lăudat;
Bucură-te, că pătimirile vremii de acum le-ai trecut cu vederea;
Bucură-te, că aşteptarea veşnicelor bucurii ţi-a fost ţie mângâierea;
Bucură-te, că ai fost dus cu chinuri spre înecare;
Bucură-te, că pe Dumnezeu Îl lăudai fără încetare;
Bucură-te, că ajungând la apa Buzăului, un lemn greu tiranii de grumazul tău au legat;
Bucură-te, că aruncându-te în adâncul râului, te-au înecat;
Bucură-te, ostaş nebiruit şi neînfricat;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 5-lea

Sfârşindu-ţi alergarea ta către cer, Sava prea fericite, la vârsta de treizeci şi opt de ani, şi ducându-te să iei plata ostenelilor tale de la Stăpânul Hristos, ai cântat împreună cu îngerii Lui: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Scos-au din apă ucigaşii sfântul tău trup şi l-au aruncat fiarelor spre mâncare; dar creştinii, luându-l, în taină l-au trimis bine credinciosului voievod Iunius Soranus, care, primindu-l cu mare bucurie, lui Dumnezeu a mulţumit cu laude, iar către tine a zis:
Bucură-te, comoară duhovnicească care la noi ai venit;
Bucură-te, stâlp al dreptei credinţe care ai fost nebiruit;
Bucură-te, că pe neamul cel barbar al goţilor l-ai părăsit;
Bucură-te, crinule prea frumos care din spini ai odrăslit;
Bucură-te, că în a ta inimă pe Hristos ai odihnit;
Bucură-te, că până la moarte pe El L-ai mărturisit;
Bucură-te, cetăţean al Cerescului Împărat;
Bucură-te, stâlp al adevărului cel adevărat;
Bucură-te, că şi părţile Buzăului le-ai luminat;
Bucură-te, că pe pământul Daciei romane ai pătimit;
Bucură-te, că aici pe Hristos cu mare îndrăzneală L-ai mărturisit;
Bucură-te, al Goţiei soare luminos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 6-lea

La stăruinţa credinciosului guvernator al Sciţiei mici, Iunius Soranus, sfintele tale moaşte, Sava, au fost trimise la Tomis, unde fericitul episcop Bretanion cu tot poporul cu bucurie mare le-au primit şi mulţumind lui Dumnezeu, au cântat: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Auzit-a Sfântul Vasile cel mare de prigoana cea cumplită ce făcuse Atarid, regele goţilor, asupra creştinilor şi a trimis epistolă Sfântului Bretanion, episcopul de la Tomis, să trimită sfintele tale moaşte în Capadocia, pe care cu mare evlavie primindu-le, împreună cu tot poporul, cu mare cinste te-au lăudat aşa:
Bucură-te, al Goţiei luminătorule;
Bucură-te, al Tomisului mângâietorule;
Bucură-te, că din Goţia la noi ai venit;
Bucură-te, căci Capadocia cu mare evlavie şi bucurie te-a primit;
Bucură-te, că odată cu epistola Sfântului Bretanion în Capadocia ai sosit;
Bucură-te, că marele Vasile ca pe o comoară te-a primit;
Bucură-te, că pentru sosirea ta în Capadocia pe Dumnezeu a lăudat şi către tine a zis:
Bucură-te, luceafărul Ortodoxiei cel prea luminat;
Bucură-te, soarele Bisericii cel prea minunat;
Bucură-te, că pe poporul Capadociei cu sosirea ta l-ai mângâiat;
Bucură-te, al Capadociei soare luminos;

Bucură-te, că sosirea sfintelor tale moaşte acolo multora a fost de folos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 7-lea

Marele ierarh Vasile, răspunzând la scrisoarea episcopului Bretanion al Tomisului, cu mare evlavie lăuda pe atletul lui Hristos, Sava şi cu mare stăruinţă îndemna pe poporul său să slăvească pe Dumnezeu pentru sosirea lui acolo şi să cânte: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

În scrisoarea sa, Sfântul Vasile cel mare îşi arăta preţuirea faţă de pătimirile martirilor din Dacia şi cu deosebită evlavie aminteşte de ostaşul lui Hristos, Sava, zicând:
Bucură-te, Sava, ostaşul lui Hristos cel nebiruit;
Bucură-te, mucenic mult iubit;
Bucură-te, al adevărului ostaş neînfricat;
Bucură-te, că de chinuri nu te-ai înfricoşat;
Bucură-te, că din tinereţe credinţa cea dreaptă ai primit;
Bucură-te, că înaintea oamenilor pe Hristos ai mărturisit;
Bucură-te, că de prigoana lui Atarid nu te-ai spăimântat;
Bucură-te, că în dreapta credinţă ai rămas nemişcat;
Bucură-te, că Sfântul Vasile pentru credinţa ta te-a lăudat;
Bucură-te, căci sosirea sfintelor tale moaşte în Capadocia pe creştinii de acolo foarte i-a bucurat;
Bucură-te, al Capadociei sfeşnic prea luminos;
Bucură-te, că sfintele tale moaşte multora au fost de folos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 8-lea

În a doua sa epistolă, marele Vasile îndeamnă pe toţi creştinii din Dacia să facă rugăciune către Atotputernicul Dumnezeu ca să readucă pacea peste Bisericile Sale şi cu toţii să prea mărească îndurarea lui Dumnezeu, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

În a treia sa epistolă care a trimis-o în Dacia Pontică, marele Vasile îşi arată marea sa mulţumire pentru primirea sfintelor tale moaşte, mucenice al lui Hristos, şi împreună cu toţi creştinii de acolo te laudă, zicând:
Bucură-te, ostaşule al dreptei credinţe din ţinuturile strămoşeşti;
Bucură-te, luptătorule împotriva credinţei celei păgâneşti;
Bucură-te, că inima ta cu dragostea lui Hristos s-a aprins;
Bucură-te, căci cu darul Lui întunericul păgânătăţii l-ai învins;

Bucură-te, căci în inima ta adevărul credinţei ai primit;
Bucură-te, căci cu mare îndrăzneală adevărul la arătare ai mărturisit;
Bucură-te, adevărat cetăţean al împărăţiei celei de sus;
Bucură-te, că sufletul tău pentru Hristos ţi-ai pus;
Bucură-te, că trupul, lumea şi pe diavol ai biruit;
Bucură-te, că în dreapta mărturisire ai rămas neclintit;
Bucură-te, că ai trecut cu vederea cele de jos;
Bucură-te, că prin mărturisirea adevărului, multora ai fost de folos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 9-lea

Toţi credincioşii din ţara noastră se cuvine a mulţumi Preaputernicului Dumnezeu, care a binevoit ca din ţinuturile noastre strămoşeşti să aleagă pe ostaşul Său, Sava, care în cer se roagă pentru Biserica şi neamul nostru românesc, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Sfântul episcop Bretanion al Tomisului a trimis o epistolă, odată cu sfintele tale moaşte, mucenice Sava, făcând mare bucurie marelui ierarh Vasile şi tuturor bine-credincioşilor din Capadocia, care cu mare evlavie şi credinţă te-au lăudat, zicând aşa:
Bucură-te, Sava, care cu sângele tău apa Buzăului ai sfinţit;
Bucură-te, că şi în părţile Tomisului ai strălucit;
Bucură-te, comoară duhovnicească din Goţia, nouă trimisă;
Bucură-te, că şi în Capadocia eşti lumină aprinsă;
Bucură-te, mângâiere duhovnicească din a noastră ţară;
Bucură-te, trimisule al Ortodoxiei din ţară, afară;
Bucură-te, că persecuţia cea aprinsă împotriva creştinilor pe tine nu te-a spăimântat;
Bucură-te, că persecuţia lui Atarid foarte o ai mustrat;
Bucură-te, căci prin prigoane şi suferinţe ai strălucit;
Bucură-te, că adevărul înaintea tiranilor ai mărturisit;
Bucură-te, căci pentru mărturisirea lui Hristos cu mare dragoste ai fost aprins;
Bucură-te, sfeşnic al Bisericii prea luminos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 10-lea

Ochiul cel neadormit şi a toate văzător privind în a ta inimă, prea fericite Sava, şi văzând dragostea ta cea neclintită către mărturisirea adevărului, ţi-a dat ţie răbdare până la sfârşit, spre a cânta lui Dumnezeu în veacul cel viitor lauda: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

După mărturia marelui apostol Pavel, toate cele ale veacului de acum le-ai socotit gunoaie şi preţul cel mare l-ai pus pe mântuirea sufletului tău. De aceea şi poporul cel dreptcredincios al Bisericii lui Hristos te laudă aşa:
Bucură-te, minte clar văzătoare;
Bucură-te, inimă de Dumnezeu iubitoare;
Bucură-te, că slava veacului de acum o ai trecut cu vederea;
Bucură-te, că aşteptarea veşnicelor bucurii ţi-a fost ţie mângâierea;
Bucură-te, că petrecerea ta pe pământ, în cer a fost;
Bucură-te, crin prea frumos din spini răsărit;
Bucură-te, trandafir al Raiului pururea înflorit;
Bucură-te, omule pământesc cu minte de Dumnezeu văzătoare;
Bucură-te, albina lui Hristos cea mult lucrătoare;
Bucură-te, vulturul dreptei credinţe cel înalt zburător;
Bucură-te, tu, cel ce eşti aprins cu dumnezeiescul dor;
Bucură-te, floarea Raiului cu bun miros;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 11-lea

Ai alergat ca cerbul spre izvoarele apelor până ce ai ajuns la izvorul vieţii, Hristos, din care ţi-ai potolit setea cea duhovnicească, Sava prea fericite. Şi acum, pururea îndulcindu-te de slava Lui, împreună cu îngerii, în veci cânţi: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Dusu-te-au pe tine ostaşii lui Atarid spre a te îneca în apa Buzăului, iar tu, prea fericite, ai zis către dânşii: „Acum văd dincolo de râu pe Cel care trebuie să-mi primească sufletul meu”. De aceea, noi nevrednicii te rugăm, acolo unde ai fost dus de Mântuitorul Iisus Hristos, adu-ţi aminte şi de noi care te lăudăm aşa:
Bucură-te, rod al grădinii celei de sus;
Bucură-te, că acolo prin multe pătimiri şi suferinţe ai ajuns;
Bucură-te, al Raiului moştenitor;
Bucură-te, că acum s-a împlinit dumnezeiescul tău dor;
Bucură-te, că de Dumnezeu ai flămânzit şi însetat;
Bucură-te, că acum cu apa Vieţii te-ai adăpat;
Bucură-te, că acolo cu îngerii pe Dumnezeu proslăveşti;
Bucură-te, căci cu patriarhii, cu apostolii şi cu mucenicii te veseleşti;
Bucură-te, căci cu sete duhovnicească spre cer ai alergat;
Bucură-te, căci acum roua Duhului Sfânt pe tine te-a rourat;
Bucură-te, crin al Raiului prea frumos;
Bucură-te, smirnă duhovnicească cu bun miros;

Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 12-lea

Ai aşteptat cu mare bucurie, fericite Sava, despărţirea de trupul tău; iar în inimă o singură dorire aveai, ca până la sfârşit chinurile să le rabzi şi cu Hristos duhovniceşte să te uneşti, spre a-I cânta Lui în veci: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea

Ai fost afundat în apa Buzăului, prea fericite Sava, cu un lemn greu legat de grumazul tău, închipuind prin aceasta taina Crucii şi a Botezului, semnele mântuirii neamului omenesc din robia diavolului. De aceea noi, nevrednicii, cu credinţă şi cu evlavie te cinstim aşa:

Bucură-te, următorule al Crucii lui Hristos;
Bucură-te, că prin a ta pătimire multora ai fost de folos;
Bucură-te, căci cu pilda suferinţei tale pe mulţi ai folosit;
Bucură-te, că până la moarte tu pe Hristos ai iubit;
Bucură-te, că din părţile Buzăului ca o lumină ai strălucit;
Bucură-te, că ţara noastră cu pătimirea ta o ai sfinţit;
Bucură-te, albina lui Hristos cea de miere aducătoare;
Bucură-te, a ţării noastre veşnică floare;
Bucură-te, că acum înaintea Domnului locuieşti;
Bucură-te, că pentru binele ţării noastre pururea mijloceşti;
Bucură-te, stâlpare duhovnicească din tulpina lui Hristos;
Bucură-te, comoară duhovnicească de mult folos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul al 13-lea (de trei ori)

O, prea fericite mucenice al lui Hristos, Sava, care pe pământul ţării noastre până la moarte ai suferit, roagă-te către Preabunul Dumnezeu pentru toţi bine credincioşii din această ţară, ca să le dea Dumnezeu tuturor pace, sănătate şi mântuire sufletelor, spre a cânta împreună cu tine lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Apoi se zic iarăşi:

Icosul 1

Îngerească viaţă din tinereţe ai petrecut, fericite Sava, şi cu cuvântul şi cu fapta părţile Buzăului le-ai luminat şi slujirea la idoli o ai surpat. Pentru care noi, nevrednicii, cu laude te cinstim aşa:

Bucură-te, al Goţiei far luminos;
Bucură-te, nebiruit ostaş al lui Iisus Hristos;

Bucură-te, că viaţă creştinească cu desăvârşire ai trăit;
Bucură-te, că între păgânii goţi ca o stea ai strălucit;
Bucură-te, că prin cuvânt şi prin trăire pe ei i-ai luminat;
Bucură-te, căci cu pilda vieţii pe ei i-ai învăţat;
Bucură-te, căci cu ochii minţii tale pururea spre Dumnezeu priveai;
Bucură-te, că de la El plata ostenelilor tale aşteptai;
Bucură-te, că slujirea de idoli foarte o ai urât;
Bucură-te, că adevărata credinţă foarte o ai iubit;
Bucură-te, că prin cuvântul adevărului pe mulţi la adevărata credinţă i-ai adus;
Bucură-te, căci cu a ta trăire multora ai fost de folos;
Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!

Condacul 1

Pe apărătorul credinţei dreptmăritoare în Hristos şi marele purtător de chinuri, care în epoca străveche pe pământul nostru a strălucit, veniţi toţi iubitorii de mucenici să-l lăudăm şi cu evlavie să-i cântăm: ***Bucură-te, Sava mucenice, alesule ostaş al lui Iisus Hristos!***

Şi apoi se citeşte această:

Rugăciune

Sfinte mucenice al lui Hristos, prea fericite Sava, care mărgăritarul dreptei credinţe în a ta inimă l-ai purtat şi cu multă sete duhovnicească în calea poruncilor lui

Dumnezeu ai alergat şi prin pătimiri şi suferinţe până la moarte, viaţa ta pentru Hristos nu ai cruţat-o, ajungând cu darul Lui la odihna veşnicelor bucurii; adu-ţi aminte acolo şi de noi, cei ce cinstim cu mare evlavie sfintele tale pătimiri şi prin tine, prietenul cel iubit al Mântuitorului, îndrăznim a cere milă şi iertare de la Dumnezeu în acest veac trecător, în care suntem înconjuraţi de primejdii, de ispite şi de necazuri de la lume, de la trup şi de la diavol, care pururea ne împresoară. Roagă-te, Sfinte Sava, pentru noi cei păcătoşi şi nevrednici care cerem milă şi îndurare de la Dumnezeu, prin sfintele tale rugăciuni, ca să ajungem şi noi, cei înviforaţi cu scârbe şi cu încercări, la limanul cel pururea fericit al mântuirii sufletelor noastre şi să slăvim pururea cu tine pe Dumnezeul nostru cel Preabun, Preaîndurat şi închinat în Sfânta Treime, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

(Sursa: Acatistier, Acatiste alcătuite de Arhimandritul Cleopa Ilie, Ed. Mănăstirea Sihăstria 2005, p. 138-152 Acatistul Sfântul mucenic Sava Gotul)

Acatistul Sfântului mucenic Sava de la Buzău

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;

Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul
Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu

adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

***

Acatistul Sfântului mucenic Sava de la Buzău - 17 Aprilie - slujitor Dani:
https://www.youtube.com/watch?v=_8h032_8dIk

Acatistul Maicii Domnului și Acatistul Sf. Mc. Sava de la Buzău, oficiate de IPS Teodosie:
https://www.youtube.com/watch?v=DUeojPd-pYE

&&&

Troparul Sfântului mucenic Sava de la Buzău, glasul al 4-lea: Astăzi, duhovnicește prăznuiește Biserica dreptcredincioșilor români și cu bucurie strigă: Veniți, iubitorilor de mucenici, să serbăm pomenirea cea de peste an a luptelor mucenicului Sava! Că acesta dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind, a înflorit minunat, aducând Stăpânului rod bogat și bine primit, prin mucenicie. Iar acum se roagă neîncetat în ceruri să se mântuiască sufletele noastre.

Condacul 1
Sfinte mucenice al lui Hristos, care din pruncie ai slăvit pe Dumnezeu prin a ta viață îngerească, trăită pe pământul țării noastre, cu credință și cu dragoste îți cântăm așa: ***Bucură-te, Sfinte mucenice Sava, apărător al dreptei credințe!***

Icosul 1
Îngerească viață din copilărie ai trăit, Sfinte mucenice Sava, căci, prin cuvânt, cu fapte bune și prin cântare sfântă, meleagurile Buzăului le-ai luminat în duhul Evan-

gheliei lui Hristos și pe strămoșii noștri la dreapta credință i-ai îndemnat, pentru care îți cântăm, zicând:
Bucură-te, căci cu îngerii viețuiești, acum, în ceruri;
Bucură-te, că de acolo neîncetat te rogi pentru noi;
Bucură-te, că ale tale sfinte rugăciuni sunt bine primite;
Bucură-te, grabnic ajutător în nevoi și necazuri;
Bucură-te, că te-ai făcut pe tine pildă vie de slujire lui Hristos;
Bucură-te, că la Dumnezeu ai cugetat ziua și noaptea;
Bucură-te, că ale tale tinerețe lui Iisus le-ai închinat;
Bucură-te, că în biserică cu glasul tău cel dulce ai cântat;
Bucură-te, Sfinte mucenice Sava, apărător al dreptei credințe!

Condacul al 2-lea
Cu nespusă dragoste și evlavie creștină, L-ai slujit pe Dumnezeu în Biserică, prin rugăciune și post, asemănându-te prin aceasta cu îngerii din ceruri, unde neîncetat cânți împreună cu ei lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea
Asemenea unei făclii ce arde, te-ai aprins, o, Sfinte mucenice Sava, de focul dragostei lui Dumnezeu, punându-ți viața în primejdie, prin apărarea dreptei credințe creștine de păgânii care slujeau cele neînsuflețite, și ai îndemnat pe toți credincioșii Bisericii să se îndepărteze de mâncărurile cele jertfite idolilor; pentru aceasta, noi, cu bucurie, îți cântăm așa:
Bucură-te, că lumina lui Hristos în tine a strălucit;
Bucură-te, că învățăturile tale, sfinte, pe mulți i-au luminat;
Bucură-te, că nu ți-ai cruțat ale tale tinerețe, pentru Hristos;
Bucură-te, că te-ai împotrivit până la moarte păgânilor;
Bucură-te, că ai arătat la toți neputința și zădărnicia idolilor;
Bucură-te, că de mic ai iubit calea Bisericii, prin care dobândim mântuire;
Bucură-te, că te-ai făcut pe tine străjer al Ortodoxiei;
Bucură-te, Sfinte mucenice Sava, apărător al dreptei credințe!

Condacul al 3-lea
Sfântul Vasile cel mare, printr-o scrisoare către guvernatorul Sciției Minor, a cerut să i se trimită, în grabă, moaștele Sfântului mucenic Sava de la Buzău, pe care să le așeze la loc de cinste în Biserica din Capadocia, cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Ca-ntr-o icoană sfântă s-a zugrăvit viața ta cea duhovnicească în acea scrisoare a Bisericii din Goția către Biserica din Capadocia, care a primit ale tale moaște făcătoare de minuni, pentru care-ți cântăm așa:
Bucură-te, că de numele tău se leagă vechimea creștinismului pe meleagurile buzoiene;
Bucură-te, că în ținutul Buzăului ai viețuit ca un monah;
Bucură-te, că ai fost apărător al dogmelor creștine în fața păgânilor;
Bucură-te, că te-ai arătat pe tine foarte silitor spre orice lucru bun;
Bucură-te, că ai trăit drept în credință până la moarte;
Bucură-te, că în feciorie și în ascultare de Biserică ai viețuit;
Bucură-te, că în biserică ai cântat neîncetat lui Dumnezeu;
Bucură-te, că pe mulți i-ai întărit în duhul Evangheliei lui Hristos;
Bucură-te, Sfinte mucenice Sava, apărător al dreptei credințe!

Condacul al 4-lea
Mulțimea prigoanelor și răutatea păgânilor din Goția nu te-au îndepărtat pe tine, Sfinte mucenice Sava, de la dreapta credință a Bisericii, pentru care, împreună cu tine, cântăm lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea
Nevoind să mănânci din jertfele idolilor, Sfinte mucenice Sava, ai fost supus la grele și mari chinuri, pe care însă le-ai biruit cu dragostea fierbinte pentru Hristos, pentru care-ți cântăm așa:
Bucură-te, că mai presus de toate L-ai iubit pe Dumnezeu;
Bucură-te, că sufletul tău l-ai încredințat Mântuitorului Hristos;
Bucură-te, că nu te-ai înfricoșat de cei ce ucid trupul;
Bucură-te, că Atanaric al goților n-a putut să te îndepărteze de Biserică;
Bucură-te, că ai răbdat cu bărbăție crucea suferințelor;
Bucură-te, că pentru credință ai fost scos afară din satul tău;
Bucură-te, că prin toate persecuțiile îndurate și mai mult te-ai întărit în credință;
Bucură-te, că în apa Buzăului ai primit cununa muceniciei;
Bucură-te, Sfinte mucenice Sava, apărător al dreptei credințe!

Condacul al 5-lea
În Săptămâna luminată a Sfintelor Paști, Sfinte mucenice Sava, ai fost chinuit împreună cu duhovnicul tău, preotul Sansala, iar tâlharii cei nelegiuiți v-au prigonit amarnic, pe voi, care v-ați închinat și ați cântat lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Fiind prigoane împotriva creștinilor, tu, Sfinte mucenice Sava, ai îndrăznit să prăznuiești, cu bucurie, în biserica satului tău, Sfintele Paști, împreună cu preotul Sansala, unde ai fost găsit de Atharid, prigonitorul care v-a dus prin locuri pustiite de focul migratorilor, bătându-vă pe voi cu nuiele și bice, fără de milă, pătimind mult pentru credința în Hristos. Pentru aceasta și noi îți cântăm:
Bucură-te, că multe cu bucurie mare ai pătimit pentru dreapta credință;
Bucură-te, că nu te-ai lepădat de Taina Sfântului Botez;
Bucură-te, că Învierea lui Hristos ți-a dat tărie în credința cea dreaptă;
Bucură-te, că în Săptămâna luminată a Sfintelor Paști ai fost martirizat;
Bucură-te, că și acum, în ceruri, proslăvești Învierea Mântuitorului Iisus Hristos;
Bucură-te, că la necazuri și prigoane te întăreai, prea mărind pe Dumnezeu;
Bucură-te, că până în clipa morții ai cântat: Hristos a înviat;
Bucură-te, că apele Buzăului ți-au spălat ale tale răni însângerate;
Bucură-te, Sfinte mucenice Sava, apărător al dreptei credințe!

Condacul al 6-lea
Moaștele tale, Sfinte mucenice Sava, au fost mutate de la Buzău pe malul Mării Negre, în cetatea Tomisului, prin stăruința prea strălucitului guvernator al Sciției Minor, Iunius Soranus, care, împreună cu fericitul episcop Bretanion și cu mult popor, le-a primit cu mare cinste și cu bucurie, cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea
Aflând Sfântul Vasile cel mare de ale tale moaște, Sfinte mucenice Sava, a trimis o scrisoare Sfântului Bretanion, episcopul de Tomis, prin care-l ruga stăruitor să le trimită în Capadocia. Pe care cu multă evlavie primindu-le, te-a prea mărit, zicând așa:
Bucură-te, că pe meleagurile Buzăului ai viețuit;
Bucură-te, că prin viață curată și smerenie ai ajuns în rândul sfinților;
Bucură-te, că te-ai luptat ca un viteaz ostaș împotriva ispitelor și păcatelor;
Bucură-te, că te-ai învrednicit de mari daruri de la Dumnezeu;
Bucură-te, că pentru mulți ai fost o pildă vie de credință;
Bucură-te, că pe cei din Tomis i-ai mângâiat prin ale tale sfinte moaște;
Bucură-te, că pe mulți i-ai întors la dreapta credință;
Bucură-te, că și celor din Capadocia mare bucurie le-ai adus cu moaștele tale sfinte;
Bucură-te, Sfinte mucenice Sava, apărător al dreptei credințe!

Condacul al 7-lea
Deodată cu moaștele Sfântului Sava, episcopul Bretanion a trimis o epistolă Sfântului Vasile cel mare, în care-și arăta cinstirea sa față de Sfântul Sava, atletul lui

Hristos, și îndemna pe toți ca, fără încetare, să cânte lui Dumnezeu, care este minunat întru sfinții Săi: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Marele ierarh Vasile al Capadociei, răspunzând la scrisoarea Sfântului Bretanion, și-a arătat marea sa mulțumire pentru primirea sfintelor moaște, lăudând pe Sfântul Sava în cântări de cinstire:

Bucură-te, Sava mucenice, ales ostaș al Mântuitorului;
Bucură-te, că din tinerețe ai urmat calea Evangheliei lui Hristos;
Bucură-te, că tuturor L-ai vestit pe Mântuitorul Iisus Hristos;
Bucură-te, că cele mai mari prigoane nu te-au putut despărți de dragostea lui Hristos;
Bucură-te, că te-ai arătat pe tine împlinitor al poruncilor lui Hristos;
Bucură-te, că ai primit cununa de mucenic de la Mântuitorul Hristos;
Bucură-te, stâlpare duhovnicească din tulpina lui Hristos;
Bucură-te, că pe unde ai mers ai vestit Evanghelia lui Hristos;
Bucură-te, Sfinte mucenice Sava, apărător al dreptei credințe!

Condacul al 8-lea

În cea de-a doua scrisoare, Sfântul Vasile cel mare îndemna părintește pe toți creștinii din Dacia romană să facă rugăciuni către Milostivul Dumnezeu, să reverse pacea Sa în lume, și cu toții să cânte neîncetat Ziditorului: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Scrierile Sfântului Vasile cel mare fac pomenire despre credința creștinilor din Dacia și, mai ales, de mucenicia Sfântului Sava, pe care-l lăuda, zicând așa:

Bucură-te, luptătorule împotriva idolatriei și a eresurilor;
Bucură-te, că inima ta cu dragostea lui Hristos s-a aprins;
Bucură-te, că L-ai mărturisit cu putere pe Hristos, în tot locul;
Bucură-te, că pe mulți goți i-ai încreștinat;
Bucură-te, că învățăturile lui Arie ereticul le-ai defăimat;
Bucură-te, că în dreapta credință ai rămas neclintit până la moarte;
Bucură-te, că prin credința ta fierbinte multora ai fost folositor;
Bucură-te, că și din pământul României mulți sfinți s-au ridicat la Dumnezeu;
Bucură-te, Sfinte mucenice Sava, apărător al dreptei credințe!

Condacul al 9-lea

Să aducem slavă și mulțumire Bunului Dumnezeu, care a binevoit ca, din ținuturile noastre străromâne, să aleagă pe Sfântul Sava de la Buzău, care, în cer, se roagă neîncetat pentru Biserica și neamul nostru, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Ca într-un policandru aprins, strălucesc chipurile sfinților români înaintea tronului lui Dumnezeu și ca un luceafăr luminează Sfântul Sava în inimile noastre, ale celor ce-i cântăm:

Bucură-te, sfeșnic al Bisericii prea luminos;
Bucură-te, căci pentru mărturisirea lui Hristos cu mare dragoste ai fost aprins;
Bucură-te, că pe mulți i-ai luminat cu adevărul credinței;
Bucură-te, că te-ai aprins de dumnezeiescul dor de Dumnezeu;
Bucură-te, smirnă duhovnicească cu bună mireasmă;
Bucură-te, că pentru binele țării noastre te rogi neîncetat;
Bucură-te, a țării noastre veșnică floare sfântă;
Bucură-te, că mijlocești înaintea Mântuitorului Hristos pentru neamul nostru;
Bucură-te, Sfinte mucenice Sava, apărător al dreptei credințe!

Condacul al 10-lea

Sfârșit-ai alergarea ta către cer, Sava prea fericite, la vârsta de treizeci și opt de ani, în douăsprezece zile ale lunii aprilie, anul 372, ducându-te să iei plata ostenelilor tale de la Stăpânul Hristos, și să-I cânți împreună cu îngerii: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea

Viața ta a fost ca un rug aprins de focul dragostei lui Hristos, pe care L-ai prea mărit prin ale tale fapte bune și prin cântare bisericească; pentru aceea, și noi te lăudăm, zicând așa:

Bucură-te, că până la moarte pe Hristos L-ai prea mărit;
Bucură-te, că din copilărie ai primit credința cea adevărată;
Bucură-te, că inima ta de dragostea lui Hristos s-a aprins;
Bucură-te, că în Dumnezeu cu sufletul tău ai crescut;
Bucură-te, că pentru Hristos ai lepădat toată grija cea lumească;
Bucură-te, că pe Dumnezeu neîncetat L-ai prea slăvit;
Bucură-te, că pururi ai avut aprinsă în tine candela rugăciunii;
Bucură-te, că glasul Evangheliei lui Hristos ai ascultat;
Bucură-te, Sfinte mucenice Sava, apărător al dreptei credințe!

Condacul al 11-lea

În biserică, slujind ca dascăl, pe creștini i-ai învățat să se ferească de mâncărurile jertfite idolilor, să se lepede de păcate și să se păzească de orice lucru păgânesc, pentru a fi bineplăcuți lui Dumnezeu, căruia I se cuvine cântarea îngerească: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Cu mare dar dumnezeiesc ai fost învrednicit de Dumnezeu, Sfinte mucenice Sava: să-I cânți neîncetat în Biserica slavei Sale, îndemnându-ne și pe noi să-ți urmăm pilda vieții tale sfinte, pentru care îți aducem aceste cântări:
Bucură-te, că ai fost alăută a Duhului Sfânt;
Bucură-te, chimval bine răsunător al dreptei credințe;
Bucură-te, că prin sfânta cântare ai propovăduit pe Dumnezeu;
Bucură-te, că prin aceasta ai devenit un fierbinte slujitor al lui Hristos;
Bucură-te, că pe toți creștinii i-ai îndemnat să cânte în biserică;
Bucură-te, că prin dulcea ta glăsuire pe mulți i-ai apropiat de Dumnezeu;
Bucură-te, că și pe noi ne-ai învățat a iubi Evanghelia lui Hristos;
Bucură-te, cel ce cânți mereu, cu îngerii, cerească Liturghie;
Bucură-te, Sfinte mucenice Sava, apărător al dreptei credințe!

Condacul al 12-lea
Ziua și noaptea ai lăudat neîncetat pe Dumnezeu, în psalmi și în cântări sfinte, cugetând la cele veșnice, îndemnând pe toți să cânte lui Dumnezeu în biserică: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea
Petrecându-ți viața în slujba Bisericii lui Hristos, alături de preotul Sansala, ai învățat pe toți să se lase de toată grija cea lumească și să cugete mai degrabă la cele cerești, pentru care-ți aducem aceste cântări duhovnicești:
Bucură-te, că lui Dumnezeu cu multă smerenie, te-ai rugat;
Bucură-te, că pe Maica Domnului pururea o ai lăudat;
Bucură-te, că prin fierbinte rugăciune ai biruit ispitele acestei vieți;
Bucură-te, că, prin cuvântul adevărului, pe mulți la adevărata credință i-ai întors;
Bucură-te, că inima ta de dragostea lui Hristos s-a aprins;
Bucură-te, trimisule al credinței străbune în alte ținuturi;
Bucură-te, mult rugătorule pentru binele poporului nostru;
Bucură-te, Sfinte mucenice Sava, apărător al dreptei credințe!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, prea sfinte mucenice Sava, care ai viețuit pe pământul strămoșilor noștri până la moarte, roagă-te Mântuitorului Hristos pentru toți binecredincioșii din țara noastră, să le dea tuturor pace, sănătate, mântuire, ca, împreună cu tine, să cânte lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Apoi se zice din nou:

Icosul 1

Îngerească viață din copilărie ai trăit, Sfinte mucenice Sava, căci, prin cuvânt, cu fapte bune și prin cântare sfântă, meleagurile Buzăului le-ai luminat în duhul Evangheliei lui Hristos și pe strămoșii noștri la dreapta credință i-ai îndemnat, pentru care îți cântăm, zicând:
Bucură-te, căci cu îngerii viețuiești, acum, în ceruri;
Bucură-te, că de acolo neîncetat te rogi pentru noi;
Bucură-te, că ale tale sfinte rugăciuni sunt bine primite;
Bucură-te, grabnic ajutător în nevoi și necazuri;
Bucură-te, că te-ai făcut pe tine pildă vie de slujire lui Hristos;
Bucură-te, că la Dumnezeu ai cugetat ziua și noaptea;
Bucură-te, că ale tale tinereți lui Iisus le-ai închinat;
Bucură-te, că în biserică cu glasul tău cel dulce ai cântat;
Bucură-te, Sfinte mucenice Sava, apărător al dreptei credințe!

Condacul 1

Sfinte mucenice al lui Hristos, care din pruncie ai slăvit pe Dumnezeu prin a ta viață îngerească, trăită pe pământul țării noastre, cu credință și cu dragoste îți cântăm așa: ***Bucură-te, Sfinte mucenice Sava, apărător al dreptei credințe!***

Și această:

Rugăciune către Sfântul mucenic Sava de la Buzău

Sfinte mucenice Sava, alesule al lui Hristos, care din tinerețe ai urmat calea Bisericii, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi, păcătoșii, care cinstim cu multă evlavie ale tale nevoințe și pătimiri pentru dreapta credință. Adu-ți aminte de toți binecredincioșii țării noastre, ca și noi să dobândim milă și har înaintea lui Dumnezeu. Fii rugătorul nostru fierbinte înaintea Dreptului Judecător, în ziua cea mare a dreptății lui Dumnezeu, care va să vină.

Ajută-ne, Sfinte mucenice Sava, să ne îngrijim de mântuirea sufletelor noastre, să iubim cele cereşti şi să cugetăm mereu la cele veşnice, pentru ca şi noi să ne învrednicim a moşteni Împărăţia cea cerească, împreună cu toţi sfinţii. Amin!

Și se face otpustul.

Notă: Viaţa şi acatistul Sfântului mucenic Sava de la Buzău au fost realizate de părintele Mihail Milea care slujeşte în Catedrala Sfântul Sava din municipiul Buzău, unde se află şi o parte din moaştele Sfântului Stelian (al doilea ocrotitor al catedralei).

Acatistul Sfântului mare mucenic Sava gotul (Buzău, 334)

prăznuire la 12 aprilie

Este cunoscut ca un mare mucenic din părţile Buzăului, cotropite de goţi un timp. Este omorât prin înecare la 38 de ani şi sfintele sale moaşte sunt luate de Sfântul Vasile cel mare. Este unul dintre sfinţii „localnici" ai pământului strămoşesc. Credincioşia sa l-a ales spre „jertfa dumnezeiască". Este unul dintre sfinţii mucenici, cu darul cel mare al „întăririi în credinţă". Cei evlavioşi îl cinstesc şi îi citesc acatistul adesea.

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne

izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat.
Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. ***Amin !***

După obişnuitul început se zice:

Tropar (glas 4): Astăzi, duhovniceşte prăznuieşte Biserica dreptcredincioşilor români şi cu bucurie strigă: Veniţi, iubitorilor de mucenici, să serbăm pomenirea cea de peste an a luptelor mucenicului Sava! Că acesta dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind, a înflorit minunat, aducând Stăpânului rod bogat şi bine primit, prin mucenicie. Iar acum, se roagă neîncetat în Ceruri să se mântuiască sufletele noastre.

Troparul Învierii, al Născătoarei de Dumnezeu: **Podobie:** Taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută, prin tine, Născătoare de Dumnezeu, celor de pe pă-

mânt s-a arătat, Dumnezeu întrupându-Se întru unire neamestecată şi crucea de bunăvoie pentru noi primind; prin care, înviind pe cel dintâi zidit, a mântuit din moarte sufletele noastre. (glasul 4)

Doamne miluieşte (de 3 ori).

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Condacul 1

De mare cinste sunt bărbăţia şi vitejia luptei cu necredinţa păgână, dar asemenea este şi „jertfirea nevinovată” ce se aduce pe altarul lui Hristos. Un astfel de dar curat fiind şi tu, Sfinte Sava, cântarea cuvenită aducem şi noi: ***Bucură-te, Sfinte mare mucenic Sava gotul, dar curat al jertfirii creştine!***

Icosul 1

În Ţara Daciei mulţi năvălitori străini au venit, între care şi goţii, care cu răutatea lor păgână credinţa „locului” au oropsit şi multe jertfe nevinovate au făcut, care şi mai mult, pământul au sfinţit.

Bucură-te, fiul acestui neam şi pământ;
Bucură-te, vrednicule urmaş al credinţei străbune;
Bucură-te, moştenitorul deplin al credincioşiei sfinte;
Bucură-te, alesul între cei aleşi;
Bucură-te, sfinţenie strânsă peste vremi;
Bucură-te, rod care dă el însuşi roadă;
Bucură-te, comoară dezgropată;
Bucură-te, mărgăritar scos la vedere;
Bucură-te, făclie pentru lumina lui Hristos;
Bucură-te, Sfinte mare mucenic Sava gotul, dar curat al jertfirii creştine!

Condacul al 2-lea

Păgânii cotropitori nu au putut distruge Credinţa străbună şi aşa „localnicii pământului” peste toate piedicile au păstrat neabătută credincioşia, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Şi tu, din părinţi dreptcredincioşi odrăslit, tânărule Sava, curat te-ai păstrat de toate necurăţiile străine, chiar dacă vrăjmăşia stăpânitorilor te împiedica.

Bucură-te, alesul de la „vremuri de încercare”;
Bucură-te, piatră neclintită din loc;
Bucură-te, stâncă de sfântă temelie;
Bucură-te, fântână de apă vie;
Bucură-te, izvor din pământul strămoşesc;
Bucură-te, dar coborât de sus;
Bucură-te, dar şi al celor de jos;
Bucură-te, unirea darurilor minunate;
Bucură-te, chipul noului Rai;
Bucură-te, Sfinte mare mucenic Sava gotul, dar curat al jertfirii creştine!

Condacul al 3-lea

Păgânii goţi momeau pe „localnici” cu „jertfele lor idoleşti” şi cu viclenii încercau să-i înşele, dar tu, Sava, te-ai făcut un adevărat „păzitor de cele sfinte”, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea

Se mirau păgânii de credincioşia creştină şi adesea se îmblânzeau, şi aşa cu darul dumnezeiesc împreună vieţuiau, puterea credinţei arătându-se biruitoare:
Bucură-te, chip curat de creştin;
Bucură-te, credinciosule pământean;
Bucură-te, blândule între cei răi;
Bucură-te, miel între lupi;
Bucură-te, mielul lui Hristos;
Bucură-te, „legătură sfântă” pentru cei ucigaşi;
Bucură-te, ocrotire mai tare decât toate;
Bucură-te, păzirea cu darul dumnezeiesc;
Bucură-te, acoperirea de Însuşi Dumnezeu;
Bucură-te, Sfinte mare mucenic Sava gotul, dar curat al jertfirii creştine!

Condacul al 4-lea

Cu multe greutăţi erau împovăraţi „creştinii localnici”, dar tu ca un fiu vrednic ţi-ai ales slujirea credincioşiei neabătute, că de tânăr râvna pentru Hristos ai avut, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Erai peste tot ca un „tainic apostol”, că pe toţi îi îndemnai să-şi ţină credinţa neabătută şi aşa propovăduitorul lui Hristos te-ai făcut chiar printre păgânii cei idolatri.
Bucură-te, râvna iubirii de Hristos;
Bucură-te, râvna iubirii şi de oameni;
Bucură-te, crainicul Evangheliei;
Bucură-te, slujirea de chip apostolesc;
Bucură-te, asemănarea de taină a lor;
Bucură-te, al Bisericii credincios adevărat;
Bucură-te, înălţătorul crucii biruitoare;
Bucură-te, mărturisitorul neînfricat;
Bucură-te, jertfă vie a Învierii;
Bucură-te, Sfinte mare mucenic Sava gotul, dar curat al jertfirii creştine!

Condacul al 5-lea

Umblai din loc în loc şi multe piedici ţi se puneau şi chiar munci şi prigoane ai suferit, dar peste toate ai trecut, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

„Mucenicie tăcută” zi de zi ai îndurat, dar cu iubirea de Hristos te bucurai şi mai mult şi cu adevărat daruri sfinte ai câştigat, de se înfricoşau cei răi şi necredincioşi:
Bucură-te, mucenicie tăcută şi de taină;
Bucură-te, jertfă de dar nevinovat;
Bucură-te, dar curat şi bine plăcut;
Bucură-te, de Însuşi Dumnezeu bine primit;
Bucură-te, omul lui Dumnezeu pe Pământ;
Bucură-te, înger ceresc în lume;
Bucură-te, mână dumnezeiască ocrotitoare;
Bucură-te, binecuvântarea Atotţiitoare;
Bucură-te, cel învăpăiat de Duhul cel PreaSfânt;
Bucură-te, Sfinte mare mucenic Sava gotul, dar curat al jertfirii creştine!

Condacul al 6-lea

Biserica era tot mai prigonită şi preoţii erau alungaţi şi ascunşi şi cu greu „Slujbele sfinte” se puteau ţine, dar tu, Sava, plin de curaj, de praznicul Învierii tot la Biserică ai mers, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea

Hoarda de păgâni noaptea a năvălit şi pe preotul locului l-au legat într-o căruţă, iar pe tine, aşa dezbrăcat, din pat te-au târât, şi până dimineaţa printre cioturi de pădure v-au muncit.
Bucură-te, neînfricatule mucenic;
Bucură-te, tărie printre aprigii ucigători;
Bucură-te, credinţă întotdeauna biruitoare;
Bucură-te, ducerea poverilor celor slabi;
Bucură-te, ducerea „Crucii unui neam întreg”;
Bucură-te, altar viu al Jertfei prea sfinte;
Bucură-te, „legământ de nedezlegat” al credincioşiei străbune;
Bucură-te, lucrarea de taină a lui Dumnezeu Însuşi;
Bucură-te, lucrătorul lui Dumnezeu pe acest pământ;
Bucură-te, Sfinte mare mucenic Sava gotul, dar curat al jertfirii creştine!

Condacul al 7-lea

S-au ruşinat cei răi de sălbăticia lor, că prin darul lui Hristos „rănile ţi s-au vindecat”, încât mulţi de mirare la credinţa creştină în taină au trecut, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea

Ales de milostivirea lui Dumnezeu ai fost, Sfinte Sava, ca să „stai” zid tare şi neclintit în faţa răutăţii păgâne şi să dai nădejdea izbăvirii pe pământul oropsit.
Bucură-te, sfântul moştenitor al Sfinţilor părinţi;
Bucură-te, bărbăţie ce ai „luat jugul suferinţei acestui pământ”;
Bucură-te, lucrătorul mântuirii neamului tău;
Bucură-te, alesul şi pentru mântuirea încă a multora;
Bucură-te, slujitorul sfinţeniei care de nimic nu se poate distruge;
Bucură-te, că te-ai făcut de asemenea o icoană de închinat;
Bucură-te, că în icoana ta tot neamul l-ai adunat;
Bucură-te, că în icoana ta prefacerea ai făcut;
Bucură-te, cu adevărat, un sfânt dăruit al nostru;
Bucură-te, Sfinte mare mucenic Sava gotul, dar curat al jertfirii creştine!

Condacul al 8-lea

Mare dar este cu „sfinţii cei tari”, că ei mai întâi cu răul se confruntă şi aşa cei slabi sunt ocrotiţi şi păziţi de uciderea amară, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Doar sfinţii pot suferi săgeţile otrăvitoare ale răutăţii şi prin ei şi noi ne izbăvim de toată vătămarea şi moartea, unul asemenea şi tu fiind, Sava, mucenicul nostru cel iubit.
Bucură-te, împlinirea Iubirii dumnezeieşti;
Bucură-te, binecuvântare nelipsită peste acest pământ;
Bucură-te, fiul acestui neam devenit icoană;
Bucură-te, fiul acestui pământ în pomenire neuitată;
Bucură-te, „turn de credinţă” peste „întunecatele vremi”;
Bucură-te, glas al credincioşiei ce niciodată nu se poate uita;
Bucură-te, pază în faţa tuturor vrăjmăşiilor;
Bucură-te, apărare de toţi răii ucigători;
Bucură-te, ocrotitorul pentru veşnicie al acestui pământ;
Bucură-te, Sfinte mare mucenic Sava gotul, dar curat al jertfirii creştine!

Condacul al 9-lea

După chinuri multe, Atharid căpetenia te-a osândit la moarte şi te-au dus la râul Buzău, unde ai fost înecat, şi aşa la odihna lui Hristos te-ai înălţat, în cântarea de: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Vestea muceniciei tale sfinte până la marele Vasile al Capadociei a ajuns şi dintre păgâni te-a scos, şi sfintele tale moaşte cu cinste le-au primit ca pe un „odor de mare preţ”.
Bucură-te, comoara noastră în veşnicia lui Hristos;
Bucură-te, cer deschis peste acest pământ oropsit;
Bucură-te, pământ deschis la Lumina cerească;
Bucură-te, că te avem mijlocitor la Scaunul dumnezeiesc;
Bucură-te, bucuria noastră printre grelele încercări;
Bucură-te, bucuria noastră, în nădejdi înlăcrimate;
Bucură-te, cel împreună cu toţi Sfinţii;
Bucură-te, cel împreună cu Iubitorul întregii făpturi;
Bucură-te, cel din „salba Sfinţilor noştri de inimă”;
Bucură-te, Sfinte mare mucenic Sava gotul, dar curat al jertfirii creştine!

Condacul al 10-lea (de trei ori)

Nume sfânt al acestui neam şi pământ de acum ne eşti, Sfinte mucenice Sava, prin care şi noi ne întărim în credinţa ce „niciodată nu o vom lăsa”, păzind-o ca pe însăşi „comoara Veşniciei”, în cântarea de: ***Aliluia!***

Se citeşte apoi din nou:

Icosul 1

În Ţara Daciei mulţi năvălitori străini au venit, între care şi goţii, care cu răutatea lor păgână credinţa „locului” au oropsit şi multe jertfe nevinovate au făcut, care şi mai mult, pământul au sfinţit.
Bucură-te, fiul acestui neam şi pământ;
Bucură-te, vrednicule urmaş al credinţei străbune;
Bucură-te, moştenitorul deplin al credincioşiei sfinte;
Bucură-te, alesul între cei aleşi;
Bucură-te, sfinţenie strânsă peste vremi;
Bucură-te, rod care dă el însuşi roadă;
Bucură-te, comoară dezgropată;
Bucură-te, mărgăritar scos la vedere;
Bucură-te, făclie pentru lumina lui Hristos;
Bucură-te, Sfinte mare mucenic Sava gotul, dar curat al jertfirii creştine!

Condacul 1

De mare cinste sunt bărbăţia şi vitejia luptei cu necredinţa păgână, dar asemenea este şi „jertfirea nevinovată” ce se aduce pe altarul lui Hristos. Un astfel de dar curat fiind şi tu, Sfinte Sava, cântarea cuvenită aducem şi noi: ***Bucură-te, Sfinte mare mucenic Sava gotul, dar curat al jertfirii creştine!***

(Extras din cartea: Imnografie/Ieromonah Ghelasie Gheorghe - Bucureşti; Platytera, 2016)

Imnografie

Troparul Sfântului mucenic Sava de la Buzău: Astăzi, duhovniceşte prăznuieşte Biserica dreptcredincioşilor români şi cu bucurie strigă: Veniţi, iubitorilor de mucenici, să serbăm pomenirea cea de peste an a luptelor mucenicului Sava! Că acesta dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind, a înflorit minunat, aducând Stăpânului rod bogat şi bine primit, prin mucenicie. Iar acum se roagă neîncetat în ceruri, să se mântuiască sufletele noastre.

Condacul Sfântului mucenic Sava de la Buzău: Urcând astăzi de pe pământ la cele cereşti, sfinţite nevoitorule, de la Hristos te-ai încununat şi îngerii cu bucurie te-au primit, iar noi, acum, cu laude te cinstim că mijloceşti de-a pururea, Sfinte Sava, pentru ţara şi poporul tău.

Troparul Sfântului mucenic Sava de la Buzău: Purtătorule de chinuri Sfinte mucenice Sava, cel ce în apă ai fost omorât de către goţii păgâni, roagă pe Milostivul Dumnezeu ca să dea iertare de greşeli sufletelor noastre.

(Video) Troparul Sfântului mucenic Sava de la Buzău - Interpret: Otilia Simeria:
https://doxologia.ro/tropare/video-sfantul-mucenic-sava-de-la-buzau-tropar

Lupu Sevastian-Valentin - Monumentul Sfantului mucenic Sava de la Buzau - filmare cu drona:
https://www.youtube.com/watch?v=m4do8zPKSwE

Vieţile Sfinţilor - Sfântul mucenic Sava Gotul de la Buzău (18 aprilie)

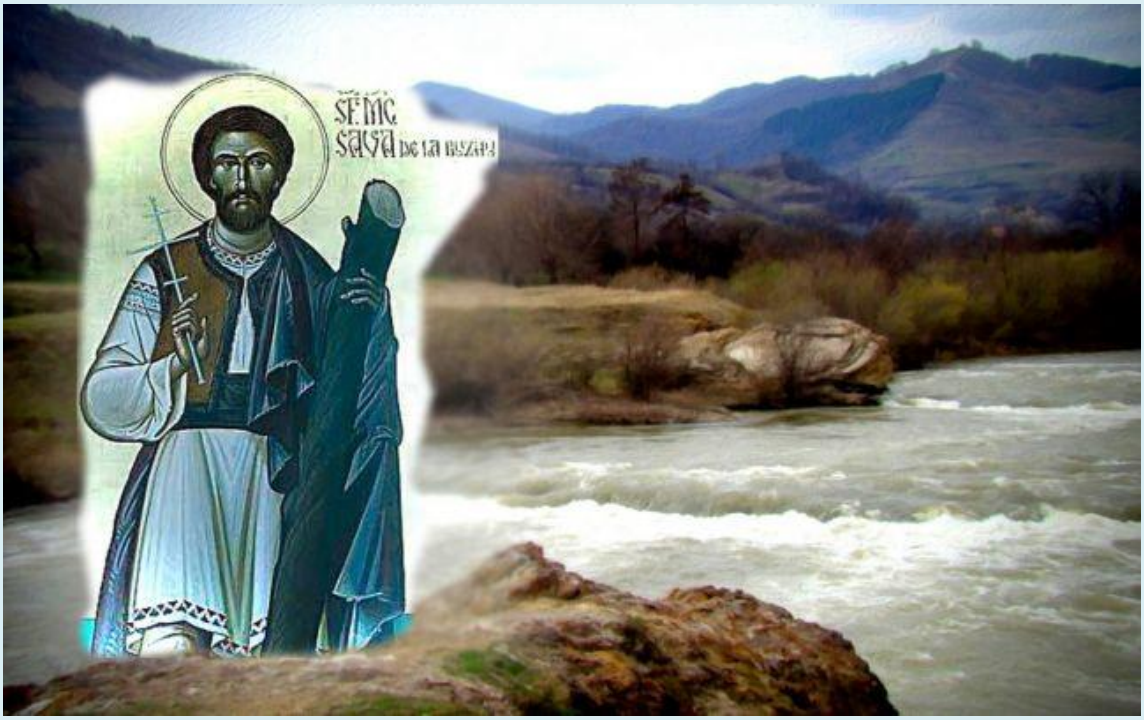

Cuvant Ortodox - Sfântul mucenic Sava Gotul de la Buzău - 12 aprilie:
https://www.youtube.com/watch?v=HStUkL8JmxY

Creştinul Contemporan - Viata Sfantului mucenic Sava Gotul (12 aprilie):
https://www.youtube.com/watch?v=nCc81WtmUUU

***

"Biserica lui Dumnezeu din Goţia, trimite dumnezeieştii Biserici cea din Capadocia şi tuturor soborniceştilor Biserici ale creştinilor - care locuiesc printre străini şi prin toată lumea - milă, pace şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi a Domnului nostru Iisus Hristos să se înmulţească". Astfel începe scrisoarea din Biserica Goţilor, către cea a Capadociei, care povesteşte cele ce urmează.

Sfântul Petru a zis: "Tot cel ce se teme de Dumnezeu şi lucrează dreptatea, este primit la El". Acum Biserica aceasta iarăşi s-a arătat că este credincioasă prin ***Sfântul Sava, care este mucenic al lui Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Pentru că, fiind cu neamul got şi petrecând în Goţia, printre neamul cel îndărătnic şi răzvrătit, atât de mult a urmat bărbaţilor celor sfinţi şi împreună cu dânşii prin tot felul de fapte bune cinstea pe Hristos, încât strălucea în lume ca o stea. Deoarece încă din tinereţe iubind legea Domnului, a înţeles acea faptă bună desăvârşit, ca prin cunoştinţa Fiului lui Dumnezeu, să ajungă bărbat***

desăvârşit. Căci celor ce-L iubesc pe El, toate le sporesc spre bine; de vreme ce, luptând vitejeşte împotriva duşmanului vrăjmaş şi făcându-se mai presus de această lume deşartă, având pace împreună cu toţi, s-a învrednicit chemării celei de sus şi a ajuns la răsplătirea cea veşnică.

Deci, pentru pomenirea acestui sfânt mucenic şi pentru folosul dreptcredincioşilor, după săvârşirea lui întru Domnul, am judecat ca lucrurile aceluia, atât de slăvite, a nu le lăsa uitării, ci a le da prin scris.

- ✓ *Pentru că era dreptcredincios, cucernic, drept, ascultător în tot lucrul, blând, simplu în cuvânt, gata la tot lucrul bun, cântând în biserică şi îngrijindu-se de aceasta;*
- ✓ *averile defăimîndu-le, afară de cele ce-i erau de trebuinţă, înfrânat în toate, cu femeile neavând deloc împărtăşire;*
- ✓ *la rugăciuni şi la postiri îndeletnicindu-se în toate zilele, străin de slava deşartă, deşteptând pe toţi către viaţa cea plăcută lui Dumnezeu şi numai pe acelea care sunt fapte bune, sau datorii, împlinindu-le, fugind însă de acelea, care sunt potrivnice lucrurilor celor bune.*
- ✓ *Păzea credinţa cu dragoste şi neîncetat grăia despre Domnul.*

Pentru că nu o dată, ci de multe ori, mai înainte până a nu se încununa cu mucenicia pentru credinţă, cu lucrul s-a arătat că este folositor dreptei credinţe celei adevărate. Pentru că atunci când boierii Goţilor şi judecătorii au început a prigoni pe creştini şi a-i sili să mănânce cele jertfite idolilor, unii dintre păgâni s-au sfătuit ca, la creştini, la rudenii şi la vecinii lor, în loc de cărnurile jertfite idolilor, să le pună înainte pe cele nejertfite, ca astfel să-i păzească de primejdia închinării la idoli, iar pe prigonitori să-i amăgească. Înştiinţându-se de aceasta Sfântul Sava, nu voia să guste nici din acele cărnuri, pentru că, numai numindu-se jertfite idolilor, îşi aducea aminte de Apostolul care zice: Iar de va zice vouă cineva, aceasta este jertfită idolilor, să nu mâncaţi.

Încă şi în mijlocul poporului stând Sfântul Sava, mărturisea tuturor, zicând: "Dacă cineva va gusta din cărnurile acelea, nu poate să fie creştin". Cu un sfat ca acesta îi apăra, ca să nu cadă vreunul în cursa diavolului; pentru aceea, ei socotind sfatul acela, au izgonit pe sfântul din satul lor, dar mai pe urmă iarăşi l-au chemat. Apoi, când iarăşi s-a ridicat prigonire, unii închinători de idoli din acelaşi sat, care aduceau jertfă diavolilor, cu blestem au voit să spună boierilor, că nici un creştin nu se află în satul lor. ***Atunci din nou Sfântul Sava, stând cu îndrăzneală în mijlocul poporului, a strigat cu glas mare: "Nimeni să nu se blesteme pentru mine, căci eu sunt creştin".*** Iar acei închinători de idoli, pe cei de aproape ai lor,

care erau din credinţa creştinească, tăinuindu-i, se jurau înaintea boierului că în satul lor nu sunt creştini, decât numai unul.

Aceasta auzind boierul cel fărădelege, a poruncit ca pe acela să-l aducă înaintea lui; şi acesta era Sfântul Sava.
Aducându-l, boierul a întrebat pe cei care stăteau înaintea sa: *"Ce averi are creştinul acesta?"*

Iar ei i-au răspuns: *"Nimic mai mult nu are, decât numai hainele cu ce este îmbrăcat"*.

Deci, boierul l-a defăimat, zicând: *"Acesta nici a ajuta ceva nu poate, nici a vătăma"*. Zicând aceasta, a poruncit ca să-l izgonească de acolo.

După aceasta iarăşi rânduindu-se asupra creştinilor mare prigoană în Gotia de către păgâni şi apropiindu-se sfânta zi a Paştilor, Fericitul Sava a voit să se ducă în alt sat, la un preot creştin cu numele Gutic, ca să prăznuiască cu el Sfintele Paşti.

Dar, când era pe cale, i s-a arătat un bărbat mare, luminos la chip, zicându-i astfel: "Întoarce-te şi du-te în satul tău, la preotul Sansal".

Sava a răspuns: "Nu este acasă, căci a plecat şi zăboveşte în părţile greceşti".
Sfântul Sava nu ştia însă că preotul acela se întorsese atunci acasă, pentru praznicul Paştilor. Şi trecând de bărbatul acela, se ducea pe calea ce-i stătea înainte la Gutic preotul. Ziua era senină şi deodată s-a întunecat cu nori şi a căzut zăpadă atât de mare, încât nu era cu putinţă lui Sava să meargă mai departe. Deci, cunoscând dumnezeiasca voie, care îl împiedica din cale, s-a întors mulţumind lui Dumnezeu. Şi mergând la Sansal preotul, s-a bucurat văzându-l şi i-a spus lui şi altor mulţi, cele ce i se întâmplaseră pe cale şi au prăznuit împreună ziua Paştilor.

Dar în a treia noapte după praznic, Atarid, din adunarea păgânilor, fiul boierului Rotest, a năvălit asupra satului fără de veste, cu mare adunare de tâlhari păgâni şi găsind pe preot odihnindu-se în casa sa, l-au prins, asemenea şi pe Sava apucându-l, i-au legat pe amândoi. Şi punând pe preot în car, îl târau; iar pe Sava gol, ca şi cum ar fi ieşit din pântecele maicii sale, îl târau peste spini, bătându-l cu beţe şi bice, fără de milă; apoi l-au prigonit astfel până la cetatea lor; atât erau de aspri şi de cumpliţi asupra robilor lui Dumnezeu. Dar prigonirea cumplită a acelor vrăjmaşi a făcut arătată răbdarea şi credinţa bărbatului celui drept.

Biciuirea Sfântului Sava

Iar după ce s-a făcut ziuă, sfântul, slăvind puterea Domnului, le spuse: "Oare nu m-aţi gonit şi m-aţi târât pe spini gol şi desculţ? Deci căutaţi dacă nu s-au rănit picioarele sau dacă pe trup sunt semne de bătăile voastre!" Dar ei, nevăzând nici urme de răni pe trupul lui, s-au mirat şi luând o osie de la car, au pus-o pe spatele lui şi trăgându-i mâinile spre capetele osiei l-au legat; asemenea şi picioarele întinzându-le, le-au legat de altă osie şi aruncându-l la pământ pe spate, l-au căznit, bătându-l şi batjocorindu-l toată ziua până în noaptea adâncă.

După ce au adormit călăii, a venit o femeie care se sculase de cu noapte să gătească mâncare casnicilor; aceea a dezlegat pe sfântul de osie, iar el s-a sculat şi a ajutat femeii la lucrul ei. Iar după ce s-a făcut ziuă, Atarid a poruncit să-i lege mâinile şi să-l spânzure de grindă în casă.

După un ceas a venit la preot şi la Sava oarecare de la Atarid cu cărnuri jertfite idolilor şi le-au zis: "Marele Atarid vă zice să gustaţi din cărnurile acestea şi veţi izbăvi sufletele voastre de moarte".

Preotul răspunse: "Nu vom gusta, că nu se cade să mâncăm cărnuri de acestea diavoleşti; ci ne rugăm lui Atarid ca mai bine să ne răstignească, sau cu altfel de moarte să ne ucidă".

Apoi Fericitul Sava a întrebat pe cei ce veniseră: "Cine a trimis acestea?"

Ei au răspuns: "Stăpânul Atarid".

Sfântul zise: "Unul este Stăpân, Dumnezeul Cel din cer. Iar aceste pieritoare bucate necurate sunt, precum Atarid acela, de la care sunt trimise".

Zicând aceasta Sfântul Sava, una din slugile lui Atarid, aprinzându-se de mânie a lovit cu o suliţă ce o ţinea în mâini, în piept pe sfântul atât de tare, încât toţi cei ce erau de faţă aşteptau ca îndată să moară mucenicul. Dar cu purtarea de grijă a lui Dumnezeu păzindu-se mucenicul, nu s-a rănit, nici a simţit durere, ci a zis către cel ce l-a lovit: ***"Ţie ţi se pare că m-ai rănit cu suliţa ta, dar acea lovire n-am simţit-o în alt fel, decât cum m-ar fi lovit cineva cu un fir de lână".***

Înştiinţându-se Atarid de aceasta, a poruncit ca să piardă pe Sfântul Mucenic Sava. Deci slujitorii cei necuraţi, lăsând legat pe preotul Sansal, au luat pe Sava şi l-au dus la râul ce se chema Musia (Buzău) ca să-l înece acolo. Iar sfântul mucenic, aducându-şi aminte de porunca Domnului şi iubind pe aproapele ca pe sine, a întrebat pe slujitorii care îl duceau: ***"Ce a greşit preotul, de nu moare împreună cu mine?"***

Aceia i-au răspuns: "Nu este treaba ta a şti aceasta".

Iar Sfântul Sava, umplându-se de bucuria Sfântului Duh, a strigat, zicând: "Bine eşti cuvântat, Dumnezeule şi preamărit este numele Fiului Tău în veci. Amin. Căci Atarid singur s-a dat pe el morţii şi pierzării celei veşnice, iar pe mine m-a trimis la viaţa care este de-a pururea, pentru că aşa ai voit Tu cu robii Tăi, Doamne, Dumnezeul nostru".

Şi aşa sfântul, fiind dus la moarte, nu înceta a lăuda şi a mulţumi lui Dumnezeu, socotindu-se că este nevrednic de pătimirile veacului acestuia, pe lângă slava care i se va arăta. Şi ziceau slujitorii unul către altul: "De ce nu liberăm pe acest om nevinovat, căci Atarid nu va şti de aceasta".

Dar Sfântul Sava a zis către dânşii: "De ce grăiţi vorbe nebuneşti şi nu faceţi cele ce vi s-au poruncit? Pentru că eu văd ceea ce voi nu puteţi să vedeţi: Iată stau sfinţii îngeri, care au venit să-mi ia sufletul cu slavă!" Deci, ducând la râu pe sfântul mucenic şi legându-i de grumaji un lemn greu, l-au aruncat în adânc şi l-au înecat.

Martirizarea Sfîntului Sava în riul Buzău
Pictură în palatul episcopal.

Astfel şi-a sfârşit alergarea Sfântul Sava, păzindu-şi curată sfânta credinţă până la sfârşit. El a trăit treizeci şi opt de ani şi s-a încununat cu mucenicia în a cincea zi după Paşti, pe 12 Aprilie, împărăţind Valentinian la Apus, iar Valent la Răsărit.

După aceea ucigaşii, scoţând din apă trupul mucenicului, l-au aruncat pe pământ, lăsându-l neîngropat. Dar nici fiarele, nici păsările nu s-au atins de sfântul lui trup, ci s-a îngrijit de mâinile fraţilor celor cucernici.

Iar luminatul Iunie Soranos, voievod al cetei Sciţilor, fiind cinstitor al Dumnezeului Celui adevărat, trimiţând bărbaţi credincioşi, au luat cinstitul trup al mucenicului din locul cel barbar şi l-au adus în părţile greceşti. Şi voind să-şi împodobească patria sa, l-a trimis în Capadocia, scriind astfel către Biserica Capadochienilor:

"La a voastră dreaptă credinţă, după sfatul presbiterilor - aşa voind Domnul, Cel ce dăruieşte darul Său celor ce se tem de El - am trimis acest cinstit dar şi rodul credinţei Celui slăvit. Deci, săvârşind pomenirea mucenicului, în ziua în care s-a încununat, să daţi de ştire de aceasta şi celorlalţi fraţi, ca în toată sobornicească şi apostolească Biserică, veselindu-se duhovniceşte, să preamărească pe Domnul, care şi-a ales robii Săi. Închinaţi-vă tuturor sfinţilor! Închină-se vouă fraţii cei ce rabdă prigonirea împreună cu noi. Iar Celui ce poate cu darul şi cu iubirea de oameni să ne treacă pe noi la cereasca Împărăţie, se cade slavă, cinste şi închinăciune, împreună cu Unul Născut Fiul Său şi cu Preasfântul Duh în veci. Amin".

Sfântul mucenic Sava de la Buzău - drumul spre sfințenie

Călugăr misionar, convertindu-i pe păgâni la dreapta credință, Sfântul Sava a fost prins de închinătorii la idoli și înecat în râu.

***

Născut la Buzău în secolul al IV-lea, Sfântul Sava era un călugăr misionar, convertindu-i, împreună cu duhovnicul său, pe daco-romanii, goții și închinători la idolii care ajungeau în acea zonă.

Fiind prinși în a treia zi de Paști de către ostașii lui Athanaric, au fost bătuți, pentru a se lepăda de Hristos și a se închina zeilor, dar cum aceștia s-au opus, Sfântul Sava a fost înecat într-un râu din Buzău.

Moaștele sale au fost duse în Imperiul Roman de către creștini, pentru a fi ținute în siguranță, iar apoi au fost trimise în Cezareea Capadociei, la cererea Sfântului Vasile cel mare.

Sinaxar - Pomenirea Sfântului marelui mucenic Sava, cel numit gotul (12 aprilie)

Întru această lună (aprilie), în douăsprezece zile, facem pomenirea Sfântului marelui mucenic Sava, cel numit Gotul.

Acest sfânt părinte al nostru a pătimit pentru Hristos la anul 372, în vremea prigoanei lui Atanaric, de la dregătorul Atarid, săvârşindu-se prin înecare în râul Buzău. Despre aceasta a scris marele Vasile, arhiepiscopul Cezareei Capadociei, cerând moaştele sale de la Biserica din Goţia.

Sfântul mucenic Sava de la Buzău - 12 aprilie

https://www.trinitas.tv/sfantul-mucenic-sava-de-la-buzau-12-aprilie/

***

Sfântul Sava de la Buzău este cunoscut în vechile calendare bisericești cu supranumele de „gotul”, deoarece în acea perioadă istorică, în zona în care a trăit se aflau așezări ale goților, un popor migrator care a trecut și prin zona țării noastre.

S-a născut în anul 334, într-un sat din preajma râului Buzău într-o familie de creștini. Viața sa ilustrează cum, din cele mai vechi timpuri creștinii au trăit reuniți în comunitatea lor centrată pe Sfânta Euharistie. Părintele duhovnicesc al lui Sava era preotul Sansala, preotul satului.

În descrierile istorice ale vieții sale aflăm că era „drept în credință; cucernic, gata spre toată ascultarea cea în dreptate, blând, simplu la cuvânt, dar nu în cunoștință, vorbind tuturor pașnic despre adevăr, făcând să tacă pe păgâni, nesemeţindu-se, ci purtându-se cum li se cuvine celor smeriți, liniștit și negrăbit la cuvânt și foarte râvnitor la tot lucrul bun.

În anul 372, la sărbătoarea Învierii, pentru că preotul Sansala era fugit din calea persecuțiilor venite dinspre păgânii dintre goți, Sava a plecat spre o altă cetate ca să

participe la Sfintele slujbe. Prin rânduială de sus s-a întors și l-a aflat cu bucurie pe Sansala întors acasă.

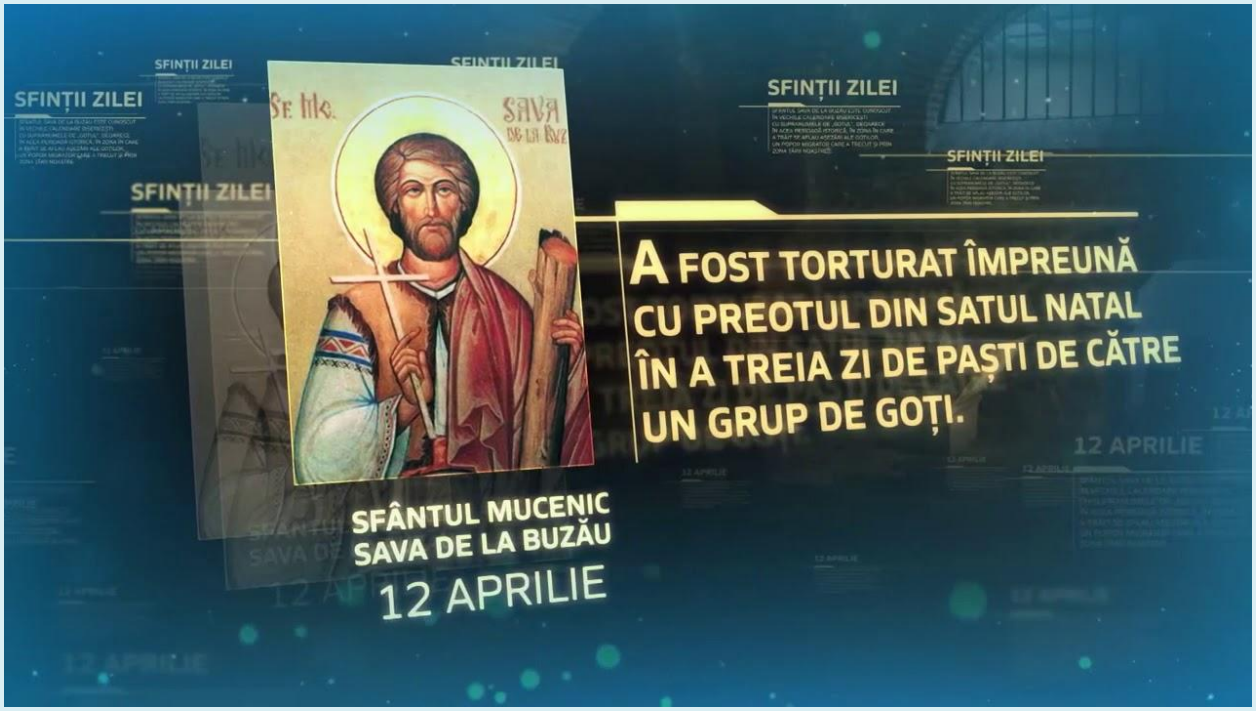

A treia zi de Paști, un grup de goți în frunte cu un anume Atharid, i-au luat pe Sansala și pe Sava și au început să-i tortureze, sperând că se vor lepăda de Hristos. Pentru că nu au obținut aceasta, mâniindu-se, peste puțin timp l-au omorât. Sfântul Sava a fost legat de un buștean și înecat în râul Buzău.

Scos după ce a murit din apă, a fost lăsat de către goți neîngropat. Frații creștini ai lui Sava i-au luat sfântul trup și l-au îngropat cu multă evlavie.

Vestea despre sfințenia vieții și martiriul Sfântului Sava s-a răspândit foarte repede. Sfântul Vasile cel mare, într-o scrisoare adresată lui Iunius Soranus, l-a rugat să mijlocească pe lângă episcopul Betranion pentru a cere sfintele moaște.

Acestea au fost trimise în dar și au fost însoțite de o scrisoare a Bisericii din Goţia către Biserica din Capadocia. Scrisoarea conținea și un îndemn duhovnicesc: „Aveți grijă să săvârșiți Sfânta Liturghie în ziua când prea fericitul martir Sava a fost încoronat fără să fi cunoscut ceilalți frați, pentru care toată Biserica ortodoxă și apostolică să laude și să binecuvânteze pe Domnul care a binevoit să prea mărească pe slujitorii Săi”.

Viața și mărturia Sfântului Sava reprezintă un argument și o mândrie a creștinismului vechi în partea de lume în care trăim.

Arhid. Ştefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul mucenic Sava de la Buzău

Sfântul Sava († 372) s-a născut în anul 334, fiind fiul unor creştini evlavioşi din părţile Buzăului, în perioada când această parte a ţării era stăpânită de goţi. A fost povăţuit şi îndrumat în cele duhovniceşti de preoţii Sansalas şi Gutticas, sporindu-şi evlavia şi râvna pentru rugăciune, precum şi blândeţea, smerenia, iubirea de adevăr şi statornicia în credinţa ortodoxă. La vârsta maturităţii, el cânta psalmi în biserică şi ducea o viaţă pilduitoare.

Apropierea de Dumnezeu l-a făcut pe Sfântul Sava să fie blând şi răbdător faţă de toţi, gata la ascultarea cea bună şi împodobit cu smerenie creştină şi cu celelalte virtuţi.

Traiul său zilnic era simplu şi nu se îngrijea să strângă averi materiale. Când goţii păgâni au început prigonirea creştinilor, regele Atanaric a poruncit ca un idol să fie purtat într-un car prin sate şi să i se aducă jertfe, dar Sfântul Sava îi îndemna pe creştini să nu facă unele ca acestea.

Înainte de Paştele anului 372, Sfântul Sava a vrut să meargă în alt sat pentru sfintele slujbe, dar un înger al Domnului i s-a arătat şi i-a spus să rămână, pregătindu-l pentru mucenicie.

La puţină vreme, sfântul, mărturisind că este creştin, a fost prins de goţi şi chinuit de aceştia pentru credinţa sa în Hristos.

Văzând păgânii că Sfântul Sava a îndurat cu bărbăţie toate suferinţele, la porunca lui Atanaric, l-au înecat în râul Museos, care astăzi se cheamă Buzău.

În urma schimbului de scrisori dintre Sfântul Vasile cel mare şi Sfântul Bretanion, episcopul Tomisului, cu îngăduinţa Bisericii din Goţia, guvernatorul Dobrogei, Iunius Soranus, a trimis bărbaţi vrednici să ridice moaştele Sfântului Sava şi să le ducă în Capadocia.

Calendar Ortodox - Sfântul mucenic Sava de la Buzău, Sfântul ierarh Vasile mărturisitorul, episcop de Parion (Denia Acatistului Bunei Vestiri)

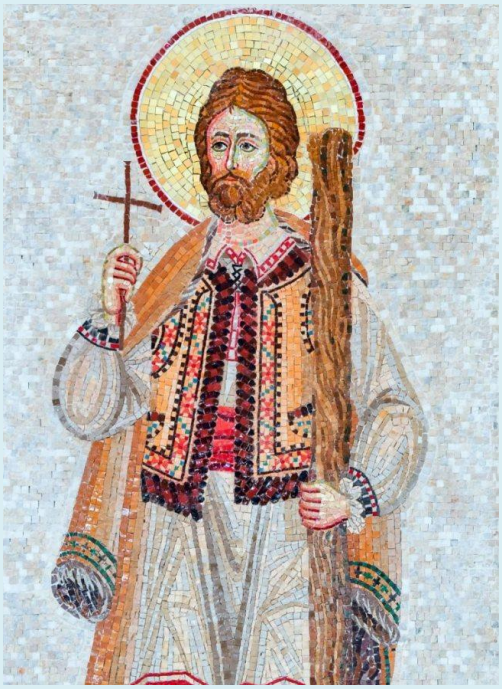

Sfântul Sava de la Buzău s-a născut în anul 334, fiind fiul unor creştini evlavioşi din părţile Buzăului, în vremea când această parte a ţării era stăpânită de goţi. Crescând duhovniceşte sub povaţa preoţilor Sansalas şi Gutticas, tânărul Sava şi-a sporit evlavia, râvna pentru rugăciune, blândeţea, smerenia, iubirea de adevăr şi statornicia în credinţa ortodoxă.

Crescând cu vârsta, el cânta psalmi în biserică şi ducea o viaţă pilduitoare. Apropierea de Dumnezeu l-a făcut pe Sfântul Sava să fie blând şi răbdător faţă de toţi, gata la ascultarea cea bună şi împodobit cu smerenie creştină şi cu celelalte virtuţi.

Traiul său zilnic era simplu, nu se îngrijea să strângă averi, ci se mulţumea numai cu agonisirea necesară îmbrăcăminţii şi hranei. Era înfrânat în toate, feciorelnic, postind zilnic şi stăruind în rugăciune; nu se amesteca în ceea ce nu-i folosea şi îşi păstra în orice împrejurare credinţa dreaptă lucrătoare prin iubire.

Când goţii păgâni au început prigonirea creştinilor, regele Atanaric a poruncit ca un idol să fie purtat într-un car prin cetăţi şi sate şi să i se aducă jertfe. Sfântul Sava îndemna pe creştini să nu jertfească idolilor şi să nu mănânce din cărnurile jertfite, deoarece aceasta însemna tăgăduirea credinţei în Hristos.

Înainte de Paştele anului 372, Sfântul Sava a vrut să meargă în alt sat pentru sfintele slujbe, dar un înger al Domnului i s-a arătat şi i-a spus să se întoarcă în satul său, pregătindu-l pentru mucenicie. La puţină vreme după aceasta, sfântul, mărturisind că este creştin, a fost prins de goţii păgâni şi supus la chinuri pentru a se lepăda de credinţa în Hristos.

Mai întâi l-au bătut cu nuiele şi cu bice, dar, fiind ocrotit de harul lui Dumnezeu, Sfântul Sava le-a arătat că bătăile pe care le îndurase nu lăsaseră nici un semn pe trupul lui. Atunci, mâniindu-se chinuitorii, au luat o osie de căruţă şi punându-i-o pe umeri i-au întins mâinile până la capetele ei.

Apoi i-au legat şi de picioare altă osie şi astfel, întins pe cele două osii, l-au aruncat şi l-au lăsat să zacă pe spate, chinuindu-se o noapte întreagă. Apoi, i-au dat să mănânce mâncare jertfită idolilor. Sfântul însă s-a împotrivit, numindu-l pe conducătorul păgânilor, Atharid, nelegiuit şi blestemat.

Auzind aceasta, unul dintre slujitorii lui Atharid a luat un drug de fier şi l-a aruncat cu ascuţişul în pieptul sfântului cu atâta putere, încât cei de faţă credeau că acesta va muri îndată. Dar el, păzit fiind de Dumnezeu, i-a spus păgânului: „Tu socoteşti acum că m-ai rănit cu drugul. Să ştii însă că aceasta m-a durut atât de mult încât parcă ai aruncat în mine cu un fir de lână.”

În faţa morţii care îl pândea din clipă în clipă, Sfântul Sava nu şi-a împuţinat credinţa, nu şi-a ostoit râvna statorniciei, pe calea cea strâmtă şi cu chinuri, şi nu şi-a împuţinat răbdarea. Întărit de Cel pe care Îl mărturisea cu atâta jertfelnicie, a îndurat toate suferinţele şi nici n-a strigat, nici n-a gemut de durere şi nici nu s-a văzut vreo urmă de rană pe trupul lui.

Atharid, auzind că Sfântul Sava a înfruntat cu seninătate toate chinurile la care a fost supus şi că a rămas statornic în dreapta şi adevărata sa credinţă, a poruncit să-l înece în râul Museos, care astăzi este numit Buzău.

Iar când au ajuns la malul râului, cei ce-l ţineau s-au sfătuit între ei: „Hai să-l eliberăm pe acest nevinovat, căci de unde va şti aceasta Atharid?”
Dar fericitul Sava a zis către ei: „De ce vorbiţi deşertăciuni şi nu împliniţi ceea ce vi s-a poruncit? Eu văd ceea ce voi nu puteţi vedea. Iată, de faţă stau în slavă îngerii care au venit să mă primească!”.

Atunci l-au coborât în apă pe cel ce mulţumea şi-L prea slăvea pe Dumnezeu şi, punându-i un lemn peste gât, l-au împins spre adânc. După ce l-au înecat, l-au scos

din apă, l-au lăsat neîngropat şi au plecat. Nu s-a atins de el nici o fiară sălbatică, ci trupul lui a fost ridicat de fraţi şi îngropat. Era ziua de 12 aprilie a anului 372.

În urma schimbului de scrisori dintre Sfântul Vasile cel mare şi Sfântul Bretanion, episcopul Tomisului, cu îngăduinţa Bisericii din Goţia, guvernatorul Dobrogei, Iunius Soranus, a trimis bărbaţi vrednici de încredere să ridice moaştele mucenicului Sava şi să le ducă în Capadocia, de unde proveneau strămoşii sfântului, luaţi robi de către goţi.

***

Sfântul Vasile a suferit persecuţii în timpul împăratului iconoclast Leon Isaurul. Ierarhul a a apărat prin faptă şi cuvânt sfintele icoane, motiv pentru care a fost prigonit şi chinuit.

Şi-a petrecut viaţa, după cum spune sinaxarul, în necazuri, în primejdii şi în strâmtorări, mutându-se din loc în loc, dar păzind neschimbate părinteştile dogme, iubind dreapta credinţă, iar adunările celor răucredincioşi urându-le.

Şi plăcând lui Dumnezeu în toate, a adormit cu pace întru Domnul.

Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc - Sfântul mare mucenic Sava, un martir al adevărului

În actul martiric al Sfântului mare mucenic Sava se spune că în primăvara anului 372, a treia zi de Paşti, noaptea, ostaşii lui Athanaric, sub conducerea dregătorului Atarid, au prins atât pe preotul Sansala, cât şi pe fericitul Sava, i-au legat şi i-au bătut, făcându-le multe răni pe trup, ca să se închine idolilor şi să mănânce cele jertfite lor. Sfântul Sava, înfruntându-i cu bărbăţie, a fost condamnat la moarte prin înecare. Legându-i un lemn greu de gât, l-au aruncat în râul Buzău (Mousaios). Ostaşii voind să-l elibereze, el le-a răspuns: „Împliniţi porunca ce vi s-a dat. Eu văd dincolo de râu ceea ce voi nu puteţi vedea. Văd pe cei care aşteaptă să ia sufletul meu şi să-l ducă în lăcaşul slavei lui Dumnezeu...”

Sfântul mare mucenic Sava (†12 aprilie, 372)

Cel mai vechi şi mai cinstit sfânt mucenic, cunoscut şi martirizat pe pământul ţării noastre în secolul IV, este Sfântul mare mucenic Sava, numit uneori „Gotul” (Geto-Dacul), iar alteori „Romanul”. Acest mucenic era „got de neam şi trăia în Goţia”, cum se spune în actul său martiric, născut într-un sat de pe valea râului Buzău, din părinţi creştini aleşi, care i-au dat o creştere duhovnicească.

Fericitul Sava a fost crescut de mic în dragoste de Dumnezeu, în post, în rugăciune şi feciorie, ajungând la tinereţe cântăreţ la biserica unde slujea preotul Sansala, bunul său păstor şi părinte sufletesc. Putem crede că tânărul Sava s-a făcut călugăr, probabil, în comunitatea monahală din Munţii Buzăului, întemeiată pe la mijlocul secolului IV de călugări veniţi din Eparhia Tomisului, de teama „barbarilor" care migrau prin Dobrogea spre vestul Europei. Atât preotul Sansala, cât şi fericitul Sava erau călugări misionari în ţinutul Buzăului unde, probabil, era şi o episcopie şi converteau la creştinism numeroşi daco-romani, goţi şi „barbari" închinători de idoli.

Între anii 370-372, regele goţilor, Athanaric, stabilit în Dacia nord-dunăreană, a ridicat război împotriva împăratului romano-bizantin Valens, şi a pornit o puternică persecuţie împotriva creştinilor. Atunci mulţi creştini au fost prinşi, bătuţi, înecaţi şi arşi de vii în Dacia Traiană. Alţii, de frică, se refugiau în sudul Dunării, în Moesia şi Dacia Pontică.

În actul martiric al Sfântului mare mucenic Sava se spune că în primăvara anului 372, a treia zi de Paşti, noaptea, ostaşii lui Athanaric, sub conducerea dregătorului Atarid, au prins atât pe preotul Sansala, cât şi pe fericitul Sava, i-au legat şi i-au bătut, făcându-le multe răni pe trup, ca să se închine idolilor şi să mănânce cele jertfite lor. Sfântul Sava, înfruntându-i cu bărbăţie, a fost condamnat la moarte prin înecare. Legându-i un lemn greu de gât, l-au aruncat în râul Buzău (Mousaios). Ostaşii voind să-l elibereze, el le-a răspuns: „Împliniţi porunca ce vi s-a dat. Eu văd dincolo de râu ceea ce voi nu puteţi vedea. Văd pe cei care aşteaptă să ia sufletul meu şi să-l ducă în lăcaşul slavei lui Dumnezeu...".

Aşa s-a săvârşit Sfântul mucenic Sava, dându-şi fericitul său suflet în mâinile lui Hristos. Martiriul său a avut loc la 12 aprilie 372, a cincea zi după Sfintele Paşti, fiind în vârstă de 38 de ani. Moaştele sale au fost luate de creştini şi de preotul Sansala şi ascunse. Apoi, de frica goţilor, „au fost trecute din ţara barbară în România", adică în Imperiul Roman, la episcopul Ascholius al Tesalonicului, de origine din Capadocia.

Prin anii 373-374, la cererea Sfântului Vasile cel mare către dregătorul Sciţiei Mici, Iunius Soranus, capadocian şi el, care îi era rudă, „de a-i trimite moaşte de sfinţi", prezbiterii din Dacia au trimis moaştele Sfântului mucenic Sava la Cezareea Capadociei, însoţite de o lungă şi frumoasă scrisoare.

Scrisoarea, întocmită de un preot învăţat din Dacia sau poate, de Sfântul Bretanion de la Tomis, poartă titlul „Epistolă a Bisericii lui Dumnezeu din Goţia (Dacia)

către Biserica lui Dumnezeu ce se găseşte în Capadocia şi către toate Bisericile locale ale Sfintei Biserici universale". Ea a fost adresată, deci, tuturor Bisericilor locale, nu numai celei din Capadocia, dându-i-se un caracter ecumenic, universal, căutând să facă cunoscut tuturor că şi în Dacia Carpatică curgea sânge de martiri pentru Evanghelia lui Hristos. Scrisoarea este redactată în limba greacă şi este prima lucrare cunoscută până astăzi, scrisă pe teritoriul ţării noastre.

Marele ierarh al Cezareei Capadociei, drept răspuns, i-a adresat episcopului Ascholius al Tesalonicului două scrisori de mulţumire (Epistolele 164 şi 165), prin care numeşte pe Sfântul Sava „atlet al lui Hristos", „un martir al adevărului care a luat cununa dreptăţii". Apoi adaugă: „Noi l-am primit cu mare bucurie şi am dat mărire lui Dumnezeu". Iar către episcopul amintit scrie: „Tu ai cinstit pământul patriei tale (Capadocia) cu un martir care a înflorit de curând pe pământul barbar (Goţia), care este învecinat cu al vostru".

Pomenirea Sfântului mare mucenic Sava se face la 12 aprilie în toate bisericile creştine din Răsărit şi Apus, şi în chip deosebit în Biserica Ortodoxă Română.

Sfinte mare mucenice Sava, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria, pp. 23-24)

Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc - Preotul Sansala, părintele duhovnicesc al Sfântului mare mucenic Sava

În timpul persecuţiei regelui got Athanaric din anul 372, au fost prinşi şi chinuiţi pentru Hristos atât preotul Sansala, cât şi cântăreţul bisericii sale, Sava. Apoi, preotul fiind eliberat, iar Sava înecat în râul Buzău, la 12 aprilie 372 părintele său duhovnicesc i-a luat sfintele sale moaşte şi, cu sfatul prezbiterilor din Dacia, le-a trimis pe ascuns la episcopul Ascholius, în sudul Dunării, iar de aici, în Capadocia.

Preotul Sansala (secolul IV)

Prezbiterul Sansala era un vestit preot got din secolul IV, cunoscut pe teritoriul Daciei Carpatice, amintit în actul martiric al Sfântului mucenic Sava.

Sansala preotul s-a născut, probabil, în ţinutul Buzăului, din părinţi goţi, convertiţi la creştinism de misionari capadocieni sau „sciţi" veniţi din Dacia Pontică. Din tinereţe, învrednicindu-se de darul preoţiei, a ajuns păstor şi slujitor al Evangheliei

lui Hristos la un sat de pe valea râului Buzău (Mousaios), făcând mulţi creştini dintre păgâni, îndeosebi goţi. Cel mai apropiat ucenic şi fiu sufletesc al său era un tânăr de neam capadocian, anume Sava Gotul, care îl ajuta la slujbele din biserică, cântând psalmi.

Despre preotul Sansala, despre evlavia, râvna şi curajul cu care mărturisea el pe Hristos în ţinutul Buzăului se vorbeşte pe larg în „Scrisoarea Bisericii lui Dumnezeu din Goţia (Dacia) către Biserica lui Dumnezeu care se găseşte în Capadocia şi către toate Bisericile locale ale Sfintei Biserici Universale". Această epistolă a însoţit moaştele Sfântului mucenic Sava din Dacia în Capadocia, la cererea Sfântului Vasile cel mare, prin anii 373-374.

În timpul persecuţiei regelui got Athanaric din anul 372, au fost prinşi şi chinuiţi pentru Hristos atât preotul Sansala, cât şi cântăreţul bisericii sale, Sava. Apoi, preotul fiind eliberat, iar Sava înecat în râul Buzău, la 12 aprilie 372 părintele său duhovnicesc i-a luat sfintele sale moaşte şi, cu sfatul prezbiterilor din Dacia, le-a trimis pe ascuns la episcopul Ascholius, în sudul Dunării, iar de aici, în Capadocia.

Slujind Biserica lui Hristos încă mulţi ani şi convertind la creştinism mai mulţi daco-romani şi goţi, fericitul preot Sansala s-a mutat la cele veşnice spre sfârşitul secolului IV.

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria, pp. 25-26)

Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc - Sfântul ierarh Vetranion, curajos apărător al credinţei ortodoxe

Fericitul episcop Vetranion a încurajat mult viaţa ascetică şi nevoinţa sihaştrilor de prin peşteri şi mici bisericuţe rupestre, după obiceiul sihaştrilor din Capadocia. El a călăuzit în copilărie, spre nevoinţa monahală, pe tânărul Ioan Casian cu prietenul său Gherman şi tot el, probabil, a înălţat o bazilică pe cripta cu moaştele celor patru martiri de la Niculiţel, ale cărei ruine, împreună cu „martirionul", au fost descoperite în anul 1971. În timpul păstoriei sale existau în Eparhia Tomisului câteva aşezări monahale de renume, cu călugări cărturari şi teologi.

Sfântul ierarh Vetranion (Bretanion), episcop al Tomisului (secolul IV)

Acest venerabil episcop tomitan era de origine capadociană. El a ocupat scaunul Episcopiei Tomisului probabil prin anul 360, dovedindu-se un devotat păstor al

turmei lui Hristos şi aprig apărător al credinţei ortodoxe niceene. Ducea o viaţă ascetică de sfinţenie şi se împotrivea cu dârzenie să nu pătrundă arianismul în hotarele eparhiei sale care se întindea între Dunăre şi Marea Neagră.

Despre acest episcop sfânt au scris doi scriitori bisericeşti vestiţi - Sozomen şi Teodoret al Cirului. Astfel, Sozomen vorbeşte de vizita împăratului arian Valens (364-378) la Tomis, în anul 369, pe când se întorcea dintr-o expediţie împotriva goţilor. Autorul scrie în Istoria bisericească că împăratul a intrat în biserica episcopală şi a cerut episcopului Vetranion să intre în comuniune cu arienii, pe care îi simpatiza, şi să slujească împreună cu ei. Marele episcop a apărat dreapta credinţă şi „a vorbit împăratului cu îndrăzneală despre hotărârile celor 318 Sfinţi Părinţi de la Sinodul I de la Niceea (325) împotriva lui Arie, pe care nu le putea călca”.

Apoi, bunul păstor al turmei lui Hristos s-a retras cu credincioşii săi într-o altă biserică din Tomis, lăsându-l pe împărat singur. Împăratul, mâniindu-se, a încercat să-l exileze, dar îndată a revenit, de teamă să nu se răscoale „sciţii” din Dacia Pontică. Aceeaşi înfruntare avea s-o pătimească Valens după câţiva ani în Cezareea Capadociei, din partea Sfântului Vasile cel mare (379), care era bun prieten şi, probabil, părinte duhovnicesc al Sfântului Vetranion.

Sozomen îşi încheie relatarea sa cu următoarele cuvinte: „Iată în ce chip a înfruntat Vetranion zelul împăratului, el fiind, de altfel, bărbat destoinic şi renumit prin viaţa sa virtuoasă, precum mărturisesc şi sciţii înşişi”.

Teodoret, episcopul Cirului, spune şi el: „Iar Vetranion, fiind împodobit cu tot felul de virtuţi şi încredinţându-i-se sarcina de arhiereu peste cetăţile din toată Sciţia (Dacia Pontică), şi-a înflăcărat cugetarea cu râvnă şi a înfruntat stricarea învăţăturilor dreptei credinţe şi fărădelegile comise de Valens împotriva drept-credincioşilor...”.

Fericitul episcop Vetranion a încurajat mult viaţa ascetică şi nevoinţa sihaştrilor de prin peşteri şi mici bisericuţe rupestre, după obiceiul sihaştrilor din Capadocia. El a călăuzit în copilărie, spre nevoinţa monahală, pe tânărul Ioan Casian cu prietenul său Gherman şi tot el, probabil, a înălţat o bazilică pe cripta cu moaştele celor patru martiri de la Niculiţel, ale cărei ruine, împreună cu „martirionul”, au fost descoperite în anul 1971. În timpul păstoriei sale existau în Eparhia Tomisului câteva aşezări monahale de renume, cu călugări cărturari şi teologi.

Sfântul Vetranion este considerat de unii teologi autorul „Scrisorii Bisericii Goţiei (Daciei Traiane) către Biserica din Capadocia...”, care a însoţit moaştele Sfântului Sava Gotul, martirizat de goţi la 12 aprilie 372, cerute de Sfântul Vasile cel mare în patria sa de origine. El a contribuit împreună cu guvernatorul Daciei Pontice, Iunius Soranus, la transportarea moaştelor Sfântului mucenic Sava Gotul din Dacia la Cezareea Capadociei.

Cu puţin înainte de anul 381, Sfântul episcop Vetranion şi-a dat sufletul în mâinile Domnului, şi este cinstit de Biserica Ortodoxă, ca sfânt, la 25 ianuarie.

(Arhimandrit Ioanichie Bălan, Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria, pp. 27-28)

Proloagele din 12 aprilie

PROLOAGELE

ÎN FIECARE ZI ÎMPREUNĂ CU SFINȚII

Întru această lună, în douăsprezece zile, facem pomenirea Sfântului marelui mucenic Sava, cel numit Gotul.

Acest sfânt parinte al nostru a pătimit pentru Hristos la anul 372, în vremea prigoanei lui Atanaric, de la dregătorul Atarid, săvârşindu-se prin înecare în râul Buzău.

Despre aceasta a scris marele Vasile, arhiepiscopul Cezareei Capadociei, cerând moaştele sale de la Biserica din Goţia.

Luna aprilie în 12 zile: pomenirea cuviosului, Părintelui nostru Vasile mărturisitorul, episcopul Pariei († 750)

Paria era cetatea cea veche a Misiei celei mici. Dar, odată cu primirea credinţei lui Hristos, cetatea a fost ridicată la rangul de episcopie şi ţinea de mitropolia Ciziculuı. Deci, întru această cetate Paria, a fost pus episcop cuviosul Părintele nostru Vasile, pentru râvna lui de propovăduitor al dreptei credinţe şi pentru covârşitoarea lui viaţă plină de binefaceri şi plăcută lui Dumnezeu.

Şi era pe vremea rău credinciosului împărat Leon Isaurul, acela care a pus începutul luptei împotriva Sfintelor icoane. Drept aceea, îndată ce s-a pornit lupta, sfântul s-a şi arătat mărturisitor al lui Hristos.

Nevrând să se supună poruncilor împărăteşti, de a îndepărta icoanele din biserici, a fost izgonit din scaun şi pribegea, mutându-se din loc în loc, propovăduind, oriunde mergea şi mărturisind, neschimbate, părinteştile dogme. Şi îşi petrecea viaţa, pe cât putea, ca şi Sfântul apostol Pavel, în necazuri, în primejdii şi în strâmtorări şi în dese mutări, dar iubind dreapta credinţă. Şi, aşa, pribeag, slujind lui Dumnezeu până la sfârşitul zilelor sale şi plăcând Lui, întru toate, a adormit cu pace în Domnul.

Întru această zi, pomenirea prea cuvioasei maicii noastre Antuza, fiica împăratului Constantin Copronim († 811)

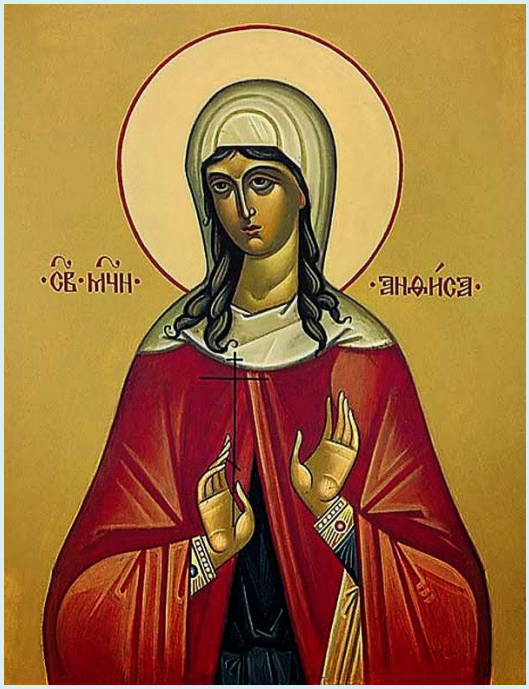

Această sfântă, fiind de multe ori silită de tatăl său ca să se însoțească cu bărbat, nu s-a plecat. Iar, după moartea lui, având prilej, toată averea ei împărțind-o la săraci, la biserici și la sfintele așezăminte, s-a făcut maică a multor săraci și văduvelor apărătoare.

Deci, în mai multe rânduri, prin multe îndemnări fiind silită de credincioasa împărătească Irina, ca să petreacă și să împărățească împreună cu ea, nicidecum nu a primit. Ci, câte zile a stat în palat, era îmbrăcată cu haine împărătești, iar, pe dedesubt, avea haină aspră de păr, băutura ei fiind apa, iar hrana, cea sihăstrească, cu ochii plini de lacrimi și cântare de laudă în gură, pentru care, a și luat viață monahicească, fiind tunsă de mâna Sfântului Tarasie patriarhul, în mănăstirea ce se numea a Bunei Înțelegeri.

Iar, de atunci, n-a mai ieșit din mânăstire, ca și celelalte surori. Și nu se depărta de la slujba bisericii, nici n-a slăbit și nici nu s-a lenevit, întru rugăciuni. Ochii ei niciodată nu s-au șters de lacrimi, smerenia ei era nemăsurată. Slujea tuturor surorilor, împodobea biserica, aducea apă și la masă stătea în picioare și slujea.

Deci, așa făcând în toată vremea vieții sale, s-a mutat, împreună cu toate roadele bunătaţilor sale, la Dumnezeu, având cincizeci și doi de ani.

Întru această zi, cuvânt din minunile Maicii Domnului, despre taina Euharistiei

Era în Alemania un preot foarte îmbunătățit, ce se numea Pelaghie, care avea atât de mare evlavie către pururea Fecioara Maria și un dor ca acesta, încât, nu citea altă Evanghelie și alt Apostol, când slujea, fără numai ale Preasfintei. Dar, pentru evlavia lui, vrăjmașul celor îmbunătățiți i-a semănat în mintea lui un gând păgânesc pentru credință, căci avea îndoială în ce privește trupul Stăpânului, zicând acestea în mintea sa: "Cum este cu putință, să se facă pâinea Trupul lui Hristos, iar vinul, Sângele Lui ? Și, dacă Fecioara a născut numai un singur Fiu, care, de voie pătimind S-a îngropat și a înviat numai odată, cum se preface, iarăși, în fiecare zi, pâinea în Trupul lui Dumnezeu și pătimește patimă ?"

Gândurile acestea chinuindu-l, Pelaghie, ca un om neînvățat și simplu ce era, avea multă tristețe și nu îndrăznea să întrebe pe vreun om, ci a alergat numai către Preasfânta, spunându-i ei și rugându-se: "Stăpână și Doamnă a lumii, te rog pe tine, eu nevrednicul, robul Tău, fă-mi darul acesta, ca să cunosc Taina Sfintei Liturghii, cum se schimbă pâinea și vinul în Trupul și Sângele Domnului nostru, că nu pot să înțeleg taina aceasta desăvârșit".

Așa, de multe ori rugându-se Pelaghie, cu multe lacrimi, după ce s-a săvârșit prefacerea celor Sfinte, iată, într-o zi, la vremea când a zis: "Mai ales pentru Preasfânta, prea curata", s-a făcut nearătat, pentru ochii lui, Sfântul Trup, că nu mai era pe disc. Iar preotul L-a căutat, ca nu cumva să fi căzut jos, din neluare aminte și din uitarea lui, dar n-a găsit nimic.

Deci, îngrozit și îngrijorat, a plâns cu amar, rugându-se și zicând: "Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, știu că, pentru puțina mea credință și îndoire pe care am avut-o, către Preasfântul Trup al Stăpânului meu, S-a mâniat pe mine Domnul și S-a depărtat de la mine, ca să nu mă împărtășesc cu El, eu nevrednicul. Ci, roagă-L pe Dânsul, Cel ce este nepomenitor de rău, ca să mă ierte, ca un milostiv, să nu Se mânie pe mine, până la sfârșit."

Acestea zicând, preotul cel evlavios a văzut înaintea Sfintei Mese, pe Împărăteasa îngerilor cea prea slăvită, care avea în brațele ei pe Domnul nostru Iisus Hristos, Prunc mic și prea frumos și a zis către Pelaghie: "Pruncul acesta este Făcătorul și Ziditorul lumii, Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu și Om desăvârșit. Pe Acesta L-am zămislit din Duhul Sfânt și L-am născut fără stricăciune, rămânând fecioară. Acesta a pătimit și a murit pe cruce, ca un om, pentru mântuirea lumii și a înviat și S-a înălțat la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui, ca Unul ce este de o ființă cu Dânsul și împreună pe scaun șezător,

pentru aceasta, iarăşi, va să vie să judece toată lumea. Acesta şi acum, în fiecare zi, pentru milostivirea Lui şi pentru multa bunătate, Se pogoară, negrăit şi minunat, în chipul pâinii şi al vinului, pentru multa dragoste, pe care o are către voi, oamenii şi vi Se dă spre mâncare şi spre băutură şi spre sfinţirea sufletului vostru. Deci, pipăie-L pe Dânsul şi fără de frică Îl încearcă şi să cunoşti, că este adevărată vederea şi nu nălucire, ci trup adevărat, cu carne şi cu sânge, după cum L-am născut şi aşa se face şi pâinea şi vinul, cu care slujiţi Sfânta Liturghie. Dar, pentru că firea omenească nu poate să mănânce carne crudă, nici să bea sânge, pentru aceasta prea cu înţelepciune, Cel milostiv şi atotputernic Se schimbă în pâine şi în vin, ca să-L primească fiecare cu dorinţă şi cu dragoste. Împărtăşeşte-te, dar cu Dânsul, cu evlavie şi cu credinţă, că acel ce se împărtăşeşte cu vrednicie, cu dânsul se face părtaş dumnezeieştii Lui slave".

Acestea zicând, Stăpâna cea mult lăudată, a pus pe dumnezeiescul Prunc pe Sfânta Masă şi, închinându-se Acestuia, cu multă evlavie şi smerenie, s-a făcut nevăzută.

Iar preotul, cu frică multă şi cu bucurie, a luat în mâinile sale pe Pruncul acela dumnezeiesc şi sărutându-L cu evlavie şi cu smerenie, a cunoscut că, după adevăr, era un prunc cu trup viu. Apoi L-a pus pe Sfânta Masă cu multă bucurie şi, căzând la pământ, a zis acestea cu lacrimi: "Cred, Doamne, şi mărturisesc că Tu eşti Fiul lui Dumnezeu, Cel ce Te-ai născut din pururea Fecioară Maria şi mulţumesc milostivirii Tale şi prea curatei Maicii Tale, de al cărei dar m-am învrednicit, astăzi, eu nevrednicul şi mă iartă pe mine, ca un milostiv, pentru nepriceperea mea cea mai dinainte. Şi, după cum m-ai învrednicit a Te vedea cu trupul, cu care Te-ai, născut din Fecioară, aşa, iarăşi, pentru rugăciunile ei, învredniceşte-mă să mă împărtăşesc cu Tine, nu ca un Prunc, ci ca pâine, precum a fost şi mai înainte".

Aşa rugându-se, s-a ridicat şi a văzut iarăşi Sfânta Pâine, ca şi mai înainte şi s-a împărtăşit, veselindu-se.

După acestea, trăind viaţă minunată şi plăcută lui Dumnezeu, s-a dus la împărăţia cea cerească, pe care, să dea Dumnezeu să o dobândim noi toţi, în Iisus Hristos, Domnul nostru, Căruia Se cuvine slava în veci ! Amin.

Întru această zi, cuvânt de îndemn al Sfântului Ioan Gură de Aur, ca să ne sculăm la miezul nopţii, la rugăciune

Să iei omule, ca pavăză, sfânta rugăciune şi să te îngrădeşti cu ea. Să te scoli din somn şi să-ţi scoţi sabia ta, adică rugăciunea. Şi să stai tare, după puterea ta şi să te

rogi din tot suflelul, cu dorirea ta și Dumnezeu îți va ajuta ție degrabă și-ți va da tărie și putere ca să biruieşti pe vrăjmașul cel nevăzut, care îndrăznește asupră. Că nu pentru aceea, fraților, este făcută noaptea, ca să o dormim întreagă, fără de folos, ci, se cade, să o împărțim, o parte, pentru lucru, iar alta pentru odihnă.

Priviți cum se scoală, la miezul nopții, lucrătorii și plugarii. Drept aceea și voi toți, să vă sculați noaptea fiecare și, mai întâi decât toate lucrurile, rugăciune către Dumnezeu să faceți, ca să vă dea vouă mila Sa. Iar când te vei culca să dormi, să nu-ți rămână, nici o noapte în care să nu te închini, ci, pe cât vei putea, să faci închinăciuni. Că, prin aceste închinăciuni, biruiește omul puterea diavolului și prin ele, se izbăvește de păcatele ce a făptuit întru acea zi. Că, atunci, noaptea și mintea îți este mai ușoară, către Dumnezeu, și rugăciunile, cele de noapte, te pot întoarce spre pocăință, că mai bine ascultă Dumnezeu rugăciunile de noapte, decât cele de zi ale tale. Și chiar numai din casă de vei ieși, apoi vei simți o prea bună tăcere. Și atunci mai curat îți este sufletul tău și mintea mai ușoară la rugăciune.

Drept aceea, iubitule, să te scoli noaptea și să-ți pleci genunchii și să cazi la Dumnezeu, rugându-te, că, mai mult decât la rugăciunile cele din zi, își pleacă urechea Sa Domnul, spre rugăciunile cele din noapte.

Adu-ți aminte de David împăratul, cum zicea: "De șapte ori în zi te-am lăudat". Și iarăși: "În miezul nopții m-am sculat, să mă mărturisesc Ție, pentru judecățile dreptății Tale". Apoi: "Ostenit-am întru suspinul meu, spăla-voi în toate nopțile patul meu, cu lacrimile mele așternutul meu voi uda."

Gândiți-vă, dar, fraților, că David era împărat și avea atâtea griji și, iată, așa făcea în toate nopțile. Iar noi, ce răspuns vom da Lui Dumnezeu, pentru păcatele noastre, petrecând în lene ? Zic vouă, fraților, și surorilor: "Să ne sculăm noaptea, ca să ne rugăm lui Dumnezeu, pentru păcatele noastre și să ne mărturisim Lui. Că, în vreme de noapte, nu tulbură mintea cuvintele cele deșarte. Și cum o vor tulbura, când toți dorm și nu se vede nimeni, nici nu cască cineva, nici nu face zgomot. Iar ziua nu se poate să fie așa, că vede multe tulburări și are multe gânduri și, chiar de te-ai întări mult, nu vei putea să aduci lui Dumnezeu acel fel de rugăciuni, încât să fie casa noastră ca o biserică de noapte. Că a zis Domnul: "Unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor".

Să ne sârguim fraților, să ne rugăm în toate zilele și în toate nopțile, ca să dezlegăm puterile păcatelor. Drept aceea, zic vouă, să ne sculăm noaptea, dacă nu, chiar la miezul nopții, cel puțin spre ziuă. Că zice proorocul: "De mi-am adus aminte de Tine în așternutul meu, în dimineți am cugetat la Tine". Că noaptea în două se

desparte, adică spre a trupului odihnă și spre a sufletului mântuire. Scoală-te dar noaptea și te roagă lui Dumnezeu, să cazi înaintea Lui, suspinând pentru păcatele tale. Chiar și milostenie dacă am face, iar fiecare ne-am lenevi la rugăciune, atunci nu ne vom putea mântui. Să nu ne lenevim, dar a ne ruga, Ziditorului nostru, ca să mântuiască sufletele noastre, ca un bun și de oameni iubitor. Că a Lui este slava, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului sfinţit mucenic Sava Gotul (15 aprilie)

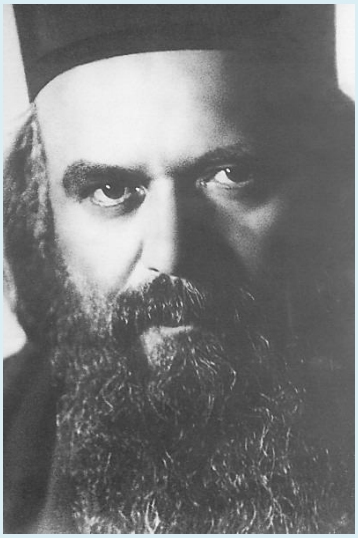

O cumplită persecuţie împotriva creştinilor a avut loc şi în teritoriile locuite de goţi. Un anume prinţ al goţilor a intrat în satul în care locuia acest credincios bărbat Sava şi i-a întrebat pe locuitori: „Există creştini printre voi?" Ei l-au convins cu jurăminte că nu se află nici unul.

Atunci Sava a stat înaintea acelei căpetenii şi a poporului şi a zis: „Nimeni să nu se jure în numele meu. Eu sunt creştin." Văzând că Sava este un nenorocit îmbrăcat în zdrenţe, l-a lăsat să meargă în pace, zicând: „Acesta nu poate să aibă nici o influenţă asupra nimănui, fie ea bună sau rea."

În următorul an, în jurul Sărbătorii Paştilor, un anume preot Sarsala a venit în acest sat şi a slujit luminatul Praznic al învierii împreună cu Sava. Auzind de aceasta, păgânii deodată au năvălit în casa lui Sava şi au început să-l lovească cu ciomege pe acest bărbat sfânt. În afară de aceasta, ei l-au târât pe Sava gol pe uliţele satului, printre pietre şi mărăcini şi l-au legat, împreună cu Sarsala, de un copac, silindu-i să înghită spre mâncare din cărnuri jertfite idolilor.

Aceşti bărbaţi ai lui Dumnezeu au rememorat cuvintele apostolilor şi au refuzat să mănânce din necuratele şi diavoleştile jertfe. La urmă căpetenia gotă l-a osândit pe Sava la moarte şi l-a dat pe mâna soldaţilor.

Sava a păşit cu bucurie la locul execuţiei, lăudând pe Dumnezeu. Dându-şi seama că este un om bun, pe când mergeau pe cale, soldaţii au vrut să-l elibereze pe

Sava. Pentru aceasta Sava s-a întristat şi le-a cerut soldaţilor să împlinească ceea ce erau datori să facă la porunca căpeteniei lor. Soldaţii atunci 1-au dus la un râu, i-au legat o piatră grea de gât şi 1-au aruncat în ape. Trupul lui a fost adus de apele râului la mal.

Mai târziu, în timpul împărăţiei lui Valens, pe când comandantul grec Ioannis Soranos lupta în război contra goţilor, el a descoperit trupul lui Sava şi 1-a adus în Capadocia.

Sfântul Sava a luat mucenicia pentru Hristos la anul 372, în al treizeci şi unulea an al vieţii sale.

Sfântul sfinţit mucenic Sava Gotul - Sfinte moaşte

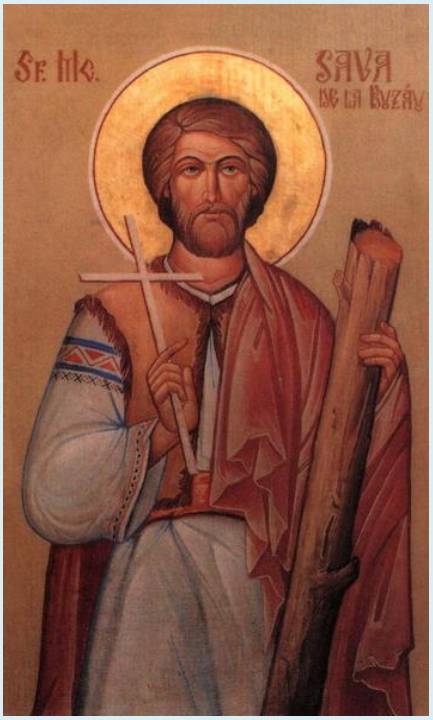

Între anii 370 şi 372, regele goţilor, Athanaric, stabilit în Dacia nord-dunăreană, a început o puternică persecuţie împotriva împăratului bizantin Valens cu care era în război. Mulţi creştini au fost prinşi, chinuiţi, înecaţi şi arşi de vii în Dacia Traiană. Alţii, de teamă, s-au refugiat în sudul Dunării, în Moesia şi în Dacia Pontică.

Actul martiric al Sfântului Sava precizează că în primăvara anului 372, a treia zi de Paşti, noaptea, ostaşii lui Athanaric - conduşi de nobilul Atharid - au prins atât pe preotul Sansala cât şi pe Sfântul Sava, i-au legat, i-au chinuit, făcându-le multe răni pe corp şi cerându-le să se închine idolilor şi să mănânce cele jertfite lor. Rezistând miraculos tuturor acestor încercări, Sfântul Sava a fost condamnat la moarte prin înecare.

Unii dintre ostaşi - probabil creştini - au vrut să-l elibereze, dar el le-a zis: ***"Împliniţi porunca ce vi s-a dat. Eu văd dincolo de râu. Iată, în faţă stau în slavă cei ce au venit să mă primească*** (îngerii, n.n.) ***care aşteaptă să ia sufletul meu şi să-l ducă în lăcaşul slavei lui Dumnezeu…"***

I s-a legat de gât un lemn greu şi a fost aruncat în apa râului Buzău. Era 12 aprilie 372, a cincea zi după Paşti, când s-a săvârşit din această viaţă Sfântul mare mucenic Sava în vârstă de numai 38 de ani. După ce l-au ucis, goţii l-au scos din

apă şi l-au lăsat neîngropat. Trupul său a fost luat de creştini şi de preotul Sansala şi a fost ascuns, apoi îngropat.

Vestea despre noul martir s-a răspândit şi a determinat pe Sfântul Vasile cel mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei, să se adreseze lui Junius Soranus, guvernatorul Dobrogei, capadocin ca şi Sfântul Vasile, pentru a-i trimite moaştele Sfântului Sava. În această scrisoare se face precizarea că moaştele Sfântului Sava au fost aduse întâi în "România", adică în Dobrogea, cu siguranţă la Tomis (Constanţa), păstorită la acea vreme de episcopul Betranion şi de aici - cu binecuvântarea ierarhului au fost trimise Sfântului Vasile în Capadocia, însoţite de o epistolă. Aceasta poartă titlul de Epistolă a Bisericii lui Dumnezeu ce se găseşte în Capadocia către a Bisericii lui Dumnezeu din Gotia, către Bisericile locale ale Sfintei Biserici Universale (G. Timus, Epistola Bisericii Gotiei, în revista "BOR", 1890-91). Documentul, scris în limba greacă literară, arată cultura deosebită a autorului ei, episcopul Betranion, fiind prima scrisoare ce se păstrează şi care a fost redactată pe teritoriul Patriei noastre. (P.G. XXXII, scrisoarea 55) (Pr. M. Păcurariu Istoria BOR, I, Bucureşti, 1980, p. 101).

După primirea Sfintelor Moaşte ale noului martir, Sfântul Vasile răspunde prin două scrisori adresate Sfântului Bretanion al Tomisului, destinatarul fiind numit "theosevis", adică pios, termen rezervat clerului, mai ales episcopilor. În a doua, Sfântul Vasile îi scrie: "Tu ai cinstit pământul patriei tale (Capadocia) cu un martir care a înflorit de curând pe pământ barbar (Gotia, n.n.) care este învecinat cu al vostru (Dobrogea) (P.G. XXXII, scrisorile 164 şi 165). (Y. Courtonne, Saint Basil, Lettres II, Paris, 1961, p. 98).

Este o dovadă în plus că Sfântul Betranion al Tomisului era grec capadocian ca şi Sfântul Vasile, ca şi Junius Soranus, guvernatorul Dobrogei şi ca şi Sfântul mare mucenic Sava, descendent al captivilor greci aduşi de goţi în Dacia (V. Pârvan, Contribuţii epigrafice la istoria creştinismului daco-roman, Bucureşti, 1911, p. 137).

Sfântul Vasile numeşte pe Sfântul Sava "atlet a lui Hristos", "martir al adevărului care a luat cununa dreptăţii". Cât despre Bretanion, Sfântul Vasile îi laudă ortodoxia niceeană şi încheie cu cuvintele: "Te rog aminteşte-ţi în rugăciunile tale şi de noi, cei care te iubim, rugându-te cu osârdie Domnului pentru sufletele noastre ca să fim vrednici să slujim lui Dumnezeu pe calea poruncilor Lui pe care ni le-a dat spre mântuirea noastră" (J. Zeiller, Les origines chretiennes dans les provinces danubiennes, Paris, 1918, p. 431).

În 1972, cu ocazia împlinirii a 1600 de ani de la martiriul Sfântului Sava au apărut o serie de studii dintre care amintim:

- ✓ IPS Dr. Nicolae Corneanu, Pătimirea Sfântului Sava Gotul, în "Mitropolia Banatului" nr. 4-6, 1972;
- ✓ Vasile Sibiescu, Sfântul Sava Gotul, în "Glasul Bisericii" nr. 3-4, 1972;
- ✓ Ştefan Alexe, 1600 de ani de la moartea Sfântului Sava Gotul, în "BOR" NR. 5-6, 1972;
- ✓ Mircea Păcurariu, Creştinismul daco-roman în nordul Dunării în secolul IV. La 1600 de ani de la moartea Sfântului Sava "Gotul", în "Mitropolia Ardealului" nr. 3-4, 1972.

La 20 iunie 1992, Biserica Ortodoxă Română a făcut cea de a treia canonizare din istoria sa, după cele din 1517 şi 1955-56. Alături de sfinţii români a trecut în calendar şi "sfinţi din alte neamuri care au predicat şi au fost martirizaţi în părţile noastre", între care şi Sfântul mare martir Sava de la Buzău, zis Gotul, prăznuit la 12 aprilie (Calendar creştin ortodox, Bucureşti, 1993, p. 27).

În concluzie, constatăm că în nordul Dunării pulsa în secolul al IV-lea o viaţă creştină intensă, fiind aici preoţi, cântăreţi, biserici care prăznuiau anumite sărbători (Învierea Domnului). Creştinismul era răspândit şi la sate, ţăranii păgâni priveau cu simpatie pe creştini, dovadă încercarea de a-i salva viaţa Sfântului Sava. Populaţia daco-romană a continuat să existe şi sub goţi, păstrând legături neîntrerupte cu populaţia de limbă latină din sudul Dunării (Dobrogea).

În sfârşit, constatăm că învăţătura creştină ortodoxă era atât de puternică pe teritoriul Patriei noastre în secolul al IV-lea, încât din rândul credincioşilor de aici unii şi-au dat viaţa pentru Hristos, învrednicindu-se de cununa muceniciei, ca de exemplu Sfântul mare mucenic Sava de la Buzău (M. Păcurariu, Istoria BOR, I, Bucureşti, 1980, p. 102).

În amintirea Sfântului Sava de la Buzău, sau Gotul, se va construi în oraşul Buzău o măreaţă catedrală ortodoxă care-i va purta numele.

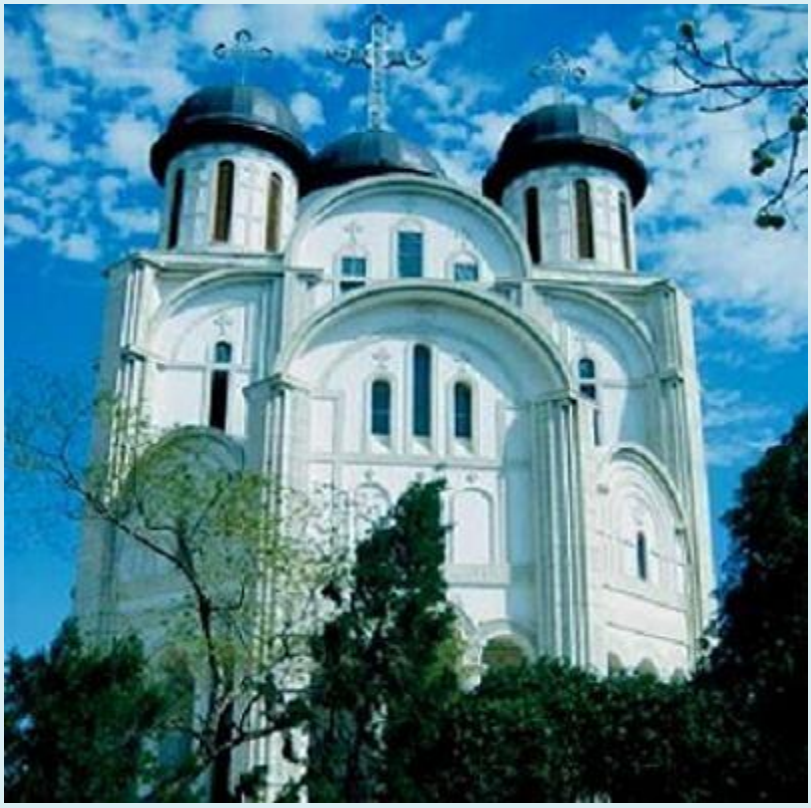

Din mai 1996, Sfântul mucenic Sava a devenit protectorul oraşului Buzău.

Sursa: Sinaxar (Din vieţile sfinţilor)

Epifanie, episcopul Buzăului - Viaţa şi nevoinţele

Sfântul Sava de la Buzău este cunoscut şi sub numele de Sava Gotul. I s-a spus şi Gotul, pentru că în actul său martiric se arată că el era socotit «got de neam», întrucât şi-a petrecut viaţa în Dacia stăpânită în acel timp de goţii migratori. Se ştie că scriitorii antici, referindu-se la populaţia autohtonă daco-romană, aveau obiceiul să menţioneze îndeosebi popoarele care deţineau puterea militară şi politică şi nu pe băştinaşii supuşi. De aceea Dacia este «denumită uneori Gothia..., după populaţia migratoare dominantă».

Sfântul Sava s-a născut pe la anul 334; cei ce l-au cunoscut spuneau că «încă din copilărie, spre nimic altceva nu s-a arătat râvnitor, decât numai spre evlavie faţă de Mântuitorul şi Domnul nostru Iisus Hristos». De aici se poate înţelege că părinţii lui erau creştini şi i-au insuflat acestuia credinţa cea adevărată. ***El trăia într-un sat din părţile Buzăului, nu departe de râul Mousaios.***

În actul său martiric, alcătuit de un reprezentant al Bisericii din Gothia, din care făcea şi el parte, se arată că era ***«drept în credinţă, cucernic, gata spre toată ascultarea cea în dreptate, blând, simplu la cuvânt, dar nu în cunoştinţă, vorbind tuturor în chip paşnic despre adevăr, făcând să tacă pe idololatri, nesemeţindu-se, ci purtându-se cum se cuvine celor smeriţi, liniştiţi şi negrăbit la cuvânt şi foarte râvnitor la tot lucrul bun».***

Îndrumătorul său duhovnicesc era preotul Sansalas, slujitorul bisericii din satul respectiv, care avea legături cu Biserica din România, adică din Sciţia Mică (Dobrogea), unde în vremuri de persecuţie, îşi găsea ocrotire şi sprijin sufletesc. De aici revenea între păstoriţii săi, aşa cum s-a întâmplat în primăvara anului 372, pentru a se împărtăşi împreună cu ei din bucuria prăznuirii învierii Domnului. ***În acelaşi timp, evlaviosul Sava era apropiat sufleteşte şi de preotul Gutticas, care păstorea într-o cetate apropiată şi la care se ducea adesea, în lipsa preotului, Sansalas, ca să se roage împreună în biserica lui. Prin aceşti slujitori şi prin legătura neîntreruptă cu poporul dreptcredincios, prin post şi rugăciune, tânărul Sava şi-a sporit evlavia, blândeţea, smerenia, iubirea de adevăr şi statornicia în credinţa ortodoxă.***

După perioada de linişte şi libertate pentru creştini, adusă de Sfântul Constantin cel Mare, au urmat tulburările ereticilor arieni din timpul domniei fiului acestuia, Constanţius. Ele au dus la înrăutăţirea legăturilor dintre conducătorii romani şi aceia ai goţilor, dreptmăritorii creştini din Goţia (Dacia Carpatică) având de suferit prigoana goţilor păgâni şi eretici.

Mai târziu, pornind persecuţie împotriva creştinilor, goţii păgâni de sub conducerea lui Atanaric urmăreau să abată pe adevăraţii închinători ai lui Hristos de la dreapta credinţă, fiind socotiţi totodată «oamenii romanilor». Ca urmare, goţii impuneau creştinilor ruperea oricăror legături cu fraţii lor din România şi aducerea de jertfe idolilor. În asemenea încercare, unii păgâni binevoitori ofereau unor rude creştine, în faţa persecutorilor şi în public, «carne nejertfită în loc de carne adusă jertfă idolilor, spre a feri pe ai lor neîntinaţi şi a înşela pe prigonitori».

Printre cei care erau supuşi la această încercare se afla şi Sfântul Sava. Însă acesta, «simplu la cuvânt, dar nu în cunoştinţă», ferm în credinţa şi în poziţia sa, «nu numai că n-a mâncat din mâncărurile oprite, ci, mergând în mijlocul lor, a mărturisit tuturor, zicând: «Dacă cineva va mânca din cărnurile acelea, acesta nu poate să fie creştin». «Şi i-a oprit pe toţi, precizează în continuare actul martiric, să nu cadă în cursa diavolului. Din cauza aceasta, cei ce au născocit această înşelăciune l-au alungat din sat, apoi, după un timp oarecare, i-au îngăduit să se reîntoarcă».

Punându-se din nou la cale o altă ispitire, aşa cum obişnuiau goţii, unii din locuitorii acelui sat care aduceau jertfe zeilor, voind să-l apere pe cel urmărit, erau gata să jure înaintea prigonitorului că în acel sat nu este nici un creştin. ***Dar, Sfântul Sava, curajos şi sincer, venind în mijlocul adunării, a zis: «Pentru mine***

să nu jure nimeni, căci sunt creştin». Atunci, în faţa persecutorului, locuitorii au jurat că, în satul lor, în afară de Sfântul Sava nu se află nici un alt creştin.

Conducătorul păgân, uimit de acest răspuns plin de curaj, a poruncit ca Sfântul Sava să fie adus în faţa lui. Atunci, prigonitorul a întrebat pe consătenii săi dacă acesta are vreo avere. Iar ei, răspunzând că «nu are nimic decât îmbrăcămintea», întunecatul păgân l-a dispreţuit zicând: «Un astfel de om nu poate nici să fie de folos, nici să vatăme». Cu aceste cuvinte, el a poruncit să-l scoată afară din sat.

Între anii 369-372, sub Atanaric, persecuţia împotriva Bisericii lui Hristos este reluată şi în acelaşi timp, înăsprită. Grabnica răspândire a creştinismului în Dacia Traiană, care slăbea şi chiar înlocuia cinstirea vechilor credinţe ale goţilor, a făcut ca aceştia să reia cu mai multă tărie persecuţia împotriva creştinilor dreptmăritori.

În aceste împrejurări, în apropierea Sfintelor Paşti din 372, Sfântul Sava, ştiind că preotul său, Sansalas, era plecat din sat, s-a hotărât să meargă în parohia în care slujea Gutticas, pentru a prăznui învierea Domnului împreună. Şi, după cum citim în actul său martiric, «pe când mergea el pe cale, i s-a arătat un bărbat foarte mare şi luminos la înfăţişare, care i-a zis: «Întoarce-te şi mergi la preotul Sansalas», iar sfântul i-a răspuns că «Sansalas a plecat departe». Într-adevăr, acesta plecase în România (Sciţia Mică) din pricina persecuţiei. Aici putea primi întărire şi mângâiere duhovnicească de la Bretanion, episcopul Tomisului, precum şi de la Iunius Soranus «preastrălucitul guvernator» al provinciei, compatriot şi rudă cu Sfântul Vasile cel Mare. În preajma Sfintelor Paşti, preotul Sansalas se reîntorsese fără ca Sfântul Sava să ştie, de aceea el stăruia să ajungă la preotul Gutticas. «Însă, nevoind el să se supună poruncii, deodată, deşi la ora aceea era timp senin, a apărut un noian nesfârşit de zăpadă pe faţa pământului, care astupa drumul şi nu-l lăsa să treacă mai departe. Atunci a înţeles el că voia lui Dumnezeu este cea care-l împiedică să meargă mai departe, poruncindu-i să se întoarcă la preotul Sansalas. Şi binecuvântând pe Domnul, s-a întors. Văzând pe Sansalas, i-a istorisit şi lui şi multor altora vedenia pe care a avut-o pe cale».

De acum încolo vor începe suferinţele, căci nici n-au trecut zilele Paştelui şi ***«în noaptea a treia după sărbătoare, Atharid, fiul dregătorului Rothesteu, a năvălit în satul acela cu o ceată de tâlhari şi găsind pe preot dormind în casa lui, a pus să fie legat. De asemenea şi pe Sava, smulgându-l din pat l-au legat. Pe preot l-au aşezat într-o căruţă, iar pe Sava l-au dus gol cum se găsea. Şi i-au purtat prin văi împădurite pe care le arseseră de curând, prigonindu-i şi lovindu-i cu nuiele şi cu bice, arătând cruzime şi neîndurare faţă de slujitorii lui Dumnezeu».***

«Dar Dumnezeu, care revărsase harul Său asupra lui, ca oarecând asupra Sfântului apostol Pavel, i-a mărit mai mult credinţa, l-a întărit în răbdare, după îndemnul descoperit oamenilor că «prin răbdarea voastră veţi dobândi sufletele voastre» (Luca 21,19).

Şi făcându-se ziuă, Sfântul Sava, lăudându-se în Dumnezeu, zicea celor ce-l chinuiseră: «Oare nu m-aţi purtat voi prin locuri arse, printre ascuţişurile cioturilor, bătându-mă? Vedeţi, însă, dacă pe trupul meu am vânătăi de la rănile pe care mi le-aţi făcut!». Prigonitorii au văzut că într-adevăr pe trupul lui nu apărea nimic din cele ce-i făcuseră fără milă; de aceea, în înverşunarea lor, «luând o osie de căruţă şi punându-i-o pe umeri, i-au întins mâinile până la capetele ei»; apoi i-au legat şi de picioare o altă osie şi astfel, întins pe cele două osii, l-au aruncat şi l-au lăsat să zacă pe spate, la pământ, chinuindu-se aproape toată noaptea.

Între timp, pe când aceştia dormeau, o femeie care s-a sculat dis de dimineaţă pentru a pregăti bucatele celor din casa sa, s-a dus şi l-a dezlegat. Dar *«el, deşi liber, a rămas pe loc fără teamă, ajutând femeii la lucrul ei. La ziuă, când nelegiuitul Atharid a aflat acestea, a poruncit să i se lege mâinile şi să fie atârnat de o grindă a casei».*

Nu mult după aceea, trimişii prigonitorilor au sosit din nou la preot şi la Sfântul Sava cu mâncăruri închinate idolilor, îndemnâdu-i, din porunca conducătorului, să mănânce din ele ca să scape de moarte.

Dar Sfântul Sava i-a întrebat: ***«Cine este cel ce a trimis acestea?».***

Iar ei au spus : «Stăpânul Atharid».

Atunci Sfântul a mărturisit fără teamă: ***«Unul singur este Stăpânul, Dumnezeu din ceruri. Iar Atharid este un nelegiuit blestemat. Şi aceste mâncăruri ale pierzării sunt necurate şi spurcate ca şi Atharid, cel ce le-a trimis».***

Auzind acestea, unul din nelegiuiţii slujitori, luând un drug de fier, l-a aruncat cu ascuţişul în pieptul sfântului, zvâlindu-l cu atâta putere, încît cei de faţă credeau că Sfântul Sava va muri îndată. Dar el, învingând durerea provocată de vrăjmaş, prin puterea credinţei şi prin râvna evlaviei, a spus păgânului lipsit de minte: ***«Tu socoteşti acum că m-ai rănit cu drugul. Să ştii însă că aceasta m-a durut atât de mult încât parcă ai aruncat în mine cu un fir de lână».***

În faţa morţii care îl pândea din clipă în clipă, Sfântul Sava nu şi-a împuţinat credinţa, nu şi-a ostoit râvna statorniciei pe calea cea strâmtă şi cu chinuri şi nu şi-a împuţinat răbdarea. Şi aducându-şi aminte de cuvintele Izvorului vieţii veşnice: ***«Nu vă temeţi de cei ce ucid trupul, dar care nu pot ucide sufletul»*** (Matei 10, 28), el înfruntă cu tărie pe prigonitor. ***Şi aşa sfântul, întărit de Cel pe care Îl mărturisea cu atâta jertfelnicie, a îndurat toate suferinţele şi «nici n-a strigat, nici n-a gemut de durere şi nici nu s-a văzut nici o urmă de rană pe trupul lui».***

Atharid, auzind că Sfântul Sava a înfruntat cu seninătate toate chinurile la care a fost supus şi că a rămas statornic în dreapta şi adevărata sa credinţă, lăsându-l pe preot legat, a poruncit să-l ducă pe sfânt ca să-l înece în râul Mousaios, astăzi numit Buzău.

Văzând că Atharid s-a străpuns pe sine însuşi cu moarte veşnică, iar lui i se pregăteşte viaţa cea pururea fiitoare, sfântul s-a adâncit în rugăciune şi în sfinte slavoslovii. Pe tot drumul acestor chinuri, el a mulţumit lui Dumnezeu, socotind că ***«pătimirile vremii de acum nu sunt vrednice de mărirea care ni se va descoperi»*** (Romani 8, 18).

Iar când au ajuns la malul râului, cei ce-l ţineau s-au sfătuit între ei: «Hai să-l eliberăm pe acest nevinovat, căci de unde va şti aceasta Atharid?».

Dar fericitul Sava a zis către ei: «De ce vorbiţi deşertăciuni şi nu împliniţi ceea ce vi s-a poruncit? Eu văd ceea ce voi nu puteţi vedea. Iată, de faţă stau în slavă cei ce au venit să mă primească (îngerii)». Atunci au coborât în apă pe cel ce mulţumea şi preamărea pe Dumnezeu şi punându-i un lemn peste gât, l-au împins spre adânc. ***Săvârşindu-se astfel prin lemn şi apă, sfântul a păstrat curat semnul mântuirii, fiind în vârstă numai de 38 de ani.*** După ce l-au înecat, ucigaşii l-au scos din apă, l-au lăsat neîngropat şi au plecat. Nu s-a atins de el nici un fel de câine, nici vreo fiară sălbatică, ci trupul lui a fost ridicat de fraţi şi îngropat.

La cererea Sfântului Vasile cel mare şi cu îngăduinţa Bisericii din Gothia, «prea strălucitul duce al Sciţiei», Iunius Soranus, trimite bărbaţi vrednici de încredere să ridice moaştele mucenicului Sava şi să le ducă în Capadocia. În Epistola 164, scrisă probabil în anul 374, marele arhiepiscop confirmă primirea preţiosului dar, exprimându-şi nemărginita sa bucurie duhovnicească şi mărturisind că martiriul Sfântului Sava l-a făcut să vadă cu ochii minţii împrejurările şi locurile unde s-au petrecut cele scrise.

Aşadar, *apropierea de Dumnezeu l-a făcut pe Sfântul Sava să fie blând şi răbdător faţă de toţi, gata la ascultarea cea bună şi împodobit cu smerenie creştină şi cu alte virtuţi.* ***El era, după spusa Sfântului apostol Pavel (Col. 3, 10), un om nou, transformat prin deplina cunoaştere, după chipul Celui ce l-a zidit. Traiul său zilnic era simplu, nu se îngrijea să strângă averi, ci se mulţumea numai cu agonisita necesară îmbrăcăminţii şi hranei. Era înfrânat în toate, feciorelnic, postind zilnic şi stăruind în rugăciune; nu se amesteca în ceea ce nu-i folosea şi îşi păstra în orice împrejurare credinţa dreaptă, lucrătoare prin dragoste (Gal. 5, 6). Ducea o neîntreruptă luptă pentru stăpânirea poftelor şi a pornirilor trupeşti, ca să ajungă om desăvârşit, numărându-se printre acei strămoşi ai noştri, care cinstesc trecutul îndepărtat al pământului românesc. Astfel, din copilărie până la vârsta de 38 de ani, şi-a întărit credinţa pe care a apărat-o cu mare curaj până la sacrificiul suprem, înfruntând astfel pe prigonitorii lui şi strălucind ca o lumină în mijlocul poporului.***

Sfântul mucenic Sava de la Buzău nu încetează să ne împărtăşească şi nouă din darurile primite de la Dumnezeu, ajutându-ne să ducem o viaţă vrednică de cinstirea lui şi de înaintaşii noştri în credinţă şi în fapte creştineşti.

Sursa: Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române, Sfinţi români şi apărători ai Legii strămoşeşti, E.I.B.M.B.O.R., Bucureşti, 1987, p. 194-200 ***Sfântul mucenic Sava***

Preot prof. dr. Mihail Milea - Viaţa Sfântului Sava Gotul de la Buzău

Unul din marile daruri cu care Dumnezeu a blagoslovit poporul nostru român este numărul mare de sfinţi români, ştiuţi şi neştiuţi de noi, care strălucesc precum stelele pe bolta cerească a Bisericii. Printre aceştia, la loc de mare cinste se află Sfântul mucenic Sava, unul din primii martiri creştini care a trăit şi a pătimit pe meleagurile Buzăului.

În vechile calendare bisericeşti i se spune "Gotul", nu pentru că era got de neam, ci pentru că el a trăit în ţinuturile din sud-estul ţării noastre unde în veacul al IV-lea se aflau goţii - popor migrator care pusese stăpânire pentru o vreme pe aceste meleaguri, unde a vieţuit şi Sfântul mucenic Sava.

Faptul că Sfântul Sava era stră-român, se vede clar atât din Actul martiric, cât şi din corespondenţa purtată între Sfântul Vasile cel mare cu Betranion - episcop de Tomis şi cu guvernatorul Sciţiei Minor: Junius Soranus, unde se fac multe referi la credinţa creştină a strămoşilor noştri.

Sfântul Sava s-a născut în jurul anului 334, într-un sat din ţinuturile buzoiene, nu departe de râul Museos, numit astăzi Buzău. El a avut marea fericire să se nască dintr-o familie de părinţi creştini care, deodată cu hrana trupească, i-au dat-o şi pe cea sufletească, îndestulându-l cu cuvântul lui Dumnezeu, care a rodit însutit în inima lui, aprinsă din copilărie de dorul lui Hristos.

Precum doreşte cerbul apa izvoarelor, aşa dorea de mult Sava să se împărtăşească cu cele Sfinte în Biserică. ***De mic copil a avut această înclinaţie spre viaţa religioasă, trăind asemenea unui monah în sfinţenie şi ascultare de Biserică.***

Duhovnicul lui era preotul Sansala - părintele satului, al cărui nume era foarte cunoscut până în Dobrogea, unde avea multe rude, la care găsea ocrotire şi sprijin

sufletesc, când se porneau persecuţiile împotriva creştinilor. ***Dumnezeu l-a înzestrat pe Sava din pruncie cu darul cântărilor religioase, fapt pentru care preotul Sansala l-a apropiat foarte mult de biserică, folosindu-l ca dascăl, desfătând auzul creştinilor ce luau parte la oficierea slujbelor religioase. Orice dar trebuie folosit spre slava lui Dumnezeu şi spre mângâierea celor din jur.***

Atunci când, din diferite motive, nu se săvârşea Sfânta Liturghie în satul său, Sava pleca într-o cetate din apropiere - probabil oraşul Buzău de astăzi, unde slujea preotul Gutticas. Cu trecerea timpului, Sava sporea tot mai mult în cele duhovniceşti.

În Actul martiric alcătuit de un reprezentant al Bisericii din Goţia, din care făcea parte, se arată că era ***"drept în credinţă; cucernic, gata spre toată ascultarea cea în dreptate, blând, simplu la cuvânt, dar nu în cunoştinţă, vorbind tuturor paşnic despre adevăr, făcând să tacă pe păgâni, nesemeţindu-se, ci purtându-se cum li se cuvine celor smeriţi, liniştit şi negrăbit la cuvânt şi foarte râvnitor la tot lucrul bun".***

Hrana lui era postul şi rugăciunea la care adăuga cuvântul Evangheliei lui Hristos. Era bun cu toată lumea, încât toţi cei din sat îl iubeau, ba chiar şi goţii care stăpâneau aceste ţinuturi şi încă nu erau creştini.

Imediat după edictul de la Milan, dat la anul 313 de împăratul Constantin cel Mare, a urmat o perioadă de linişte religioasă şi de refacere a vieţii bisericeşti. Creştinii ieşeau din catacombe la lumină, slujind lui Hristos. Însă, după moartea împăratului Constantin cel mare, a urmat din nou un puternic val de persecuţii împotriva creş-tinilor.

Goţii păgâni conduşi de Atanaric au declanşat represalii puternice şi împotriva creştinilor din ţinuturile stăpânite de ei. Păgânii le impuneau creştinilor să mănânce din cărnurile jertfite idolilor. Acei creştini care refuzau acest lucru erau foarte crunt persecutaţi şi chiar omorâţi. În asemenea încercare mare, unii păgâni, binevoitori, sfătuindu-se între ei, ofereau unor creştini, rude cu ei, în faţa persecutorilor şi în public, carne nejertfită în loc de carne jertfită idolilor, spre a-i păzi pe ai lor neîntinaţi şi a înşela pe prigonitori.

***Sfântul Sava** a refuzat categoric acest compromis plin de vicleşug, spunând tuturor în public că: **"dacă cineva va mânca din cărnurile acelea, fie şi nejertfite, acesta nu poate să mai fie creştin".** Prin aceasta, Sfântul Sava căuta să-i ferească pe creştini de a cădea în cursa diavolului "care urlă ca un leu, gata*

să înghită chiar şi pe cei aleşi" (I Petru 5, 8). Într-o altă împrejurare, păgânii, dorind să salveze pe prietenii lor creştini, erau gata să jure în faţa prigonitorilor că în satul lor nu este nici un creştin. ***Dar Sava le-a spus: "pentru mine nimeni să nu jure, căci eu sunt creştin".*** *Credinţa lui era puternică şi înflăcărată.*

În anul 372, nefiind slujbă religioasă de Sfintele Paşti în această zi, deoarece preotul Sansala şi mulţi creştini se refugiaseră din pricina persecuţiilor în sudul Dobrogei, Sava a plecat într-un oraş din apropiere să serbeze învierea lui Hristos, împreună cu preotul Guttica. Pe când mergea pe drum, i s-a arătat un bărbat foarte înalt şi strălucitor la faţă care i-a zis să se întoarcă în satul lui, la preotul Sansala. Dar Sava i-a răspuns că preotul Sansala nu este în sat, fiind plecat în Sciţia Minor şi a mers mai departe spre preotul Guttica. Deşi afară era foarte frumos, dintr-o dată se porni o zăpadă imensă, care-i astupă drumul ca să nu mai poată merge mai departe. Atunci Sava a înţeles că voia lui Dumnezeu este de a se întoarce cât mai degrabă în satul lui, unde sosise între timp preotul Sansala pentru a săvârşi slujba Sfintelor Paşti creştinilor care mai rămăseseră. Când s-au revăzut Sava cu duhovnicul Sansala s-au bucurat foarte mult, că i-a ajutat bunul Dumnezeu ca să mai slujească încă o dată împreună de Sfintele Paşti.

În preajma Sfintelor sărbători s-a pornit un nou val de persecuţii împotriva creştinilor. Păgânii umblau din sat în sat, căutând pe cei care mărturiseau credinţa în Hristos, pentru a-i face să se lepede de Taina Botezului.

În noaptea a III-a după Paşti, Atharid prigonitorul a năvălit în sat cu o ceată de tâlhari şi l-au aflat pe preotul Sansala acasă cu dascălul Sava, ce se odihneau după o noapte de priveghere şi de cântare lui Dumnezeu. În semn de dispreţ, acei păgâni i-au dezbrăcat şi lovit cu nuiele şi bice, arătând multă cruzime, lăsându-i aproape fără răsuflare. Dumnezeu le-a dat tărie şi răbdare în aceste încercări, încât, făcându-se ziuă, ***Sfântul Sava zicea celor care-l prigoniseră amarnic: "Oare nu m-aţi purtat voi prin locuri arse, prin ascuţişurile cioturilor bătându-mă? Vedeţi, însă, dacă pe trupul meu am vânătăi de pe rănile pe care mi le-aţi făcut?"*** Dumnezeu Care face minuni şi care are grijă de aleşii Lui, l-a tămăduit îndată pe Sfântul mucenic Sava de toate rănile pricinuite.

Prigonitorii l-au legat după aceea pe Sava între două osii metalice foarte grele, unde l-au lăsat să se chinuiască o noapte întreagă. Între timp, prigonitorii adormind, o femeie, care s-a sculat dis de dimineaţă pentru a găti bucatele celor din casa sa, s-a dus şi l-a dezlegat. Deşi era liber, el nu a fugit ci, dimpotrivă, a rămas în apropiere ajutând acea femeie la munca ei. Dimineaţa, când a aflat Atharid

despre acest fapt a dat poruncă să i se lege mâinile şi să fie atârnat de o grindă a casei. Nici aceste chinuri nu l-au făcut pe Sava să se lepede de Hristos, ci, dimpotrivă, şi mai mult se întărea.

Atunci când un prigonitor a aruncat în el cu un drug de fier, toţi credeau că a murit, dar el, sculându-se, slăvea şi se închina lui Dumnezeu, spunând: ***"aceasta m-a durut atât de mult de parcă m-aţi fi lovit cu un fir de lână".***

Atharid, văzând că nu poate să-l facă pe Sava în nici un fel să renunţe la credinţa lui în Hristos, a dat poruncă să-l înece în apa Buzăului. Auzind aceasta, Sfântul Sava a strigat de bucurie: ***"Binecuvântat eşti Doamne şi preamărit este numele Tău, Iisuse, în veci. Amin. Căci Atharid se osândeşte cu moarte veşnică şi cu pierzare, iar pe mine mă trimite la Viaţa cea pururea viitoare, căci astfel a binevoit Dumnezeul nostru".***

Soldaţii lui Atharid, văzând frumuseţea şi nevinovăţia acestui tânăr creştin Sava, au încercat să-l salveze de la înecare, motivând că stăpânul nu ştie dacă-l vom slobozi să plece unde va vrea. ***Auzind Sava aceste cuvinte le-a zis:*** ***"La ce vă folosesc aceste cuvinte? Faceţi cum v-a spus stăpânul vostru. Eu văd dincolo de râu, ceea ce voi nu puteţi vedea. Îi văd pe cei ce trebuie să primească sufletul meu şi să-l ducă în locaşul măririi; aşteaptă numai momentul când va fi despărţit de trupul meu".***

Prigonitorii l-au luat şi l-au afundat în apa Buzăului, căci avea legată de gât o greutate mare. ***Murind astfel, prin apă şi prin lemnul ce-i era legat de gât, se exprimă prin acest fel îndoit de muncă cele două simboluri ale mântuirii oamenilor: Botezul şi Crucea.***

După ce Sava şi-a dat duhul, oştenii l-au scos din apă şi l-au lăsat afară neîngropat. Venind creştinii din apropiere, i-au luat trupul său sfânt şi l-au îngropat cu multă evlavie.

Vestea despre sfinţenia vieţii şi curajul credinţei Sfântului Sava s-a răspândit foarte repede până în Asia Mică, în cetatea Capadociei unde slujea Sfântul Vasile cel mare, care a făcut îndată o scrisoare lui Iunius Soranus să mijlocească pe lângă episcopul Betranion pentru a primi moaştele Sfântului şi a le aşeza în cetatea sa.

Moaştele Sfântului Sava au fost însoţite de o scrisoare a Bisericii din Goţia către Biserica din Capadocia, în care se spunea printre altele: ***"Aveţi grijă să săvârşiti Sfânta Liturghie în ziua când prea fericitul martir Sava a fost încoronat fără să***

fi cunoscut ceilalţi fraţi, pentru care toată Biserica ortodoxă şi apostolică să laude şi să binecuvânteze pe Domnul care a binevoit să prea mărească pe slujitorii Săi".

Sfântul Sava este un mărturisitor al credinţei poporului nostru şi între alte neamuri. Ne bucurăm că din neamul nostru Dumnezeu a ales această mlădiţă altoită în Trupul lui Hristos, care este Biserica. El este un neîncetat rugător înaintea lui Dumnezeu pentru noi creştinii. Prin cinstirea Sfântului mucenic Sava, noi de fapt îl cinstim pe Dumnezeu, care este minunat întru Sfinţii Săi. Amin!

Notă: Viaţa şi acatistul Sfântului mucenic Sava de la Buzău au fost realizate de Părintele Mihail Milea care slujeşte în Catedrala Sfântul Sava din municipiul Buzău, unde se află şi o parte din moaştele Sfântului Stelian (al doilea ocrotitor al catedralei).

Sfântul mucenic Sava gotul de la Buzău, România (12 aprilie)

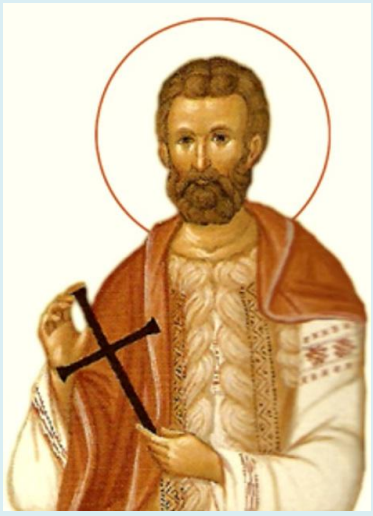

Sfântul mucenic Sava, numit şi gotul sau romanul, se născu în veacul al IV-lea într-un sat liniştit de pe valea Buzăului, din părinţi creştini cu viaţă aleasă de la care deprinse vieţuirea în evlavie şi smerenie.

Mişcat încă din copilărie de adâncă dragoste de Dumnezeu si de Biserică, Sfântul Sava sluji în biserica satului drept cântăreţ, pătrunzând în adâncimea frumuseţii slujbelor liniştite din biserica mică de lemn şi urmând cu smerenie poveţele şi viaţa pilduitoare a părintelui său duhovnicesc care slujea aici pe numele său Sansala.

După o vreme însă, Dumnezeu socoti că a venit vremea ca cele crescute în inima tânărului Sava să îşi arate roadele cele bogate, astfel că în anii 370-372 se porni cumplită prigoană împotriva creştinilor, mulţi fiind prinşi, bătuţi, înecaţi sau arşi de vii.

În primăvara anului 372, în a treia zi de Paşti, noaptea, ostaşii îl prinseră pe părintele Sansala şi pe ucenicul său, Sfântul Sava, făcându-le răni pe trup, pentru a-i îndupleca să se închine idolilor. Sfântul Sava, înfruntându-i cu bărbăţie, a fost condamnat la moarte prin înecare. Ostaşii, legându-i un lemn greu de gât, l-au aruncat în apele râului Buzău, punând însă pe grumajii săi în loc de lemn, cunună nepieritoare de slavă. Din apele râului, creştinii îi luară trupul său şi al părintelui său şi le îngropară cu toată evlavia.

Curând, în anii 373-374, Sfântul ierarh Vasile cel mare cerându-i rudeniei sale care era pe atunci dregător al Sciţiei Mici, moaşte de sfinţi, acesta din urmă îi trimise

moaştele Sfântului Sava pe care marele ierarh le primi cu adâncă cinstire numindu-l pe Sfântul Sava „atlet al lui Hristos”.

Astfel rândui Dumnezeu încă dintru început ca bineplăcutul Său rob, vlăstar al neamului nostru românesc, să fie cinstit şi să săvârşească mulţime de minuni peste veacuri, până la noi.

+ * + * +

Veniţi toţi credincioşii să lăudăm pe măritul Sava, pe cel împodobit cu dreapta credinţă, cu cucernicia, cu purtarea paşnică şi smerenia, pe cel a strălucit cu blândeţea şi cu învăţătura, pe cel ce a zdrobit îndrăzneala idolatrilor, pe cel simplu la cuvânt şi bogat în cunoştinţă, şi să-i zicem: Roagă-te, prea fericite mucenice, pentru cei ce cu credinţă şi cu dragoste cinstesc de bucurie, purtătoare şi pururea pomenită prăznuirea ta, mijlocind către Hristos să dăruiască sufletelor noastre mare milă.

Izbăveşte de primejdii pe cei ce te cinstesc, mucenice prea mărite, şi-i împodobeşte pe dânşii cu ajutorul harului, tu, cel ce te-ai împodobit cu virtuţile şi cu lucrarea faptelor, cu smerenia surpând mândria, cu sărăcia, cu postul şi cu privegherea ca un sihastru arătându-te şi cu propovăduirea ca un apostol, iar prin cântare şi cunoştinţa dogmelor, după vrednicie te-ai numit slujitor al Bisericii lui Hristos. Pe Acela roagă-L să dăruiască sufletelor noastre mare milă. *(dintre Stihirile ce se cântă la Vecernia mare)*

Neîntrecutule cântăreţ al Învierii lui Hristos, cel ce dar ai primit de la Dumnezeu, întăreşte-ne pe noi spre slujba Bisericii noastre dreptslăvitoare, cerând pace şi milă pentru sufletele noastre. *(dintre Stihirile ce se cântă la Vecernia mică)*

Să trâmbiţăm cu trâmbiţă de cântări, să săltăm în cele de praznic şi să dănţuim, bucurându-ne de prăznuirea cea de peste an a purtătorului de chinuri mucenic; preoţii şi monahii, cu tot poporul, să laude pe robul cel ales al Împăratului tuturor, pe cel ce cu într-armarea dumnezeiescului Duh a biruit pe Veliar; păstorii şi învăţătorii să laude pe îndreptătorul şi învăţătorul, pe cel ce a întărit poporul în ortodoxie; pe cel curat în dogme; pe cel mult pătimitor; pe cel lăudat de marele Vasilie, pe coroana cea scumpă a ţării noastre şi pe marele ajutător, lăudându-l toţi, să zicem: Prea lăudate Sava, mărturisitorule al lui Hristos, sârguieşte şi ne scoate pe noi dintru aceste nevoi şi mântuieşte pe poporul tău, cu rugăciunile tale. *(dintre Stihirile ce se cântă la Vecernia mare)*

+ * + * +

Din roadele evlaviei vrednice de cinste pentru Sfântul mucenic Sava şi pentru sfinţii neamului nostru românesc:
http://www.sfintiromani.ro/ro/pagina/71/aprilie_sava_de_la_buzau.html

Ora de religie - Sfântul mucenic Sava de la Buzău (12 aprilie)

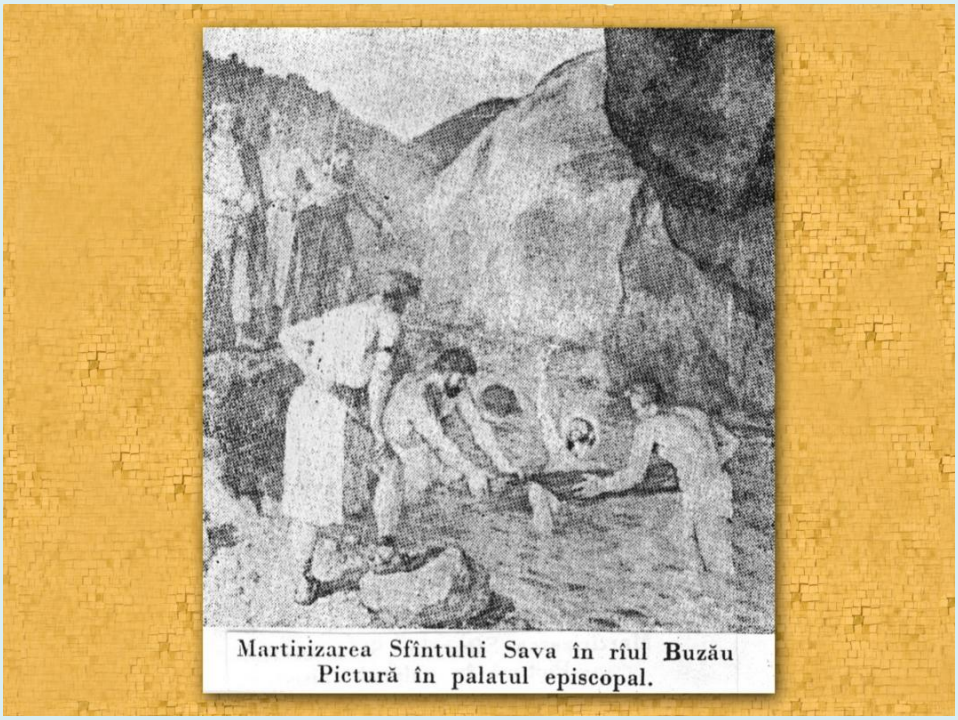

Martirizarea Sfîntului Sava în rîul Buzău
Pictură în palatul episcopal.

În ziua de 12 aprilie, în calendarul lor creştin, românii îl cinstesc pe unul dintre cei mai vechi şi mai de seamă martiri pe care i-a dat pământul ţării noastre: Sfântul mucenic Sava de la Buzău, numit uneori şi "Sava Gotul" (334-372).

Viaţa sa ne este cunoscută din Actul său martiric (Pr.Prof.Univ. Ioan Rămureanu, Acte martirice, Bucureşti, 1982, Colecţia PSB), precum şi din scrierile unor istorici bisericeşti.

Sfântul Sava s-a născut în jurul anului 334, într-un sat din părţile Buzăului, din părinţi creştini. Încă din copilărie, s-a arătat râvnitor în evlavie faţă de Mântuitorul nostru Iisus Hristos, după cum ne spune documentul citat.

Se crede că tânărul Sava s-ar fi călugărit într-una din multele aşezăminte monahale din Munţii Buzăului, unde se refugiaseră mulţi călugări, din calea populaţiilor migratoare care străbăteau ţara noastră în drumul lor spre alte meleaguri.

Între anii 370 şi 372, regele Athanaric al goţilor, s-a stabilit în Dacia nord-dunăreană. El a început o puternică campanie împotriva împăratului bizantin Valens cu care a intrat în război. Mulţi creştini au suferit persecuţii grele în Dacia Traiană. Alţii, de teamă, s-au refugiat în sudul Dunării, în Moesia şi în Dacia Pontică.

În Actul martiric al Sfântului Sava se precizează că în primăvara anului 372, a treia zi de Paşti, ostaşii lui Athanaric - conduşi de nobilul Atharid - au prins pe preotul Sansala şi pe tânărul Sava, i-au legat şi i-au chinuit, cerându-le să se se lepede de credinţa lor şi să se închine idolilor. Rezistând tuturor acestor grele încercări, Sfântul Sava a fost condamnat la moarte prin înecare. I s-a legat de gât un lemn greu şi a fost aruncat în apa râului Buzău (Museos).

Era 12 aprilie 372, a cincea zi după Paşti, când şi-a dat viaţa ca martir Sfântul mucenic Sava, la vârsta de numai 38 de ani. După ce l-au ucis, goţii l-au scos din apă şi l-au lăsat neîngropat, ca să-i înspăimânte şi mai tare pe ceilalţi creştini. Trupul său a fost luat de creştini şi de preotul Sansala - duhovnicul său şi a fost îngropat cu cinstea cuvenită unui martir.

Vestea despre noul martir s-a răspândit în lumea creştină de atunci. Aceasta a făcut ca Sfântul Vasile cel mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei, contemporan cu aceste evenimente, să se adreseze lui Junius Soranus, guvernatorul Dobrogei, capadocian ca şi Sfântul Vasile, pentru a-i trimite moaştele Sfântului Sava.

În această scrisoare se face precizarea că moaştele Sfântului Sava au fost aduse întâi în "România", adică în Dobrogea, desigur în capitala provinciei, la Tomis (Constanţa), păstorită în acele timpuri de Episcopul Betranion. De aici - moaştele Sfântului Sava au fost trimise Sfântului Vasile în Capadocia, însoţite de o epistolă.

Această poartă titlul de "Epistolă a Bisericii lui Dumnezeu ce se găseşte în Capadocia către a Bisericii lui Dumnezeu din Goţia, către Bisericile locale ale Sfintei Biserici Universale. Documentul, scris în limba greacă, arată cultura deosebită a autorului ei - episcopul Betranion, fiind prima scriere ce se păstrează şi care a fost redactată pe teritoriul Patriei noastre (se găseşte în colecţia Patrologia Greacă, Colecţia Migne, vol. XXXII, scrisoarea 55).

După primirea moaştelor noului martir, Sfântul Vasile a răspuns prin două scrisori adresate episcopului Betranion al Tomisului şi în care îl numeşte pe Sfântul Sava "atlet a lui Hristos", "martir al adevărului care a luat cununa dreptăţii".

Această corespondenţă între unul dintre cei mai mari Părinţi ai Bisericii - Sfântul Vasile cel mare şi unul din străluciţii ierarhi de la Tomis, este de o importanţă covârşitoare pentru istoria creştinismului românesc, pentru că ne arată că în nordul Dunării pulsa în secolul al IV-lea o viaţă creştină intensă, fiind aici o organizare bisericească cu preoţi, cântăreţi, biserici şi comunităţi creştine care prăznuiau anumite sărbători (Învierea Domnului).

Creştinismul era răspândit şi la sate. Populaţia daco-romană a continuat să existe şi sub goţi, ca şi sub ceilalţi migratori de mai târziu, păstrând legături neîntrerupte cu populaţia de limbă latină de pe celălalt mal al Dunării (Dobrogea). De asemenea, este prima menţionare a numelui de România! ***Învăţătura creştină era atât de puternică pe teritoriul de azi al patriei noastre în secolul al IV-lea, încât din rândul credincioşilor de aici unii şi-au dat viaţa pentru Hristos ca martiri, ca de exemplu Sfântul mucenic Sava de la Buzău*** (vezi amănunte şi la Pr.Prof. Univ.Dr. Mircea Păcurariu, Istoria Bisericii Ortodoxe Române, vol. I, Bucureşti, 1980, p. 102).

Bogdan Scorţea şi Daniela Şontică - Sfântul mucenic Sava, serbat cu fast la Buzău

Astăzi, de ziua Sfântului mucenic Sava, oraşul Buzău prăznuieşte cu mare fast ziua ocrotitorului. Încă de marţi, 9 aprilie, a început sărbătoarea oraşului, reunită sub genericul Zilele Buzăului. În municipiu, se află în stadiul final al construcţiei o biserică şi o fundaţie care au hramul „Sfântul Sava“. Cel care s-a străduit să facă din aceste două aşezăminte două locuri în care tinerii vin cu toată inima este părintele Mihail Milea.

De patru zile, în municipiul Buzău sunt în derulare activităţile culturale „Zilele Buzăului“, manifestări dedicate Sfântului Mucenic Sava, martirizat în apele râului Musaios (Buzău) la 12 aprilie 372. Deschiderea celei de a patra ediţii a manifestării a reunit 18 artişti plastici buzoieni din filiala locală a Asociaţiei Artiştilor Plastici care au vernisat o expoziţie. A urmat lansarea cărţilor: „O istorie a Buzăului în date“, de Valeriu Nicolescu, „Pro Basarabia şi Bucovina“, de Dan Camer, şi „Vulturul Ilie“, de Bucur Chiriac.

Sărbătoarea Buzăului a însemnat desemnarea a opt cetăţeni de onoare ai oraşului, printre care poeţii Ion Gheorghe şi Marin Ifrim. Scriitorul Bucur Chiriac a donat oraşului Buzău pinacoteca sa şi a primit distincţia Omul anului 2007. Zilele Buzăului mai cuprind simpozioane pe teme istorice şi spectacole folclorice şi

muzică uşoară, dar şi lansarea cărţii „Sansala, un preot înţelept“ a preotului Mihail Milea, parohul bisericii care poartă hramul „Sfântul Sava“. Astăzi, va avea loc, pe lângă Liturghia de la biserica impunătoare ca o catedrală, o procesiune religioasă prin oraşul ocrotit de Sfântul Sava.

„Forţa fundaţiei noastre este voluntariatul“

Părintele Mihail Milea este şi profesor la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Episcopul Chesarie“. În timpul studiilor teologice, a fost fascinat nu doar de operele teologice ale Sfinţilor Părinţi, ci mai ales de latura lor filantropică. Aşa se face că a pus la Buzău bazele Fundaţiei „Sfântul Sava“. Inspirat de modelul aşezămintelor filantropice ale Sfântului Vasile, numite ulterior „Vasiliada“, părintele Milea şi-a numit proiectele „Savaliada“.

La impunătoarea Biserică „Sfântul Sava“ se continuă ceea ce la începutul anilor 90 se desfăşura la Bisericuţa Copiilor. Activităţile de la fundaţie acoperă cele mai diverse domenii: şcoală de meserii pentru tinerii cu probleme financiare, cantină pentru nevoiaşi, azile de bătrâni, tabere gratuite pentru copiii săraci, loc de dezbateri teologice, culturale şi ştiinţifice. Prin fundaţia amintită s-a organizat la Buzău Şcoala de Arte şi Meserii „Sfântul Sava“, recunoscută de Ministerul Învăţământului, în care copii orfani sau cu probleme financiare mari învaţă şi cu diploma obţinută, se pot integra în societate. Băieţii învaţă acolo tâmplăria, iar fetele croitoria, beneficiind de ateliere cu toate cele necesare.

„Forţa fundaţiei noastre este voluntariatul. Aceşti profesori voluntari sunt în mare parte proaspăt pensionari, însă au dorinţa de a face ceva pentru semeni şi pentru suflet. Ei îşi fac treaba poate cu mai multă dăruire decât atunci când se uitau la ceas şi veneau la serviciu dintr-o rutină. Ei se gândesc să facă o bucurie celor din jur“, ne-a spus părintele Milea.

Tabere pentru copiii sărmani

Părintele Milea a dezvoltat ca proiect al fundaţiei un campus în localitatea Bisoca, din judeţul Buzău, aflat între Mănăstirea Poiana Mărului şi Mănăstirea Găvanul. Campusul găzduieşte copiii nevoiaşi pe perioada vacanţelor. În tabăra de vară de la Bisoca ajung copii defavorizaţi din toată ţara, dar şi din alte ţări, precum Basarabia, fosta Iugoslavie, Albania.

Anul trecut s-au recreat în tabără 1.400 de tineri. Fundaţia a mai creat o tabără pentru copii la Maliuc, în Delta Dunării, unde pot merge 40 de copii într-o serie.

Mucenicul care a sfinţit apa Buzăului în 372

Martirologiul Sfântului mucenic Sava de la Buzău, numit şi Sava Gotul, menţionează că era un om drept în credinţă, blând, smerit, cucernic, gata spre ascultare, liniştit şi „negrabnic la cuvânt“. Cei ce l-au cunoscut au spus despre el că încă din copilărie s-a arătat râvnitor în credinţa creştină.

Sfântul s-a născut în jurul anului 334 într-un sat de munte, pe valea râului Buzău. Îndrumătorul său duhovnicesc a fost preotul Sansalas, care locuia în acelaşi sat cu tânărul Sava. Prin anii 369-372, regele got Atanaric dezlănţuie o cumplită prigoană asupra creştinilor. În a cincea noapte a Sfintelor Paşti din anul 372, preotul Sansalas şi tânărul Sava au fost prinşi de Atharid, fiul unui „regişor got“, şi târâţi prin văi ale căror păduri fuseseră arse de curând, prin cioturi ascuţite. Au fost biciuiţi aspru, pentru că nu au vrut să jertfească idolilor pe care goţii îi venerau pe pământul cucerit aici, în spaţiul subcarpatic, unde trăiau creştini. Făcându-se ziuă, prigonitorii au văzut însă că pe trupul Sfântului Sava nu se afla nici un semn de vătămare, de aceea s-au înfuriat şi mai tare l-au răstignit pe două osii şi l-au trântit la pământ, lăsându-l să se chinuiască aproape toată ziua şi noaptea ce au urmat. Spre dimineaţă, o femeie ce trecea pe acolo l-a dezlegat, dar el a continuat să rămână în locul acela, netemându-se de ceea ce avea să urmeze. Când Atharid a aflat, a poruncit ca sfântul să fie legat cu mâinile de o grindă, după care a adus la el mâncăruri jertfite idolilor, din care l-au obligat să mănânce. Însă Sfântul Sava a spus că acele mâncăruri sunt spurcate, ca şi cel ce le-a trimis, şi a mărturisit pe Hristos ca fiind singurul Stăpân. Auzind acestea, unul dintre slujitori a aruncat în pieptul Sfântului un drug de fier ascuţit, dar sfântul a rămas nevătămat, prin credinţa şi darul lui Dumnezeu. Atunci, Atharid a poruncit ca preotul Sansalas să rămână legat, iar Sfântul Sava să fie aruncat în râul Mousaios (Buzău). Când au ajuns însă pe malul râului, slujitorii înfricoşaţi de minunile care le văzuseră, voiau să-l lase pe sfânt să fugă, dar acesta s-a împotrivit, rugându-i să împlinească porunca până la capăt. Atunci, slujitorii i-au pus peste gât un lemn şi aşa l-au aruncat în apă. Aşa s-a săvârşit Sfântul Sava din această viaţă, la vârsta de 38 de ani. După ce l-au înecat, ucigaşii i-au scos afară din apă trupul, pe care însă l-au lăsat neîngropat, şi au plecat. Trupul său a fost luat de către creştini şi îngropat cu cinstea cuvenită, într-un loc tainic, ştiut numai de ei.

La cererea Sfântului Vasile cel mare, guvernatorul provinciei Sciţia, Iulius Soarnus, a trimis bărbaţi vrednici de încredere pentru a ridica moaştele Sfântului Sava şi a le duce în Capadocia. Într-o epistolă din anul 374, Sfântul Vasile cel mare confirmă primirea nepreţiosului dar, mulţumind totodată pentru ajutorul acordat.

Aceste sfinte moaşte au fost însoţite şi de o scrisoare a episcopului Tomisului de la acea dată, Bretanion, în care este descris martiriul Sfântului Sava.

Sursa: Ziarul Lumina

Dumitru Pintea - Geții nemuritori și martiriul Sfântului Sava

12 apr, 2018

Sfântul Sava gotul „era drept în credință, cucernic, gata spre toată ascultarea cea în dreptate, blând, simplu la cuvânt, vorbind tuturor în chip pașnic despre adevăr, (...) era cumpătat, în toate înfrânat, trăind în feciorie”. Chipul său este unul iconic, în care se întrevăd întipărite chipul lui Hristos și strălucirea Duhului Sfânt, proprii Împărăției veacului ce va să fie. În cazul martiriului Sfântului Sava, comunitatea locală păgână din Dacia carpatică a avut o atitudine proteguitoare față de creștini, acoperitoare, chiar cu riscul de a se expune unor sancțiuni foarte aspre din partea stăpânirii politice.

În anul 374 Sfântul Vasile, arhiepiscopul Cezareei Capadociei, trimite două scrisori episcopului Bretanion din Tomis (Constanța), în care își exprimă bucuria pentru primirea „din ținuturile barbarilor, care locuiesc la nordul Dunării” a moaștelor Sfântului Sava Gotul (scrisorile 164 și 165 din Corespondența arhiepiscopului, publicate în traducere, în „Sfântul Vasile cel mare, Scrieri”, partea a treia, colecția PSB, nr. 12). Sfântul Vasile scria: „(...) înțelegând bogăția harului pe care Duhul Sfânt ni l-a dat, am avut impresia că ne-am afla în vremurile vechi când înfloreau Bisericile lui Dumnezeu, fiindcă erau înrădăcinate în credință, în unire și în dragoste (...) atât de desăvârșit, încât formau un singur trup” (Epistola 364, p. 356, în colecția citată).

„Dragostea dintre oameni s-a răcit”

Scrisoarea Bisericii din Goția către Biserica din Capadocia cu privire la martiriul Sfântului Sava cuprinde mărturii importante cu privire la răspândirea creștinismului în Dacia carpatică, la populația daco-romană, dar și cu privire la valorile morale și religioase ale comunității în care are loc martiriul Sfântului Sava Gotul, pe care l-a suferit în data de 12 aprilie, 372, fiind înecat în râul Buzău din porunca lui Atharid, conducătorul goților din aceste ținuturi.

Vremurile în care a avut loc martiriul Sfântului Sava Gotul erau ostile Bisericii universale, sub aspecte diferite, atât în Dacia carpatică, cât și în Imperiul Roman de Răsărit. Referindu-se la urmările grele ale ereziei ariene pentru Biserica din Răsărit, Sfântul Vasile scrie cu durere: *„Vrei să știi cum stau astăzi lucrurile? Dragostea dintre oameni s-a răcit, învățătura părinților se pustiește, alunecările de la credință sunt dese, gurile dreptcredincioșilor au fost reduse la tăcere, creștinii alungați de prin biserici ridică afară, în câmp, mâinile către Mântuitorul din cer. Și cu toate că chinurile sunt grele, nicăieri nu mai sunt mucenici, pentru că cei ce ne năpăstuiesc poartă același nume cu noi”* (Epistola 164, în colecția citată, p. 357).

La rândul lor goții, ocupantul politic al acestor ținuturi, îi persecutau pe creștini deoarece, pe de o parte, aceștia nu împărtășeau aceeași credință, datini și obiceiuri religioase cu ei, iar pe de altă parte din rațiuni politice. Aflându-se în vecinătatea Imperiului Roman creștin, Romania orientală, goții îi suspectau permanent pe creștinii din spațiul Daciei carpatice că ar fi „oamenii romanilor” și că ar servi interesele acelora.

Drept în credință

Din scrisoarea Bisericii din Gothia către Biserica din Capadocia aflăm că Sfântul Sava era got de neam, trăia în Gothia, era creștin din copilărie, *„era drept în credință, cucernic, gata spre toată ascultarea cea în dreptate, blând, simplu la cuvânt, vorbind tuturor în chip pașnic despre adevăr, nesemețindu-se, ci purtându-se cum se cuvine celor smeriți, liniștit și nu grăbit la cuvânt și foarte râvnitor spre tot lucrul bun. Cânta psalmi în biserică, era cumpătat, în toate înfrânat, trăind în feciorie, postind după rânduială, stăruind în rugăciuni cu smerenie, el împlinea datoriile sale având o credință cu totul curată, care lucrează prin dragoste, încât nimic nu-l oprea să îndrăznească a vorbi totdeauna cu Domnul”* (Martiriul Sfântului Sava Gotul, II, 1-2 în Actele martirice, PSB, nr. 11).

Chipul Sfântului Sava este unul iconic, în care se întrevede întipărit chipul lui Hristos și strălucirea Duhului Sfânt, proprie Împărăției veacului ce va să fie.

Datorită credinței lor, dar și modului nou de viață și inaccesibil celor din afara Bisericii, creștinii au fost considerați, atât de puterea politică, cât și de cetățenii Imperiului Roman, dușmani ai statului, atei și corupători ai bunelor moravuri din societate. Apologeții creștini din secolele doi-trei au investit mult efort, curaj și stăruință pentru a convinge autoritățile imperiului că aceste acuzații nu au alt suport decât ignoranța, prejudecățile și răutatea. Locuitorii cetăților din imperiu în care aveau loc persecuțiile contra creștinilor, fanatizați și orbiți de ură și întunecați de ignoranță, se comportau față de creștini ca „față de dușmani și de războinici", considerându-i atei; ei strigau „la moarte cu ateii", iar văzând curajul și statornicia martirilor în credință, aceia cereau să fie pedepsiți cu bice (Sfintele Perpetua și Feli-citas), ori să fie dați animalelor sălbatice înfometate (Sfântul Policarp).

În cazul martiriului Sfântului Sava, comunitatea locală păgână din Dacia carpatică are o atitudine pe care nu am mai întâlnit-o în alte părți din vastul Imperiu Roman. E o atitudine proteguitoare a localnicilor față de creștini, acoperitoare, chiar cu riscul de a se expune unor sancțiuni foarte aspre din partea stăpânirii politice. Faptul că au refuzat să devină instrumente în mâinile celor ce dețineau puterea nelimitată nu poate fi explicat prin rațiuni istorice, politice sau sociale, ci numai prin credința curată și morala înaltă pe care o aveau locuitorii Daciei, asumate într-un mod existențial. În timpul primei persecuții, *„când conducătorii din Gothia au început să se pornească împotriva creștinilor, unii păgâni din satul în care locuia Sava au hotărât să ofere creștinilor să mănânce în public, în fața persecutorilor, carne nejertfită în loc de carne adusă jertfă idolilor spre a-i feri pe aceștia neîntinați și spre a-i feri de răutatea prigonitorilor"* (Idem, III, 1, p. 320).

Comportamentul proteguitor al locuitorilor păgâni ai acestui sat este întrecut însă de fermitatea și curajul martirului, care pune fidelitatea față de Hristos mai presus de orice altceva, chiar și față de viața sa. Nu numai că Sfântul Sava n-a mâncat din mâncărurile nejertfite idolilor, ci, mergând în mijlocul lor, a mărturisit înaintea tuturor, zicând: *„Dacă cineva va mânca din cărnurile acelea, acela nu poate să fie creștin și i-a oprit pe toți să nu cadă"* (Ibidem, III, 2, p. 320). În fața acestei situații fără echivoc, sătenii *„au născocit o altă cale, așa că l-au alungat din sat" în păduri și astfel i-au salvat viața, iar după un timp oarecare (după ce a trecut persecuția) i-au îngăduit să se întoarcă în sat"* (Ibidem, p. 320).

„Pentru mine să nu jure nimeni"

Competiția în urcușul pe scara anevoioasă a Raiului între comunitatea sătească dacică și Sfântul Sava nu se oprește aici. În martiriul Sfântului Sava se consemnează că *„pornindu-se din nou persecuția, după obiceiul care era la goți, unii*

dintre păgâni, din satul amintit mai înainte, aducând jertfe se pregăteau să jure în fața persecutorului că în satul lor nu se află nici un creștin, dar Sava îndrăznind din nou și mergând în mijlocul adunării a zis: Pentru mine să nu jure nimeni, eu sunt creștin. Atunci, de față fiind persecutorul, sătenii ascunzând pe ai lor au jurat că în satul lor nu se află creștini, fără numai unul" (Ibidem, III, 3-4, p. 320).

Acum virtuților morale propriii obștii sătești li se asociază judecata dreaptă și matură a dregătorului politic, care întrece în măsurile înțelepciunii pe judecătorii veacurilor ce au urmat și mai cu seamă pe cei din secolul al XX-lea. *„Auzind conducătorul acestea a poruncit să fie înfățișat Sava. Iar când s-a înfățișat acela a întrebat pe cei de față dacă are vreo avere. Iar ei răspunzând că nu are nimic decât îmbrăcămintea, conducătorul a zis: Un astfel de om nu poate nici să fie de folos obștii, dar nici să o vatăme și zicând acestea a poruncit să-l scoată afară"* (Idem, III, 5, p. 321).

„Eu văd ceea ce voi nu puteți vedea"

În cea de-a treia „mare persecuție" împotriva creștinilor, Sfântul Sava a fost arestat în a treia zi de Paști împreună cu preotul locului, Sansalas, din porunca conducătorului păgân got Atharid și a fost supus la torturi aspre: i-au întins mâinile până la capătul unei osii, iar picioarele pe altă osie și astfel i-au întins trupul; l-au purtat noaptea gol și desculț prin văi împădurite și arse de curând, lovindu-l și biciuindu-l; l-au atârnat cu mâinile legate de o grindă și în fine au aruncat un drug de fier în pieptul lui. După toate aceste munci, sfântul rămânând nevătămat, la urmă l-au condamnat la moarte prin înecare în apele râului Buzău.

Ultima mărturie a bunei așezări sufletești a locuitorilor daci din satul Sfântul Sava este și cea mai frumoasă. *„Iar când a fost dus la malul râului, cei ce-l țineau au zis între ei: haideți să eliberăm pe acest nevinovat, căci de unde va putea ști aceasta Atharid? Dar fericitul Sava auzind a zis către ei: De ce vorbiți deșertăciuni și nu împliniți ceea ce vi s-a poruncit? Eu văd ceea ce voi nu puteți vedea. Iată, de față stau în slavă cei ce au venit să mă primească (îngerii). Atunci cei ce-l conduceau au coborât în apă pe cel ce mulțumea și prea mărea pe Dumnezeu... și săvârșindu-se astfel prin lemn și apă el a păstrat curat semnul mântuirii, fiind de 38 de ani"* (Ibidem, VII, 5-6, p. 32).

Cei mai cinstiți dintre traci

În relatarea matiriului Sfântului Sava, credința și morala daco-romanilor se situează foarte sus. Sunt întrecute doar de jertfa martirului. Cele relatate în Martiriul

Sfântului Sava confirmă cele spuse de scriitorii antici despre daci cu multe veacuri înainte. Literatura antică a păstrat un întreg șir de mărturii foarte onorabile despre daci. În primul rând e vorba de credința în nemurirea sufletului, care îi distinge atât de ceilalți traci, cât și de greci, iar în al doilea rând e vorba de o așezare și cumințenie a vieții lor sociale și politice, prezente în toate momentele istoriei lor.

De la istoricul Herodot avem informația că geții „cei mai viteji și cei mai cinstiți dintre traci... nu cred că mor, ci că cel pierit merge la zeul Zalmoxis" (IV, 94). Strabo, preluând informația de la Poseidonius din Apameia, face mențiune de anumite reguli de abstinență alimentară (asceză) învățate de daci de la Zalmoxis: „Se feresc din cucernicie să mănânce vietăți" și „sunt cinstitori ai zeilor", iar Iordanes, urmând lui Dio Chrisostomus, face mențiune de Legile ospitalității învățate de daci de la Zalmoxis și numite „Belagines".

La începutul secolului al IV-lea creștin, scriitorul bisericesc Lactanțiu (250-325), în lucrarea „Despre moartea persecutorilor",ne transmite informația că mama cezarului Maximianus Galerius (293-305), pe nume Romula, era din Dacia, „de dincolo de Dunăre" și a ajuns în Imperiul Roman „trecând fluviul după ce carpii au năvălit în Noua Dacie" . În capitolul 11, completând portretul Romulei, Lactanțiu scrie că ea era adoratoare a zeilor munților și foarte evlavioasă, oferea în fiecare zi agape în cinstea zeilor și dădea de mâncare compatrioților ei.

Aceste informații consemnate de istorici pe o perioadă de mai multe secole se confirmă și se susțin reciproc și, la rândul lor, sunt susținute de ușurința, timpul scurt și modul organic în care populația daco-romană a primit Evanghelia și s-a încreștinat.

Virtuțile locuitorilor Daciei carpatice presupun negreșit o morală înaltă, dar totuși în limitele revelației naturale, în timp ce Sfântul Sava realizează treapta cea mai înaltă a sfințeniei prin martiriu, în nehotărnicia harului lui Hristos și al Duhului Sfânt în Biserică, adică desăvârșirea cea peste fire. Credem că nu greșim dacă afirmăm că Logosul divin a fost cunoscut după rațiunile sale prezente în lume ca lege naturală, în religia și spiritualitatea dacilor, iar Logosul Întrupat a fost experiat existențial de creștinii daco-romani în Biserică, trupul viu și dătător de viață al lui Hristos, căruia îi aparține și Sfântul Sava martirul. „Martiriul Sfântului Sava" se încheie cu acest îndemn la trezvie și lucrare evanghelică misionară: *„Întruniți-vă așadar în adunare duhovnicească, în ziua în care luptătorul a primit cununa (mucenicia), să vestiți și fraților de dincolo (Imperiul Roman) ca în toată Biserica universală și apostolică să se facă bucurie slăvind pe Domnul, cel ce face alegerea servilor săi"*(cap. VIII, 3, p. 324).

Andrei Butu - Sfântul mucenic Sava de la Buzău, „servul Domnului”

12 apr, 2019

Biserica Ortodoxă Română îl prăznuiește astăzi pe Sfântul mucenic Sava de la Buzău, unul dintre numeroșii martiri care au sfințit prin sângele lor legea creștină din ținuturile dintre Dunăre și Carpați. Despre viața Sfântului Sava, dar și despre cununa muceniciei pe care a primit-o în râul Mouseios (Buzău) sfântul ocrotitor al Eparhiei Buzăului și Vrancei, ne-a vorbit părintele dr. Nicolae Moraru de la Seminarul Teologic „Chesarie Episcopul” din Buzău, unde predă Istoria Bisericii Ortodoxe Române.

Părinte profesor, cum explică istoria bisericească termenul de martir? Ce se înțelegea la vremea respectivă prin acest termen și ce se înțelege acum?

Termenul de martir provine din limba greacă și înseamnă martor sau mărturisitor, căpătând conotația specific creștină a aceluia care își sfârșește viața pentru credința în Fiul lui Dumnezeu întrupat, dând astfel mărturie prin sacrificiul vieții sale efemere de pe pământ, în numele Celui care a biruit moartea, Mântuitorul Iisus Hristos. Este întru totul o imitatio Christi și cale sigură către Împărăția cerească. Martirajul a reprezentat în Biserica primară nu doar rezultatul celor trei secole de

persecuție anticreștină, ci și o formă de misionarism evanghelic, întrucât primii creștini au înțeles propovăduirea Cuvântului lui Dumnezeu ca o jertfă totală și o împlinire a poruncii divinului Învățător, care, profețind, i-a anunțat că „veţi lua putere, venind Duhul Sfânt peste voi, şi Îmi veţi fi Mie martori în Ierusalim și în toată Iudeea şi în Samaria şi până la marginea pământului” (Fapte 1, 8).

Limba română utilizează, în același sens, și sinonimul mucenic, provenit din limba slavonă, care desemnează pe cel chinuit și arată esența muceniciei - sacrificiul. La începuturile Bisericii, cei dintâi sfinți veneraţi de creştini au fost martirii, numele lor fiind înscrise în Martyrologiile vremii - primele sinaxare eclesiastice din istorie.

Vă rugăm să descrieți câteva repere biografice ale Sfântului Sava.

Sfântul Sava de la Buzău este unul dintre numeroșii martiri care au sfințit, prin sângele lor, legea creștină la Dunărea de Jos. În acest context, martiriul Sfântului Sava de la Buzău reprezintă certificatul de maturitate a creștinătății daco-romane, crescută în legătură omogenă cu Biserica-mamă sud-dunăreană, dar în cadrul specific al unei comunități aflate dincolo de hotarul Imperiului roman.

Actul martiric al mucenicului buzoian este, de fapt, o scrisoare a Bisericii lui Dumnezeu, care se află în Gothia, către Biserica lui Dumnezeu, care se află în Capadocia, ce prezintă faptele sfințeniei și muceniciei fericitului Sava. Astfel, acesta „era drept în credință, cucernic, gata spre toată ascultarea cea în dreptate, blând, simplu la cuvânt, dar nu în cunoștință, vorbind tuturor în chip pașnic despre adevăr, făcând să tacă pe idolatri (…). Cânta psalmi în biserică și aceasta cu sârguință (…), având o credință cu totul curată, care lucrează prin dragoste, încât nimic nu-l oprea să îndrăznească a vorbi totdeauna cu Domnul”.

În fața prigonirii, Sfântul Sava nu își ascunde credința sa creștină, ci o mărturisește pe față. Voind să petreacă marea sărbătoare a Învierii Domnului în cetatea unui anume preot Guthicas, el pleacă din satul său spre acesta, dar pe drum o vedenie îi dă de știre despre întoarcerea preotului Sansalas din Romania (adică din Imperiul roman), unde se refugiase din cauza urgiei declanșate de prigonitorii păgâni. Miracolul descoperirii acestui fapt și vitregia vremii îl determină pe Sava să facă drumul înapoi, pregătit de întâlnirea cu preotul său. Dumnezeu i-a rânduit însă o întâlnire mult mai dorită de evlaviosul cântăreț bisericesc, anume cu Hristos Domnul, în numele căruia avea să primească moartea martirică.

Astfel, sosind în satul său, Sava și preotul Sansalas au prăznuit Paștile, iar în noaptea a treia după sărbătoare au fost luați și legați de necredinciosul Atharid, fiul

dregătorului got Rothesteu, pentru credința lor creștină mărturisită. Supus la cazne și chinuri cumplite, Sfântul Sava a refuzat să renege pe Hristos și să mănânce din cărnurile jertfite zeilor păgâni, strigând: „Unul singur este Stăpânul, Dumnezeu din ceruri”.

Văzând acestea, crudul Atharid a poruncit să fie omorât prin înecare în apele râului Mouseios (Buzău), făcându-l pe sfânt să exclame: „Binecuvântat ești, Doamne și prea mărit este numele Tău, Iisuse, în veci, amin, căci Atharid s-a străpuns pe sine însuși cu moarte veșnică și cu pierzare, iar pe mine mă trimite la viața cea pururea fiitoare, căci astfel ai binevoit între servii Tăi, Doamne, Dumnezeul nostru!”

Actul martiric consemnează faptul că Sfântul mucenic Sava „s-a săvârșit în ziua a cincea după Paști, care este cu o zi înainte de idele lui aprilie (12 aprilie 372), în timpul domniei împăraților Valentinian (372-392) și Valens (364-378).

De ce goții, ocupantul politic al acelor ținuturi, îi persecutau pe creștini?

Goții, popor migrator de origine germanică, au coborât din Scandinavia înspre gurile Vistulei și, de aici, în secolele III-IV d.Hr., au ajuns în estul Daciei și în Sciția Mare. La început, fiind păgâni, prin conviețuirea cu daco-romanii creștini, o parte din goți au fost convertiți la credința cea adevărată.

Învinși în anul 332 de împăratul Constantin cel mare, care a trimis împotriva lor o armată condusă de fiul său, Constantin al II-lea, goții au devenit foederati ai Imperiului roman, fapt care a favorizat răspândirea creștinismului în teritoriile controlate de aceștia. Înscăunat ca rege al goților, Aoric, deși crescut la Constantinopol, a început să-i persecute pe creștini, în anii 347-348, sperând să obțină mai multe concesii din partea imperiului.

Ulterior, după stingerea dinastiei constantiniene, înțelegerea dintre goți și romani a fost încălcată de ambele părți, ceea ce a pus în primejdie și existența creștinătății nord-dunărene. Disputele politice dintre conducătorii goți, la finele secolului al IV-lea, au avut și un caracter religios. Așa se face că goții conduși de Fritigern și Alavivus, regi convertiți la creștinismul arian susținut de împăratul Valens, au trecut în sudul Dunării, lăsând populația creștină nord-dunăreană la cheremul păgânului lor rival, regele Athanaric, care a declanșat crude persecuții împotriva acesteia, socotită drept aliată a adversarilor săi.

Cum explicați că, în cazul martiriului Sfântului Sava, comunitatea locală păgână din Dacia carpatică avea o atitudine proteguitoare față de creștini?

După retragerea aureliană din anul 275, teritoriile dacice erau un veritabil amalgam de etnii și religii, care conviețuiau, descoperind toleranța și respectul față de alteritate. Protectoratul imperial instaurat de împăratul Constantin cel mare, în anul 332, a întărit, cu siguranță, buna conviețuire dintre stăpânitorii goți și supușii lor, toți fiind foederati ai Noii Rome. Pacea și prosperitatea au fost menținute atâta vreme cât regii goți au respectat înțelegerea perfectată cu Imperiul roman creștin. De vreme ce creștinii se impuneau prin împlinirea legii iubirii, dată de Hristos ca poruncă supremă a Evangheliei Sale, ei erau, fără îndoială, prețuiți de semenii lor, creștini sau păgâni.

În ceea ce îl privește pe Sfântul mucenic Sava de la Buzău, actul său martiric dă mărturia acestui fapt, întrucât în textul său se arată cum consătenii păgâni ai martirului încercau să își scape rudele creștine de la persecuție, jurând în fața opresorilor că nu există creștini printre ei sau oferindu-le acestora carne nejertfită idolilor prin consumarea căreia să-i înșele pe prigonitori. De asemenea, fiind torturat în cele mai grozave feluri, Sfântul Sava a fost dezlegat din obezi de o femeie păgână, care i-a dat de mâncare și i-a oblojit rănile. Ca mulțumire, fericitul Sava nu a fugit să-și scape viața, ci a ajutat-o pe femeie la treburile sale.

Vorbiți-ne despre cultul Sfântului Sava astăzi.

Cinstirea Sfântului mucenic Sava de la Buzău s-a făcut chiar de la momentul jertfei sale. Actul martiric consemnează că, după ce ucigașii săi l-au scos din apă, „l-au lăsat neîngropat și au plecat. Dar nu s-a atins de el nici un fel de câine, nici vreo fiară sălbatică, ci trupul lui a fost ridicat de frați și îngropat. Iar Junius Soranus, prea strălucitul conducător al Scythiei, trimițând bărbați vrednici de încredere, l-a dus pe acesta din țara barbară în Romania (adică în Imperiul roman). Și, dând patriei sale un dar prețios și rod slăvit al credinței, l-au trimis în Capadocia, din dorința presbiteriului din Gothia, Domnul rânduind cele spre bucurie fraților celor care sufăr și se tem de El”.

Dorința autorului actului martiric este una clară, anume de a răspândi cinstirea Sfântului Sava ca mucenic al lui Hristos. Astfel, el încheie: „Întrunindu-vă, deci, în adunare duhovnicească, în ziua în care luptătorul a primit cununa (adică mucenicia), să vestiți și fraților de dincolo (din întregul Imperiu roman), ca în toată Biserica universală și apostolească să se facă bucurie mare, slăvind pe Domnul, Cel ce face alegerea servilor Săi!”.

Cel dintâi care s-a interesat de moaștele Sfântului mucenic Sava de la Buzău a fost Sfântul Vasile cel mare, cel care, prin două scrisori, adresate, probabil, guver-

natorului Junius Soranus al Scythiei Minor și episcopului Bretanion de la Tomis, solicită și, mai apoi, mulțumește pentru repatrierea relicvelor sacre ale martirului nord-dunărean, despre care ni se transmite, cu acest prilej, informația legată de originea sa capadociană.

Peste secole, în care martirul lui Hristos Sava, înecat în apele Mouseiosului, a fost cunoscut doar ca Sava Gothul, cinstirea sa a fost redescoperită, prin voia lui Dumnezeu, devenind cel dintâi dintre sfinții ocrotitori ai Eparhiei Buzăului și Vrancei.

Astăzi, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului părinte arhiepiscop Ciprian, chiriarhul eparhiei de la Curbura Carpaților, Catedrala „Sfântul mucenic Sava” din Buzău se îmbracă în haina luminoasă a nestematelor duhovnicești izvorâte din seva creștină a neamului românesc.

Pr. Ioniță Apostolache - Martirul străromân Sava, însemnări şi documente patristice

12 apr, 2021

Sfântul mucenic Sava de la Buzău, străromân care a pătimit în părţile Buzăului de astăzi, este legat cu numele de şase „Scrisori creştine, adevărate pagini patristice”, care au circulat la nord de Dunăre în perioada 372-374. Despre el vorbeşte Sfântul Vasile cel mare într-o amplă corespondenţă cu guvernatorul provinciei Sciţia Mică, Iunius Soranus. Martiriul Sfântului mucenic Sava este certificat istoric în unele dintre cele mai apreciate consemnări hagiografice din perioada Bisericii primare.

O primă însemnare despre viaţa sfântului mucenic se regăseşte în scrisoarea guvernatorului Iunius Soranus către Sfântul Vasile cel mare. Contextul despre care pomeneşte guvernatorul este legat de persecuţiile creştinilor din părţile dunărene, din pricina popoarelor migratoare, în special a goţilor lui Athanaric. Răspunsul Sfântului Vasile cel mare ajunge în Sciţia Mică în anul 373. Printre elementele familiare şi menţiunea rudeniei în care se afla cu guvernatorul, Sfântul părinte îl roagă pe acesta să-i întărească pe mucenicii care sufereau cumplit pentru numele lui Hristos. Îl asigură, totodată, că prin fapta lui bună va câştiga „o comoară de mare preţ” înaintea lui Dumnezeu. Rugămintea sfântului către Iunius merge mai departe, sfătuindu-l „să trimită în patrie osemintele - cinstitele moaşte - ale martirilor” uciși de prigonitorii păgâni. „Cu această mare dorinţă, rugăminte, termină Sfântul Vasile cel mare Epistola sa în 373 către compatriotul său, guvernatorul Iunius Soranus de la Tomis.

Se înţelege că rugămintea era pentru a-i trimite cinstitele moaşte ale drept-credinciosului şi de Hristos mult iubitorul, fost citeţ de biserică, cântăreţ sau dascăl, cum se mai numeşte uneori Sfântul Sava, cel care suferise moarte martirică în părţile Buzăului de astăzi, la 12 aprilie 372" (Nestor Vornicescu, Despre Pătimirea Sfântului Sava Gotul din Părţile Buzăului şi Scrisorile din anii 372-374 în legătură cu cinstitele sale moaşte, Buzău, 2000, p. 8).

Dimpreună cu Sfântul Sava a suferit moarte mucenicească şi Sfântul Nichita Gotul, ale cărui sfinte moaşte au ajuns ulterior în Cilicia, fiind aşezate spre închinare într-o biserică din oraşul Mopsuestia. De asemenea, tot în decursul persecuţiei lui Athanaric (369-372) au fost ucişi şi goţii ortodocşi In, Pin şi Rim, ale căror moaşte au fost trimise creştinilor din sudul Dunării.

Darul Bisericii din Sciţia Mică pentru Cetatea Capadociei

La rugămintea Sfântului Vasile cel mare, guvernatorul Iunius a trimis, aşadar, moaştele Sfântului Sava în Cetatea Capadociei, după cum se găseşte menţionat în Sinaxarul sfântului: *„Iar Iunius Soranus, prea strălucitul conducător al Scythiei, trimiţând bărbaţi vrednici de încredere, l-a adus pe acesta din ţara barbară în România (în Imperiul Roman de Răsărit). Şi, dând patriei sale un dar preţios şi slăvit al credinţei, l-au trimis în Capadocia la prea cucernicia voastră, din voinţa presbiterului (din Goţia), Domnul rânduind cele spre bucuria fraţilor celor ce sufăr şi se tem de El. Întrunindu-vă, deci, în adunare duhovnicească, în ziua în care luptătorul a primit cununa (mucenicia), să vestiţi şi fraţilor de dincolo (din Imperiul Roman), că în toată Biserica Universală şi Apostolească să se facă bucurie mare, slăvind pe Domnul cel ce face alegerea servilor Săi"* (Martiriul Sfântului Sava Gotul, în PSB 11, 1982, p. 328).

Acest mare dar s-a făcut cu binecuvântarea Sfântului Bretanion, episcopul Tomisului din vremea aceea. Se ştie, de asemenea, că cinstitele moaşte ale Sfântului Sava *„au fost strămutate din Dacia carpatică, numită pe atunci Goţia, în anul 373 sau 374, prin Tomis, în Cesareea Capadociei"*.

La scurt timp după ce moaştele Sfântului Sava au plecat spre Cetatea Cezareei, Sfântul Vasile cel mare a primit o altă epistolă, de data aceasta din partea Sfântului Ambrozie al Mediolanului, prin care îi solicita trimiterea din Capadocia a osemintelor episcopului Dionisie al Milanului, mort în 355 în exil. Răspunsul părintelui capadocian a fost afirmativ, cuprinzând, totodată, un argument de certă valoare doctrinară pentru cultul şi cinstirea sfintelor moaşte: „Atenţia şi râvna ta (Sfântului Ambrozie) faţă de fericitul episcop Dionisie mărturisesc întreaga ta

dragoste faţă de Domnul, cinstire faţă de îna-intaşi şi adorare faţă de credinţă. Atitudinea binevoitoare faţă de împreună-slujitori se referă la Stăpânul căruia i-au slujit. Cel ce cinsteşte pe cei ce au luptat pentru credinţă manifestă acelaşi zel în credinţă, încât una şi aceeaşi acţiune dă mărturie de multă virtute" (Epistola XXII, 2-3 şi 12-13).

Pătimirea

În Epistola pe care Biserica din Goţia a înaintat-o ca document însoţitor în trimiterea moaştelor Sfântului Sava către arhiereasca Cetate a Capadociei găsim rânduită şi „Pătimirea" acestuia. Însemnarea constituie, în fapt, „prima scrisoare hagiografică - care se păstrează până astăzi - apărută pe pământul ţării noastre" (Nestor Vornicescu, Despre Pătimirea Sfântului Sava, p. 11).

Pentru început găsim menționat aici faptul că sfântul era de neam grec, originar din Asia Mică. Numele de „Gotul" îl preluase odată cu noua sa obârşie. În viaţa obişnuită împlinea slujirea de cântăreţ în biserică, arătându-se de fiecare dată „cumpătat, în toate înfrânat, trăind în feciorie, retras, stăruind în rugăciuni, având o credinţă cu totul curată, care lucrează prin dragoste" (Actele martirice, pp. 319-324).

La vremea persecuţiei, Sfântul Sava a mărturisit deschis că este creştin, cu toate că toți ceilalţi se temeau, lepădând numele lui Hristos. Întărâtaţi de cuvintele mărturisitorului, păgânii au dat năvală în biserica în care slujea, chiar în noaptea Sfintelor Paşti. Împreună cu preotul Sansalas, sfântul a trecut prin nemiloase chinuri până a doua zi, când l-au înecat în râul Mousaios (Buzău). Lăsat mai multe zile neîngropat, neatins însă de fiarele sălbatice, trupul Sfântului Sava a fost aşezat în pământ cu mare cinste de credincioşi. Cultul său a început să crească chiar din anul 372, fiind menţionat în primele calendare cu zilele de cinstire de 12, 15 şi 17 aprilie.

În limba română, viaţa şi pătimirile Sfântului Sava au fost traduse pentru prima dată de Sfântul mitropolit Dosoftei al Moldovei, în Proloage sau Viaţa şi petrecerea sfinţilor (Iaşi, 1683, p. 411). De asemenea, „versiunea Pătimirii Sfântului Sava, pe larg, s-a făcut în şcoala paisiană de la Mănăstirea Neamţu, de ierodiaconul Ştefan Dascălul, şi s-a tipărit în volumul Vieţile Sfinţilor pe aprilie, dat la lumină în aceeaşi chinovie de mitropolitul Moldoviei, Veniamin Costachi, la 15 aprilie" (Nestor Vornicescu, Despre Pătimirea Sfântului Sava, p. 17).

În consecinţă, pentru iubitorii de hagiografie, mitropolitul Nestor Vornicescu consemnează faptul că *„Părimirea Sfântului Sava este remarcabilă prin realismul*

descrierii, o descriere care nu se conformează stilului clasic hagiografic, unde predomină elementele miracolului; aici, faptele se narează într-un mod original, parcă manifestând o grijă anume pentru autenticitatea istorisirii unui martor ocular” (p. 23).

Pr. Ştefan Sfarghie - Sfântul Sava, model de curaj, blândeţe şi smerenie pentru toţi tinerii

12 aprilie 2022

Sfântul mucenic Sava de la Buzău, curajos mărturisitor al lui Hristos înaintea păgânilor în vremuri de prigoană, s-a arătat ca o adevărată stea ce i-a ruşinat pe cei ce slujeau stelelor, căci, prin strălucirea credinţei sale neclintite, prin viaţa sa pilduitoare şi prin devotamentul său faţă de Biserică, i-a întărit pe strămoşii noştri daco-romani pe piatra credinţei, aceia reuşind să păzească fără strămutare dogmele părinteşti. A pătimit pentru Hristos în anul 372, cu puţin timp înainte de sărbătoarea Sfintelor Paşti, în vremea persecuţiei lui Atanaric, fiind chinuit de goţi, iar în cele din urmă, pentru că nu a renunţat la credinţa sa, a fost înecat în râul Museos, Buzăul de astăzi.

Creştinarea goţilor păgâni a fost un proces amplu şi de dorit atât pentru Imperiu, cât şi pentru Biserică. Potrivit documentelor existente astăzi, deşi se poate afirma că printre goţii creştini din stânga Dunării erau şi unii arieni, aceştia au fost totuşi nesemnificativi ca număr, putând fi semnalaţi în perioada domniei lui Valens (364-378), când, la cererea lui Fritigern, au venit aici şi unii episcopi şi misionari arieni[1].

---

[1] *Emilian Popescu, Studii de istorie şi de spiritualitate creştină, vol. I, Editura Academiei Române/ Edit-ura BASILICA, Bucureşti, 2018, p. 599.*

Biserica dorea în primul rând creştinarea goţilor păgâni, care se stabiliseră în regiunea de la întorsura Carpaţilor, şi nu neapărat smulgerea lor dintr-o erezie sau câştigarea lor pentru vreo formulă dogmatică, oricum dificil de înţeles sau chiar inaccesibilă pentru barbari. Pe de altă parte, Fericitul Augustin menţiona faptul că în Gothia erau doar ortodocşi, iar dintre ei mulţi au murit din cauza persecuţiilor regelui got.

Miza era, deci, întoarcerea goţilor de la idolatrie la creştinism sau la „dreapta credinţă", după cum este denumit creştinismul în actele martirilor din acea perioadă.

Profesorul Emilian Popescu aminteşte că goţii au convieţuit cu populaţia autohtonă daco-romano-carpică, iar acest lucru este dovedit de unele săpături arheologice din acea zonă, în urma cărora s-au descoperit „necropole şi aşezări aparţinând unei populaţii mixte" [2].

De pildă, în Actul martiric al Sfântului Sava se arată că goţii şi autohtonii conviețuiau în aceleaşi aşezări sau sate [3] şi de aceea, atunci când vorbim de informaţiile care privesc creştinarea goţilor, îi cuprindem şi pe autohtoni. Explicaţia pentru care goţii sunt mai des menţionaţi decât autohtonii ar fi că scriitorii antici aveau obiceiul ca, atunci când vorbeau despre o anumită zonă, să îi pomenească în special pe cei care deţineau puterea politică şi militară din acel teritoriu. În secolul al IV-lea, goţii au preluat treptat puterea politică şi militară în stânga Dunării.

După ce misionarul creştin Ulfila a plecat să propovăduiască Evanghelia lui Hristos în sudul Dunării, Biserica din nordul Dunării a continuat să existe şi să se dezvolte din punct de vedere administrativ, iar aceasta datorită devotamentului misionarilor creştini ca Niceta, Sava Gotul, preoţii Batuses şi Vercas, monahul Arpyla, Ina, Rhema, Piua şi mulţi alţii, care au suferit moarte martirică în timpul lui Atanaric.

Din Actul martiric al Sfântului Sava Gothul aflăm că Biserica din nordul Dunării avea lectori ca Ulfila, preoţi ca Sansalas şi Gutticas şi chiar episcopi ca Goddas.

Referitor la viaţa şi martiriul Sfântului Sava, detalii despre acestea aflăm şi din „Scrisoarea Bisericii lui Dumnezeu din Goţia către Biserica lui Dumnezeu care se

---

[2] *Ibidem, p. 599.*

[3] *H. Déléhaye, S.J., Saints de Thrace et de Mésie, extras din „Anal. Boland.", tome XXXI, 1912, pp. 216-221, apud Emilian Popescu, Studii de istorie..., p. 599.*

găsește în Capadocia și către toate Bisericile locale ale Sfintei Biserici universale", adresată Sfântului Vasile cel mare.

Sfântul Sava s-a născut din părinți creștini, iar Actul său martiric amintește că a fost cantor într-o comunitate creştină din cuprinsul eparhiei episcopului got Ulfila, fiind ucenic și ajutor al preotului got Sansalas din Dacia. De asemenea, știm că Sava era bărbat cucernic, liniştit, credincios, blând şi smerit. A fost martirizat în anul 372, fiind înecat în râul Buzău, la vârsta de 38 de ani.

Moaştele sale au fost luate de preotul Sansalas şi trimise la sud de Dunăre episcopului Ascholius. La cererea Sfântului Vasile cel mare, Iulius Soranus, guvernatorul provinciei Sciţia, i-a trimis pe unii creştini de încredere pentru a duce moaștele Sfântului Sava în Cezareea Capadociei, acestea fiind însoţite şi de o epistolă a episcopului Bretanion al Tomisului. Într-o scrisoare din anul 374, Sfântul Vasile confirmă primirea sfintelor moaşte.

Prin jertfa sa, Sfântul mucenic Sava a sfinţit apele Buzăului, devenind totodată stâlp al Bisericii şi model de curaj, blândeţe şi smerenie pentru toţi tinerii.

Într-o cântare de la Vecernie, dedicată Sfântului Sava, îl numim pe acesta apărător al creştinătăţii cerându-i totodată să se roage pentru pacea Bisericii: ***„Cum te vom chema pe tine, Sfinte Sava? Alăută însufleţită, fiindcă ai cântat lui Dumnezeu; mijlocitor, că ai câştigat îndrăzneală către Hristos; lăcaş al Duhului şi apărător al creştinătăţii; predicator iscusit al dogmelor; roagă-te neîncetat, mucenice prea mărite, pentru pacea Bisericii şi pentru mântuirea sufletelor noastre".***

Mucenicul Sava, răbdând zdrobirea trupului, bicele şi toate chinurile, pentru Hristos punând viaţa cea de aici, pe cea de veci a dobândit-o.

Jurnalul meu cu Sfântul Sava de la Buzău

105 zile împreună cu şi despre Sfântul Sava de la Buzău: confesiuni, corespondenţă, experienţe duhovniceşti, gânduri, dorinţe etc.

Dedic acest jurnal Înaltpreasfinţitului Ciprian, arhiepiscopul Buzăului şi Vrancei, în a cărui eparhie s-a născut, a trăit şi a fost martirizat Sfântul Sava, gotul.

1 septembrie 2016 - Joi

Astăzi începe anul bisericesc, dar şi anul şcolar pentru cadrele didactice. Vacanţa a trecut foarte repede. Ca profesor, aştept să vină repede vacanţa, mai ceva ca un elev, şi acum am constatat că nu am avut nici măcar o zi liberă, doar pentru mine. Având, cu ajutorul bunului Dumnezeu, multe aşezăminte sociale şi tabere de odihnă pentru copii şi tineri la munte (Bisoca) şi în Deltă (Maliuc), plus alte şantiere în lucru, tot timpul sunt pe drumuri cu alimente, materiale şi voluntari (nefiind decât câţiva salariaţi). Am zile când hrănim aproape 200 de persoane la masă, mai ales vara.

Trebuie ca toţi să aibă tot ce le trebuie. Nu dispun de un fond financiar din care să iau la nevoie, şi atunci trebuie să alerg după bani, să cerşesc. Nu-mi este ruşine, pentru că o fac pentru cei săraci.

Toate centrele sociale sunt răspândite în mai multe judeţe din ţară, chiar şi în Basarabia. Trebuie să alerg şi după voluntari pentru toate punctele de lucru; să fie cât mai mulţi, dar şi de calitate morală, şi profesionişti mai ales.

Fundaţia „Sfântul Sava” este un mare şantier la ora actuală. Toată alergătura o fac cu bucurie, nu-mi cere nimeni aşa ceva, nu mă forţează. Îmi place să lucrez pentru oameni şi cu oamenii. Trebuie să oferim bucurie, zâmbet şi lumină celor din jur. Astăzi am venit la Seminar. De multe ori, şi pe timpul vacanţei trec pe la şcoală. Mă leagă multe amintiri de acest bătrân Seminar, care aniversează anul acesta 180 de ani de la înfiinţare. Sunt la Seminar ca elev din 1975 şi ca profesor din 1984, mai întâi pedagog şi profesor suplinitor, apoi profesor deplin după ce m-am titularizat pe disciplinele biblice după terminarea doctoratului.

Ca diriginte, îmi place mult să mă implic cu clasa mea. Am plimbat fiecare promoţie de elevi prin ţară ca pe „sfintele moaşte”. I-am dus pe elevi în pelerinaje peste tot, ca să admire frumuseţile spirituale, materiale şi culturale ale ţării noastre, România.
Le-am insuflat elevilor dragostea de mănăstiri, de sfinţi şi de istorie, de cultură, de Biserică şi de Patrie. Îi spovedesc des, ca să-i putem ţine cât mai aproape de Biserică. Este foarte greu să lucrezi cu elevii, mai ales în aceste vremuri „democratice”, când elevul nu mai are cei şapte ani de acasă şi nici respect faţă de cadrele didactice. Eu am un mare cult faţă de toţi profesorii mei. Datorită lor sunt ceea ce sunt astăzi; ei m-au format pentru viaţă. Mă plec în faţa lor şi le spun mereu: sărut mâna!

După ce mi-am pus la punct toate problemele şcolare, am plecat de la Seminar şi am trecut prin faţa catedralei municipale „Sfântul mucenic Sava”, numită mai întâi „bisericuţa copiilor”, „bisericuţa de tablă”, „mireasa oraşului”, fiind albă ca o mireasă, iar apoi, de pe vremea arhiepiscopului Ciprian, „catedrala copiilor” din Buzău.

Această biserică a început să fie construită pe data de 8 decembrie 1991, când s-a pus piatra de temelie de către episcopul Epifanie Norocel. A crescut încet, dar frumos, cu jertfă şi lacrimi multe. Astăzi este o operă de artă. Aici este sufletul meu, este inima mea, este viaţa mea de preot. Biserica este închinată Sfântului Sava, acest tânăr buzoian, ortodox, care a avut mare curaj să se lupte cu păgânii din acea vreme; pe unii chiar i-a convertit la Ortodoxie. Toată admiraţia pentru Sfântul mucenic Sava!

La această biserică ne ocupăm mult de copii. Avem şi o mică raclă cu moaştele

Sfântului Stelian, „ocrotitorul copiilor” din lumea întreagă. Avem slujbe ca la mănăstire, în fiecare zi. Spovedim aproape în fiecare zi, iar seara predicăm cuvântul lui Dumnezeu.

Astăzi m-am întâlnit cu Jenel în oraş, aproape de catedrala „Sfântul Sava”. L-am întrebat dacă vrea să mă însoţească pentru a da o fugă până în Serbia, la o mănăstire, ca să îl găsim pe Sfântul Sava de la Buzău.

- Da, părinte profesor, plecăm numaidecât, însă aş vrea să fim înapoi sâmbătă dimi-neaţă, a spus el.

Replica mea a fost următoarea: Eu vreau să mă întorc şi mai repede, căci am multe probleme de rezolvat. Vreau să merg să mă spovedesc la duhovnicul meu, mitropolitul Ioan de la Timişoara.

Am plecat la drum cu „Doamne, ajută!”, am aruncat o privire înlăcrimată spre „Catedrala copiilor Sfântul Sava”, unde se află o frumoasă icoană în mozaic care a fost donată de părintele Vasile Antohie. Dânsul a fost unchiul meu şi m-a susţinut foarte mult cu construirea bisericii, precum şi cu proiectele sociale ale Fundaţiei „Sfântul Sava”.

Pe drum, chiar pe podul de peste apa Buzăului, unde a fost martirizat Sfântul Sava în anul 372, ziua 12 aprilie, mă sună finul meu Gabriel, să vadă ce mai fac. Îi spun: Tocmai am plecat într-un pelerinaj, pentru a-l descoperi pe Sfântul Sava care, potrivit unei informaţii de pe internet, ar fi în Serbia, la o mănăstire, Lesje.

- Naşule, ia-mă şi pe mine, căci e cale lungă de mers, sunt aproape 1000 de kilometri la dus şi tot atâţia la întors. Trebuie să-i împărţim, ca drumul să fie mai uşor.
M-au cucerit repede gestul lui şi dragostea faţă de Sfântul Sava; de mic a cântat în corul „Sfântul Sava”.

În această minunată formulă de trei, am pornit din nou la drum. Mi-am adus aminte de o întâmplare adevărată, când trei persoane aflate pe o insulă strigau aşa către Dumnezeu: „Voi trei (Sfânta Treime), noi trei, miluiţi-ne pe noi!”

Cu maşina Fundaţiei, BZ 93 SAV, de culoare albă, Dacia break, înaintăm pe drumul lung, de care mă leagă amintiri trăite personal în timpul războiului din Kosovo, când am fost acolo cu un transport umanitar - alimente din partea Fundaţiei „Sfântul Sava de la Buzău”. Am văzut atunci poduri aruncate în aer,

blocuri avariate, şcoli distruse şi alte clădiri dărăpănate din cauza acelui război diabolic, care s-a desfăşurat pe teritoriul Iugoslaviei de către forţe oculte. Guvernul mondial şi-a început de mult opera de distrugere a omenirii şi de creare a haosului în lume.

Acel transport umanitar pe teritoriul Serbiei l-am făcut cu ajutorul unui preot sârb, Branislav Stancovici, care este acum protopop, are doctoratul în Teologie şi este o persoană înduhovnicită. A studiat cu mine un an Teologia la Bucureşti în aceeaşi clasă, apoi a plecat la studii la Belgrad, în Serbia. De atunci am rămas prieteni. Ne sunăm mereu. În viaţă, e bine să ţii legătura cu toţi, pentru că nu ştii când ai nevoie de ei.

După aproape nouă ore de mers încontinuu pe ruta Braşov - Sibiu - Lugoş - Timişoara, am ajuns pe înserate în capitala Banatului, de unde s-a aprins, în decembrie 1989, Revolta poporului român împotriva regimului comunist condus de către Nicolae Ceauşescu.
Privind acum în urmă, după 26 de ani, ne dăm seama, pe zi ce trece, că atunci nu a fost o Revoluţie, ci o lovitură de stat, pusă la cale de serviciile secrete ale ruşilor, ale evreilor, ale americanilor şi ale ungurilor, toate „agenturile străine”, cu acordul tacit al Securităţii româneşti.

A picat eşalonul numărul 1 al Comitetului Executiv şi a venit la putere eşalonul 2, condus tot de comunişti, care şi-au schimbat, la fiecare alegere electorală, doar îmbrăcămintea, culoarea, eşarfa, dar în adâncul lor nu simt nimic pentru Biserică şi pentru Patrie.

În decembrie 1989, aveam o ţară fără datorii externe, iar acum suntem vânduţi străinilor cu totul. Ne-au înşelat speranţele, visele şi gândurile noastre de bine. Am ajuns sclavi în ţara noastră. Corporaţiile internaţionale au pus mâna pe averea naţională. Sute de mii de tineri au plecat în străinătate, natalitatea s-a redus dramatic, iar viitorul este sumbru. Doar o minune mai poate salva neamul românesc, care este amăgit de ofertele tentante ale străinilor. Avem nevoie de demnitate naţională, de credinţa ortodoxă şi de pavăza Bisericii Ortodoxe. Încă nădăjduiesc că mai sunt români cu suflet mare, care vor schimba destinul acestei ţări.

Timişoara este numită şi „oraşul trandafirilor”. Aici a locuit fratele meu cel mare, Nicolae Milea, ofiţer superior prezent la Evenimentele din decembrie 1989. Am admirat la el curajul credinţei. Deşi era ofiţer militar, s-a cununat religios ziua, în biserica satului natal de la Câmpeni, judeţul Buzău, şi a avut ca naşi o familie de preoţi; preotul naş a fost Constantin Popa, paroh la Cernăteşti.

Nu şi-a uitat credinţa ortodoxă în timpul cât a fost în armată. Am apreciat la el curajul de a mă anunţa telefonic înainte de a începe „nebunia” în ţară, pe 16 decembrie 1989. Atunci mi-a spus: „Pune-ţi familia la adăpost, regimul comunist cade, Ceauşescu va dispărea; totul se schimbă în ţară. Fii curajos şi cu <Doamne, ajută!> în viaţă”.

După câţiva ani a trecut la cele veşnice, a fost probabil iradiat de către „prietenii cu ochi albaştri” pentru că ştia multe secrete despre aşa-zisa „Revoluţie” din Timişoara. L-am înmormântat cu onoruri militare, la dorinţa lui, în cimitirul satului natal, alături de părinţii noştri, Gheorghe şi Veronica, care sunt vii în inima mea.

La înmormântarea părinţilor mei nu am lăsat pe nimeni din cei 12 fraţi, 8 băieţi şi 4 fete, să plângă. Pe toţi i-am pus să cânte: „Hristos a înviat!” La înmormântarea tatălui meu au fost în jur de 40 de preoţi, alături de ierarhul locului, episcopul Epifanie. Niciodată satul nu a avut atâţia preoţi ca atunci. La fel a fost şi la înmormântarea mamei mele.

Lor le datorez credinţa şi educaţia mea, iubirea de Biserică şi de Patrie. De la ei am învăţat omenia, curajul şi jertfelnicia pentru binele celor din jurul meu. Îmi este dor de ei. Le simt uneori lipsa, dar ştiu că de acolo, de sus, mă veghează, alături de îngerul meu păzitor.

Aici la Timişoara mai am doi nepoţi orfani: Cosmin şi Iulian, care şi-au croit un drum în viaţă.

Seara târziu am servit cina la un restaurant sârbesc, împreună cu colegul meu, preotul Branislav Stancovici, după care l-am luat în maşina noastră şi am plecat noaptea, la ora 21.00, spre Serbia, cu „Doamne, ajută!”

La vamă am trecut repede, mai ales la cea sârbă, deoarece părintele Branislav a vorbit pe limba lor, spunându-le că mergem într-o scurtă vizită în primul oraş, Vârseţ. De aceea nu a mai fost cazul să arătăm paşapoartele. Le-am dat celor de la vamă câte o iconiţă şi am plecat cu bucurie şi linişte spre mănăstirea Lesje, situată la aproape 200 de kilometri distanţă.

Părintele Branislav Stancovici avea o hartă a Serbiei, şi am reuşit să ne orientăm bine. Sunt multe autostrăzi acolo. Am ocolit capitala Serbiei, Belgradul şi am pornit pe o centură pentru a scurta drumul până la acea mănăstire.

După miezul nopţii am ajuns la acea mănăstire, dar nu era nici ţipenie de om. Ne-

am retras încet la un hotel din apropiere, am închiriat două camere şi am adormit imediat, de obosiţi ce eram.

După o vreme, am început să visez că eram într-o grădină, ca un fel de poiană, şi m-am întâlnit cu o persoană îmbrăcată în alb, întrebându-mă:
- Pe cine căutaţi, părinte, noaptea?

- Vreau să-l întâlnesc pe Sfântul meu de la Buzău, am răspuns, speriat de acel chip. Dar cum îl cheamă? Sava, dragul de el. Vreau numaidecât să-l văd şi să-l îmbrăţişez.

Deodată persoana a dispărut, iar eu m-am trezit; afară deja răsărise soarele. Ne-am sculat, ne-am spălat şi ne-am rugat bunului Dumnezeu, care „ e minunat întru sfinţii Săi”.

2 septembrie 2016 - Vineri

De dimineaţă, după ce am făcut o scurtă rugăciune, am început să am stări de bucurie, dar şi de emoţie. Mă gândeam la visul meu, iar cu sufletul eram deja la acea mănăstire, Lesje. Cum arată ea? Cine ne va întâmpina? Cum vom fi primiţi la mănăstire?

Această mănăstire, Lesje, este modestă, cochetă şi bine refăcută, cu gust artistic. Biserica, paraclisul, corpul de chilii, magazinul de obiecte de cult, curtea, totul e bine rânduit, în cadrul unui peisaj superb, cu o largă vedere de sus. Uneori norii învăluie ca-ntr-o mantie albă toată mănăstirea.

Astăzi este soare. Totul este sărbătoare. Chiar este un mare praznic pentru mine. Mă întâlnesc cu sfântul în alb de azi-noapte. Era cuceritor. Tânăr, cu părul auriu şi cu un zâmbet profund. Inspira bucurie şi apropiere.

În mănăstire parcă pluteam. Am uitat de mine. Am intrat cu toţii în prima biserică; m-am uitat să văd o raclă mare cu sfântul meu. Spre uimirea mea, n-am văzut nimic; nici măcar o raclă mică nu era. Am crezut că am greşit mănăstirea. Deodată, văd o icoană foarte mare cu Maica Domnului, pe care o mai întâlnisem în Sfântul Munte Athos. Am crezut că sunt acolo, la Athos. Nu-mi mai simţeam picioarele. Doamne, ce icoană mare, cu Maica Domnului în mărime naturală, atât de frumos realizată, în stil bizantin, cu cromatică, cu tentă de vechime!

Apare părintele duhovnic al mănăstirii Iovan şi ne spune că această icoană este o copie şi că originalul nu-l ţin la vedere; este păstrat într-un loc tainic.

Doamne, dacă o copie poate fi atât de frumoasă, cu cât mai mult originalul! Dar, dincolo de icoana pictată este prototipul, originalul în „carne şi oase”, transfigurat, care se află în ceruri - ea, Maica Domnului, Sfânta Fecioară Maria, Împărăteasa cerului, înconjurată de îngeri!

Părintele Iovan ne-a făcut o trecere prin toată istoria mănăstirii Lesje. Ea datează din secolul al XII-lea şi se află aproape de localitatea Paracin. Ocupaţia turcă a distrus în întregime această superbă mănăstire. Ea a fost refăcută în mileniul al III-lea datorită inimosului părinte duhovnic Iovan.

Dumnealui a adus nouă clopote din Rusia. Mănăstirea este înconjurată de un frumos parc natural cu două izvoare de apă având puteri tămăduitoare, ne spune părintele Iovan. Aici la mănăstire se ţine rânduiala tipiconală a Sfântului Sava cel sfinţit de la Ierusalim, pomenit pe 5 decembrie.

Adresa oficială a mănăstirii este: Mănăstirea LEŠJE, Lešje bb, 35255, Mutnica de jos, Serbia, telefon 035540363 rd.

După ce am vizitat biserica veche, părintele ne-a condus în curte spre noul paraclis din lemn care avea câţiva copaci în interior. Aceştia creşteau liberi, cu tulpina din biserică şi treceau prin acoperiş. Paraclisul nu avea geamuri sau gratii la exterior. Totul era simplu, curat şi artistic lucrat.

În drum spre paraclis, părintele Iovan m-a întrebat:
- Ce ştii, părinte drag, despre Sfântul Sansalas, cum a murit? A fost tot martir, ca Sfântul Sava, sau a murit de moarte naturală, la bătrâneţe?

Am rămas uimit şi deodată m-am luminat la faţă. Acesta este cu adevărat Sfântul meu Sava de la Buzău, deoarece numai el a avut ca duhovnic pe Sfântul Sansalas de la Buzău.

Din 1992, am tot umblat prin diferite ţări ca să găsesc moaştele Sfântului mucenic Sava: am fost în Turcia, în Israel, la Vatican, în Grecia, la Athos, în Cipru şi în Ucraina, dar în zadar.

Am aflat într-o zi că în Cipru, la mănăstirea Kis, se află capul Sfântului mucenic Sava gotul din secolul al IV-lea. Am fost bucuros că l-am găsit; dar am rămas foarte dezamăgit că pe racla care acoperea capul său scria în greceşte: „Sava gotul stratilatos", care înseamnă: „Sava gotul militarul". Sfântul nostru Sava nu era militar, ci doar un simplu dascăl bisericesc, un cântăreţ de strană.

Cuvântul „Sansalas" a fost pentru mine cuvântul-cheie, care m-a luminat şi m-a încredinţat că moaştele aparţin cu adevărat Sfântului mucenic Sava de la Buzău. Părintele Iovan mi-a spus că tocmai în această noapte a terminat de scris „Acatistul Sfântului mucenic Sava", deoarece nu avea nici un fel de slujbă a sfântului. Trecuse aproape un an de când acest ieromonah a făcut rost de sfintele moaşte din Italia.

În secunda următoare, am băgat mâna în buzunar şi am scos o cărticică cu viaţa şi slujba (Acatistul) Sfântului Sava de la Buzău. Părintele s-a bucurat enorm. Imediat am băgat mâna în al doilea buzunar şi am scos un album cu SAVALIADA, ce conţine toate proiectele sociale şi culturale ale Fundaţiei „Sfântul Sava de la Buzău". Iarăşi am simţit bucuria părintelui. Dânsul mi-a spus că racla cu moaştele Sfântului mucenic Sava gotul este prima pe stânga.

I-am lăsat pe toţi şi am plecat în fugă, m-am aşezat în genunchi, cu lacrimi multe, la racla Sfântului meu Sava. Un sfert de oră am plâns încontinuu. Era prima mea întâlnire fizică cu Sfântul Sava. Îl căutasem mult, peste tot. L-am dorit şi am aşteptat să-mi dea măcar un semn de viaţă, oricât de mic.

De când eram elev la Seminarul Teologic din Buzău, am trăit cu această credinţă şi speranţă că într-o bună zi, mă voi întâlni undeva, măcar la poarta Raiului, cu Sfântul mucenic Sava. Este sfântul care mi-a intrat la suflet, pe care l-am aşezat în

inima mea. Este din acelaşi judeţ - Buzău, cu mine. Ne leagă pe amândoi aceeaşi dragoste de Biserică. De mic copil, de când am început să vorbesc, mă întrebau diverse persoane:
- Ce vrei să te faci?

- Părinte, răspundeam eu imediat. Atunci nu înţelegeam cât de grea este preoţia. Ce mare răspundere are un preot în faţa lui Dumnezeu, a oamenilor, dar şi în faţa propriei sale conştiinţe!

După ce am citit „Tratatul despre preoţie" al Sfântului Ioan Gură de Aur, intitulat şi „Fuga de preoţie", am înţeles cât de măreaţă este această slujbă. Mă gândeam: dacă Sfântul Ioan Gură de Aur, monah cu o viaţă de înger, a fugit la început de slujba preoţiei, cu greu s-a lăsat hirotonit ieromonah şi apoi episcop, iar în final a fost ales patriarh al Constantinopolului, cum voi duce eu la capăt sarcina grea a preoţiei?! Ce drum anevoios am ales, ce greu este urcuşul preoţiei, câte piedici, căderi, suspine, ispite, lacrimi, deznădejdi, dureri, dar şi multe bucurii sfinte sunt pe acest drum!

Mila lui Dumnezeu a fost atât de mare cu mine! Nu am avut nimic vrednic ca să primesc preoţia lui Hristos, care este „Arhiereu în veac", după cuvintele Sfântului apostol Pavel, în Epistola către Evrei, capitolul al cincilea.

Dragostea mea faţă de Sfântul mucenic Sava m-a făcut să fiu acum în Serbia. A fost cel mai lung drum din viaţa mea, nu din punct de vedere fizic, în kilometri, ci spiritual. Între inimă şi creier este o distanţă oarecum mică, pentru fiecare dintre noi, şi totuşi cât de greu ajungem cu inima în raţiunea noastră! Rugăciunea lui Iisus spusă încontinuu, într-o stare de pocăinţă autentică, cu mare încredere şi dragoste faţă de Mântuitorul Hristos poate mijloci această întâlnire dintre inimă şi raţiune, care împreună se umplu de o lumină imensă, necreată. Această lumină îţi dă o bucurie lăuntrică, o stare de veselie şi de zâmbet permanent. Doamne, ce stări minunate! Îţi vine să-i iei pe toţi în braţe, îi vezi pe toţi buni şi frumoşi, cu chip de îngeri de lumină!

Dacă am înţelege cu toţii cât de puternică şi binefăcătoare este această rugăciune a minţii, nu am mai părăsi-o. Ea ţine loc de orice pravilă. În ea se cuprinde totul. Rostirea numelui lui Iisus în inima noastră aduce harul lui Dumnezeu. Sfântul Pavel ne spune: „Dumnezeu L-a prea înălţat pe Iisus şi I-a dăruit Nume care este mai presus de orice nume; ca în numele lui Iisus, tot genunchiul să se plece, al celor cereşti şi al celor pământeşti şi al celor de dedesubt. Şi să mărturisească toată

limba că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu - Tatăl (Filipeni 2, 9-11).

Acolo în genunchi, lângă raclă, l-am văzut „în duh” pe Sfântul Sava în alb, aşa cum l-am visat astă-noapte întrebându-mă pe cine caut.

Mi-am amintit îndată de acea scenă evanghelică din cimitirul de la Ierusalim, în ziua Sfintelor Paşti, când Maria Magdalena a venit dis de dimineaţă la mormântul lui Iisus. Deşi El era înviat în faţa ei, ea nu l-a recunoscut deloc. Atunci Mântuitorul i-a zis: „Femeie, de ce plângi? Pe cine cauţi? Ea, crezând îndată că este grădinarul cimitirului, i-a zis: dacă tu L-ai luat, spune-mi unde L-ai pus şi eu Îl voi lua” (Ioan 20, 15).

Cu adevărat sfinţii nu mor. Sufletele lor sunt aproape de noi. Eu eram acum lângă Sfântul Sava de la Buzău. I-am simţit sufletul cald, înmiresmat. Era plin de viaţă, de lumină cerească. Nu-mi venea să cred. Lacrimile mele cădeau una după alta ca fulgii de zăpadă pe pardoseala din marmură. Mă uitam la lacrimi şi mi-am amintit de apa Buzăului. Veneam de la Buzău, chiar am trecut peste apa Buzăului cu o zi în urmă. Prin acele lacrimi am adus Sfântului Sava ceva din apa Buzăului. A fost cel mai frumos dar pe care l-am putut aduce sfântului. L-am simţit, s-a bucurat foarte mult. Aş fi vrut să-I ofer mai mult. În afară de dragostea mea, n-am ce să-I dau; căci inima mea I-am dat-o pentru totdeauna lui Iisus. Nu poţi împărţi inima mai multor persoane, după cum nici Adevărul nu-L poţi împărţi.

Nu toate religiile din lume au Adevărul, care este Unul, şi Acela este Hristos. Mulţi se amăgesc când afirmă că toate religiile şi cultele au o parte din adevăr. Ori ai, ori nu ai. Ori totul, ori nimic. Nu merge cu jumătăţi de măsură, ca la catolici cu „purgatoriul”, adică soluţia de mijloc. În Evanghelia după Matei, unde se prezintă Judecata de la sfârşitul lumii, se spune clar: Rai sau iad. Punct. (vezi Matei 25, 46).

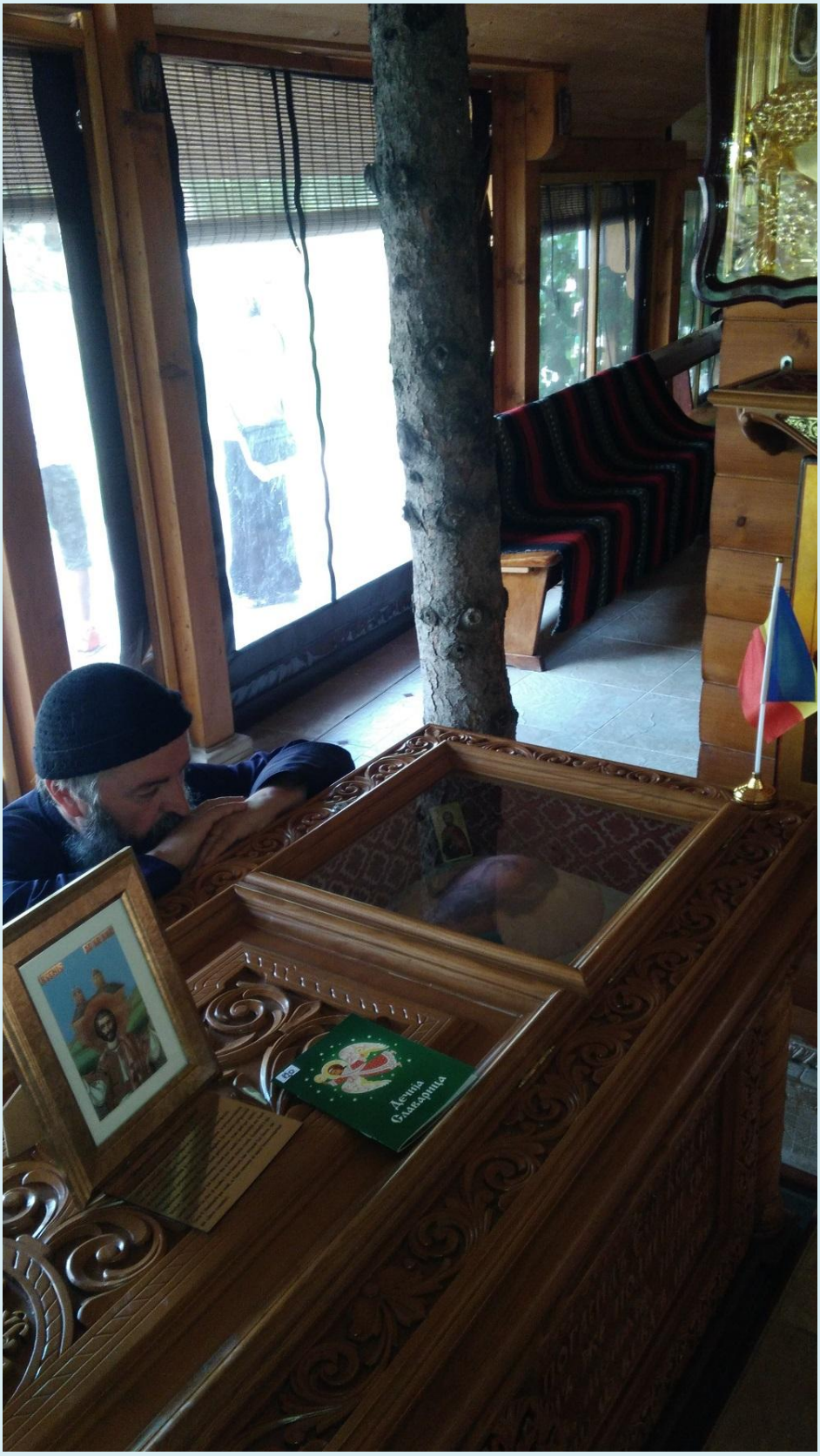
Детска Библия

În timp ce plângeam lângă racla Sfântului Sava, mi-am amintit de tot filmul vieţii lui pline de credinţă, de demnitate şi curaj. Mă simţeam mândru de el. Îl vedeam ca un brad înalt, pe o stâncă, în lumina soarelui. Chiar lângă racla lui este acum un copac a cărui tulpină trece prin acoperişul paraclisului ce adăposteşte moaştele lui sfinte.

Doamne, Dumnezeule, Îţi mulţumesc pentru această sfântă şi aleasă zi, în care m-am întâlnit prima dată „în carne şi oase" cu Sfântul meu drag, Sava de la Buzău, care „pierdut era şi s-a aflat", cum găsim scris la evanghelistul Luca (15, 24). Doamne, nu sunt vrednic de o aşa de mare minune! De ce oare m-ai ales chiar pe mine, nevrednicul, să-l ating cu mâinile mele pe sfântul Tău iubit, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu?! Ce ai văzut la mine, Iisuse, în afară de neputinţe şi păcate, ca să-mi oferi o bucurie atât de mare, la care doar am sperat în visele mele frumoase din tinereţe?!

Îmi vine foarte greu să mă exprim în cuvinte. Am avut o aşa trăire, după cum spunea Sfântul apostol Pavel celor din Corint: „Cunosc un om în Hristos, care acum paisprezece ani - fie în trup, nu ştiu, fie în afară de trup, nu ştiu, Dumnezeu ştie - , a fost răpit unul ca acesta până la al treilea cer. Şi-l ştiu pe un astfel de om - fie în trup, fie în afară de trup, nu ştiu, Dumnezeu ştie - , că a fost răpit în Rai şi a auzit cuvinte de nespus, pe care nu se cuvine omului să le grăiască" (2 Corinteni 12, 2-4).

În timp ce eram copleşit de bucurie, de emoţie, cu sfântul în braţe, au apărut cu paşi mărunţi părintele Iovan, părintele Branislav, alături de prietenii mei Jenel şi Gabriel. Am făcut împreună slujba Acatistului Sfântului Sava de la Buzău în româneşte, limba sfântului nostru buzoian.

Cu toţii eram tare fericiţi. Cu adevărat a slujit cu noi şi Sfântul Sava, în calitate de cântăreţ bisericesc.

Părintele Iovan ne-a invitat la masă, oferită cu multă dragoste, în trapeza mănăstirii care pe vremea şantierului a funcţionat ca paraclis, deoarece la venirea părintelui Iovan locul acesta era în paragină.

Măicuţele, cu mult zâmbet pe faţă - semn că erau cu adevărat ortodoxe - ne-au servit cu multe bunătăţi. Zâmbetul din credinţă este dovada Ortodoxiei profunde şi divine.

La masă, părintele Iovan ne-a spus pe scurt istoria moaştelor. Eu nu am pus

întrebări, eram pe deplin convins de autenticitatea lor. Pe sfântul meu drag l-am pipăit cu mâinile mele, l-am îmbrăţişat, i-am simţit mireasma sfântă a moaştelor, i-am auzit ecoul glasului său îngeresc, l-am văzut în vis, ca un tânăr alb, l-am sărutat pe frunte, l-am fotografiat în şi apoi l-am aşezat în inima mea pentru totdeauna.

Trăirea mea în acele momente tainice de întâlnire cu Sfântul Sava este dovada grăitoare de existenţă reală a moaştelor Sfântului mucenic Sava de la Buzău.

După ce am servit masa, am trecut din nou pe la racla cu moaştele Sfântului mucenic Sava, să-mi iau rămas bun şi am plecat cu binecuvântarea părintelui Iovan spre România, la Buzău. A fost o misiune foarte reuşită. Acum pot muri liniştit, mi-am zis în inima mea. Am rostit rugăciunea dreptului Simeon: „Acum slobozeşte în pace, pe robul Tău, că văzură ochii mei mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feţei tuturor popoarelor. Lumină spre descoperirea neamurilor şi slavă poporului Tău, Israel” (Luca 2, 29-33).

În maşină pluteam de bucurie. Toţi eram veseli. Până la vamă am zburat cu maşina. I-am luat pe vameşi în braţe, le-am dat iconiţe. Se mirau toţi, văzându-mă atât de vesel.

Pentru mine era cel mai frumos eveniment spiritual din viaţa mea: întâlnirea cu un sfânt buzoian, plecat de la noi de la Buzău, România, din anul 372, şi pe care l-am întâlnit astăzi, 2 septembrie 2016 în Serbia. Mai mare bucurie ca aceasta ce poate fi, pentru un buzoian şi nu numai?!

Sfântul mucenic Sava este un reper istoric şi de credinţă ortodoxă pentru noi, românii. În secolul al IV-lea, populaţia ţării noastre era profund creştină, cu organizare bisericească bine conturată. Sfântul Sava ne-a dat identitate şi demnitate.

La Timişoara l-am lăsat pe părintele sârb Branislav Stancovici. I-am mulţumit din inimă pentru efortul deosebit de a merge cu noi. Prezenţa lui ne-a fost de mare folos. Am trecut pe la Mitropolia Timişoarei ca să-i povestesc părintelui mitropolit Ioan - duhovnicul meu - experienţa întâlnirii mele cu Sfântul mucenic Sava. Sora Nicoleta de la palatul mitropolitan mi-a zis că părintele mitropolit tocmai plecase la mănăstirea Topliţa în judeţul Harghita la înmormântarea unui fost stareţ de la acea mănăstire.

Pe drum, încă de la vama românească, primul meu telefon în ţară a fost către Înaltpreasfinţitul Părinte Ciprian, arhiepiscopul Buzăului şi Vrancei, ca să-i comu-

nic marea mea bucurie: descoperirea moaştelor Sfântului Sava în Serbia, la mănăstirea Lesje.

Pentru că nu a răspuns, i-am dat un sms, care suna aşa: „Mare este Dumnezeu. Foarte mare. Tare mare. L-am găsit pe Sfântul Sava în Serbia la o mănăstire… sărut mâna”.

N-am primit nici o reacţie. Am zis în sinea mea că e posibil ca roamingul să nu fi fost activat. După zece minute, am trimis din nou acelaşi sms. Nici un semn. M-am gândit că poate telefonul meu este defect. Am sunat de pe un altul, care este în altă reţea telefonică, Cosmote. Am dat acelaşi mesaj de două ori, în mod special nu am menţionat mănăstirea, ca să trezesc un sentiment de curiozitate în el.

N-am primit nici un semn. În sinea mea, eram trist. Aşteptam bucurie la bucuria mea atât de mare, că-mi venea să îi iau pe toţi în braţe, să opresc maşina lângă fiecare persoană de la noi din ţară, să le spun tuturor cu voce tare: „L-am găsit pe Sfântul Sava de la Buzău. Este viu, sfântul trăieşte, este în Serbia, se roagă într-o mănăstire ortodoxă. Mare este Dumnezeu! L-am descoperit pe Sfântul Sava. Doamne, ce mare minune! Visul meu a devenit realitate”.

În maşină, tot drumul am discutat despre acest mare eveniment din viaţa noastră. Am ajuns la Buzău după miezul nopţii, când stelele dispăreau una după alta, plecând la culcare. Eu eram la volan, parcă-mi venea şi mie acum să mă culc, eram tare obosit. Tot timpul l-am simţit pe Sfântul Sava lângă mine, mă ajuta la şofat pe drum. Toţi sfinţii se pricep la toate cele de trebuinţă nouă, oamenilor.

3 septembrie 2016 - Sâmbătă

Am mers direct de pe drumul nostru la catedrala „Sfântul Sava” ca să slujesc. Liturghia înseamnă slujbă de mulţumire adusă bunului Dumnezeu. Acum am un motiv în plus ca să Îi mulţumesc: l-am găsit pe Sfântul mucenic Sava, cu moaştele sale întregi. Mare minune, după aproape 17 secole de istorie zbuciumată, să-l găsim întreg pe Sfântul mucenic Sava.

Am îngenuncheat în faţa catedralei „Sfântul Sava”, am ridicat mâinile la ceruri şi am zis: „Cu adevărat, mare eşti, Doamne! Sfântul Sava este viu, trăieşte, are moaşte întregi, cu bună mireasmă”.

Am intrat jos, în „bisericuţa copiilor” şi am făcut metanii în faţa icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului, dăruită de vieţuitorii mănăstirii Vatoped din Sfântul

Munte Athos. Găsirea moaştelor Sfântului Sava a fost minunea Maicii Domnului. Mare este puterea rugăciunii Sfintei Fecioare Maria înaintea bunului Dumnezeu! Ea este grabnic ajutătoare. Dacă avem credinţă şi lacrimi de pocăinţă, ne răspunde repede în necazuri, la durere şi la orice trebuinţă.

Slujba de astăzi a fost înălţătoare. Am simţit o pace adâncă şi prezenţa Sfântului mucenic Sava în biserică. După slujbă, am mers acasă să mă odihnesc oleacă, cum se spune în popor. Le-am povestit celor din familia mea despre acea frumoasă zi, de neuitat, de împreună şedere „faţă în faţă" cu Sfântul mucenic Sava de la Buzău în Serbia, la mănăstirea Lesje.

Sursa:
https://limbaromana.org/revista/jurnalul-meu-cu-sfantul-sava-de-la-buz%C4%83u/

Mânăstirea Lešje din Serbia. Galerie foto:

https://www.trecator.ro/photos/manastirea-lesje-din-serbia-galerie-foto/

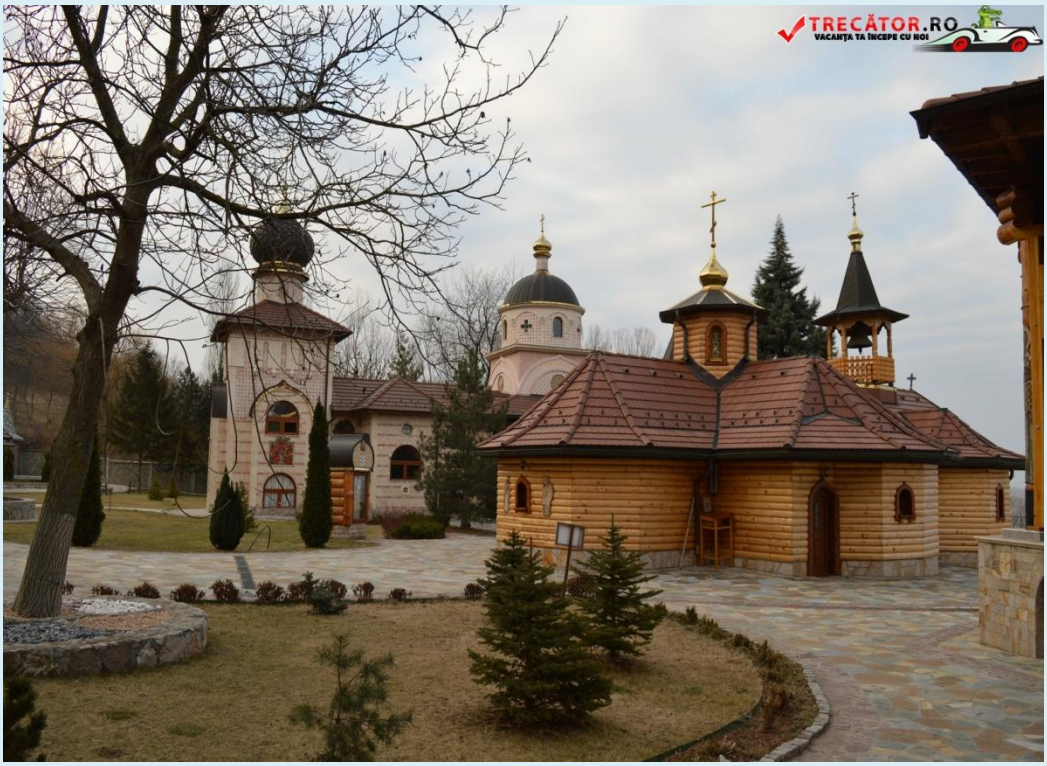

Wikipedia - Sfântul Sava de la Buzău (Sava Gotul)

Sfântul Sava de la Buzău, cunoscut mai adesea drept Sava Gotul s-a născut în anul 334 (aproximativ), în regiunea Buzăului, în apropiere de râul Mousaios (Buzăul de azi), din părinți creștini și a trăit în zona deluroasă a Subcarpaților de Curbură. Actul său de martirizare precizează că ar fi fost cantor sau dascăl în interiorul comunităților religioase de acolo.

Sinaxarele amintesc apropierile sufletești ale Sfântului Sava de la Buzău de doi preoți din sate învecinate, un anume Sansalas și un altul, Gutticas. Între anii 369 și 372, în timpul prigoanei creștinilor pornită de Atanaric, rege got, legenda vorbește despre o apariție, a unui „bărbat foarte mare și luminos", care îi spune Sfântului Sava să se alăture preotului Sansalas în ceea ce avea să-i fie începutul martiriului.

Astfel, la porunca lui Atharid, fiul unui dregător got - Rotheseu - sunt legați, biciuiți și târâți prin păduri incendiate. Rănile de pe trupul mucenicului se vindecă însă peste noapte, ceea ce-i înfurie pe prigonitori, care îl răstignesc pe două osii. A doua zi, spre dimineață, este eliberat de către o femeie, dar Sfântul Sava refuză să fugă. Atharid îl silește apoi să mănânce, împreună cu preotul Sansalas, din carnea jertfită idolilor. La împotrivirea mucenicului și la mărturisirea credinței sale în

Hristos ca singur Dumnezeu, i se leagă un lemn de gât și este aruncat în Mousaios, găsindu-și sfârșitul astfel, „prin lemn și apă”, la vârsta de 38 de ani. Trupul i-a fost găsit de credincioșii creștini și îngropat conform tradițiilor.

În anul 374, Sfântul Vasile cel mare dispune aducerea moaștelor, împreună cu descrierea martiriului Sfântului mucenic Sava, într-o scrisoare a lui Bretanion, episcopul Tomisului de atunci, în Capadocia.

Sfântul mucenic Sava de la Buzău este celebrat, în cultul român ortodox, la 12 aprilie (deși apare alteori în dreptul zilei de 18 aprilie), iar conform calendarului romano-catolic, pe 28 aprilie.

Bibliografie

Epifanie, „Sfântul mucenic Sava”, în vol. Sfinți români și apărători ai Legii strămoșești, E.I.B.M.B.O.R., București, 1987, p. 194.
„Martiriul Sf. Sava Gotul” în Actele martirice, București, 1982, p. 319 ș.u.

Orthodoxwiki - Sfântul Sava de la Buzău (Sava Gotul)

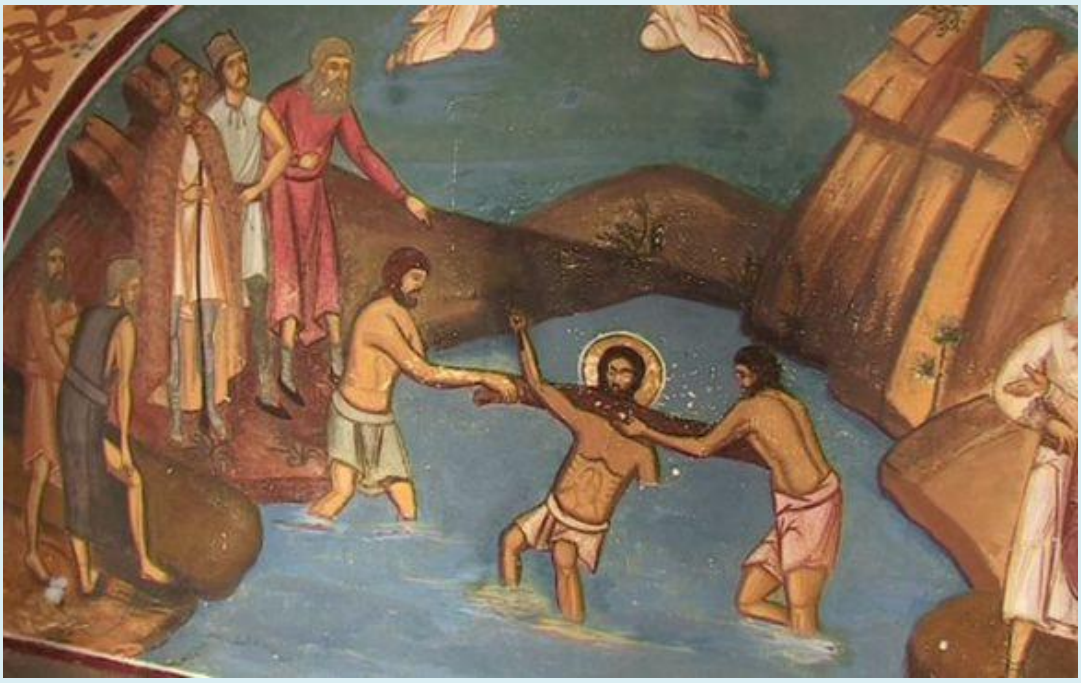

Date personale
Naștere: 334, Dacia, zona Subcarpaților de Curbură
Mutare la Domnul (†): 372, Dacia, înecat în râul Mousaios (Buzău)
Localizare:Dacia, zona stăpânită de goții regelui Athanaric
Naționalitate:got, sau posibil daco-roman
Data canonizării:1992
Prăznuire la data de:12 aprilie
Recunoaștere:Biserica Ortodoxă Română
Biserici patronate:Catedrala Episcopală Sfântul Sava de la Buzău

Sfântul mucenic Sava de la Buzău, cunoscut și sub numele Sava Gotul, s-a născut în anul 334 (aproximativ), în Dacia, în zona deluroasă a Subcarpaților de Curbură, în apropiere de râul Mousaios (Buzăul de azi). Viața și martirizarea sa sunt descrise în „Scrisoarea Bisericii lui Dumnezeu din Goția către Biserica lui Dumnezeu care se găsește în Capadocia și către toate Bisericile locale ale Sfintei Biserici universale”, adresată Sfântului ierarh Vasile cel mare.
Biserica Ortodoxă Română îl prăznuiește pe data de 12 aprilie.

Viața

În secolele al III-lea și al IV-lea, după retragerea romanilor din Dacia (retragere ordonată de împăratul Aurelian în 271), goții au ocupat o parte a Daciei extra-carpatine. Așezările goților din Dacia cuprindeau numai câmpia răsăriteană (Moldova și partea estică a Țării Românești de mai târziu), în timp ce în partea centrală și muntoasă a provinciei, care fusese cel mai mult colonizată și romanizată în timpul guvernării romane, continua să locuiască populația daco-romană, rămasă aici după retragerea legiunilor și a administrației romane peste Dunăre.

Sfântul Sava s-a născut din părinți creștini. Actul său de martirizare precizează că ar fi fost cantor sau dascăl în interiorul comunităților religioase ale eparhiei episcopului got Ulfila, fiind ucenic și ajutor al preotului got Sansala din Dacia.

Sursele religioase menționează faptul că era un om drept în credință, blând, smerit, cucernic, gata spre ascultare, liniștit și negrabnic la cuvânt.

În afară de îndrumătorul său duhovnicesc, preotul Sansala, evlaviosul Sava era apropiat sufletește și de preotul Gutticas, care păstorea într-o cetate apropiată. Prin acești slujitori și prin legătura neîntreruptă cu poporul dreptcredincios, prin post și rugăciune, tânărul Sava și-a sporit evlavia, blândețea, smerenia, iubirea de adevăr și statornicia în credința ortodoxă.

Martiriul

În anul 372, regele got Athanaric a ordonat persecuții aprige împotriva creștinilor din teritoriile controlate de goți. Episcopul Ulfila a reușit să se refugieze la sud de Dunăre, în Imperiul Roman, dar preotul Sansala și ucenicul său Sava au fost prinși și chinuiți pentru credința lor în Hristos. În cele din urmă preotul Sansala a fost eliberat, dar Sava a fost martirizat.

Chinuitorii săi, conduși de Atharid, fiul dregătorului got Rotheseu, l-au legat pe tânărul Sava și l-au purtat prin văile împădurite care fuseseră arse de curând, prin cioturi ascuțite, biciuindu-l. Făcându-se ziuă, prigonitorii au văzut însă că pe trupul Sfântului Sava nu se afla nici un semn de vătămare, de aceea s-au înfuriat și mai tare l-au răstignit pe două osii și l-au trântit la pământ, lăsându-l să se chinuiască aproape toată ziua și noaptea ce au urmat.

Spre dimineață, o femeie ce trecea pe acolo l-a dezlegat, dar el a continuat să rămână în locul acela, netemându-se de ceea ce avea să urmeze.

Când Atharid a aflat de aceasta, a poruncit ca Sfântul să fie legat cu mâinile de o grindă, după care a adus la el mâncăruri jertfite idolilor, din care a vrut să-l oblige să mănânce. Însă Sfântul a spus că acele mâncăruri sunt spurcate, ca și cel ce le-a trimis, mărturisindu-l pe Hristos ca fiind singurul Stăpân și Domn. Auzind acestea, unul din slujitori a aruncat în pieptul Sfântului un drug de fier ascuțit, dar Sfântul a rămas nevătămat, prin credința și darul lui Dumnezeu.

Auzind toate acestea, Atharid a poruncit ca Sfântul Sava să fie aruncat în râul Mousaios (Buzăul de azi). Când au ajuns însă pe malul râului, slujitorii înfricoșați de minunile care le văzuseră, voiau să-l lase pe Sfânt să fugă, dar acesta s-a împotrivit, spunându-le: Împliniți porunca ce vi s-a dat. Eu văd dincolo de râu. Iată, în față stau în slavă cei ce au venit să mă primească (îngerii). Care așteaptă să ia sufletul meu și să-l ducă în lăcașul slavei lui Dumnezeu!

Atunci, slujitorii i-au pus peste gât un lemn foarte greu, și așa l-au aruncat în apă. Astfel s-a săvârșit din această viață, prin lemn și prin apă, Sfântul Sava, la vârsta de 38 de ani. După ce l-au înecat, ucigașii i-au scos afară din apă trupul, pe care însă l-au lăsat neîngropat, și au plecat. Trupul său a fost găsit nevătămat de frații creștini și îngropat cu cinstea cuvenită, într-un loc tainic, știut numai de ei.

Moaștele

Moaștele Sfântului Sava de la Buzău au fost luate în cele din urmă de preotul Sansala și trimise la sud de Dunăre, episcopului Ascholius.

La cererea Sfântului Vasile cel mare, guvernatorul provinciei Sciția, Iulius Soarnus, a trimis bărbați vrednici de încredere pentru a ridica moaștele Sfântului Sava și a le duce în Cezareea Capadociei.

Într-o epistolă din anul 374, Sfântul Vasile cel mare confirmă primirea neprețiosului dar, mulțumind totodată pentru ajutorul acordat. Aceste sfinte moaște au fost însoțite și de o scrisoare a episcopului Bretanion al Tomisului de la acea dată, în care se descrie martiriul Sfântului Sava.

Totodată, o altă epistolă a Sfântului Vasile cel mare sugerează faptul că Bretanion este cel care ar fi redactat actul martiric al Sfântului Sava de la Buzău. Numindu-l pe destinatarul acestei epistole theosevis (pios în grecește, termen rezervat clerului, mai ales episcopilor), Sfântul Vasile îi scrie: Tu ai cinstit pământul patriei tale (Capadocia) cu moaștele un martir care a înflorit de curând pe un pământ barbar

(Goția) care este învecinat cu al vostru (Dobrogea) [Courtonne, Y., - Saint Basil, Lettres II, Paris, 1961, p. 98].

Din păcate însă, nu s-au păstrat scrisorile de răspuns ale episcopului Bretanion către Sfântul Vasile cel mare, pentru a exista o confirmare a faptului că episcopul Bretanion al Tomisului este într-adevăr cel care a scris actul martiric al Sfântului Sava de la Buzău.

Proslăvirea ca sfânt

La 20 iunie 1992, Biserica Ortodoxă Română a făcut cea de a treia canonizare din istoria sa, după cele făcute în 1517 și în 1955-56. Alături de sfinții români a trecut în calendar și sfinți din alte neamuri care au predicat și au fost martirizați în părțile noastre, între care și Sfântul mucenic Sava de la Buzău, zis Gotul, prăznuit în fiecare an la 12 aprilie.

Imnografie

Tropar (glas 4): Astăzi, duhovnicește prăznuiește Biserica dreptcredincioșilor români și cu bucurie strigă: Veniți, iubitorilor de mucenici, să serbăm pomenirea cea de peste an a luptelor mucenicului Sava! Că acesta dintre noi cu voia lui Dumnezeu răsărind, a înflorit minunat, aducând Stăpânului rod bogat și bine primit, prin mucenicie. Iar acum se roagă neîncetat în ceruri, să se mântuiască sufletele noastre.

Condac (glas 3): Urcând astăzi de pe pământ la cele cerești, sfințite nevoitorule, de la Hristos te-ai încununat și îngerii cu bucurie te-au primit, iar noi, acum, cu laude te cinstim că mijlocești de-a pururea, Sfinte Sava, pentru țara și poporul tău.

Icoane

12 aprilie

12 aprilie

SF.
SAVA
GOTUL
MC.
DE LA
BUZĂU
†372

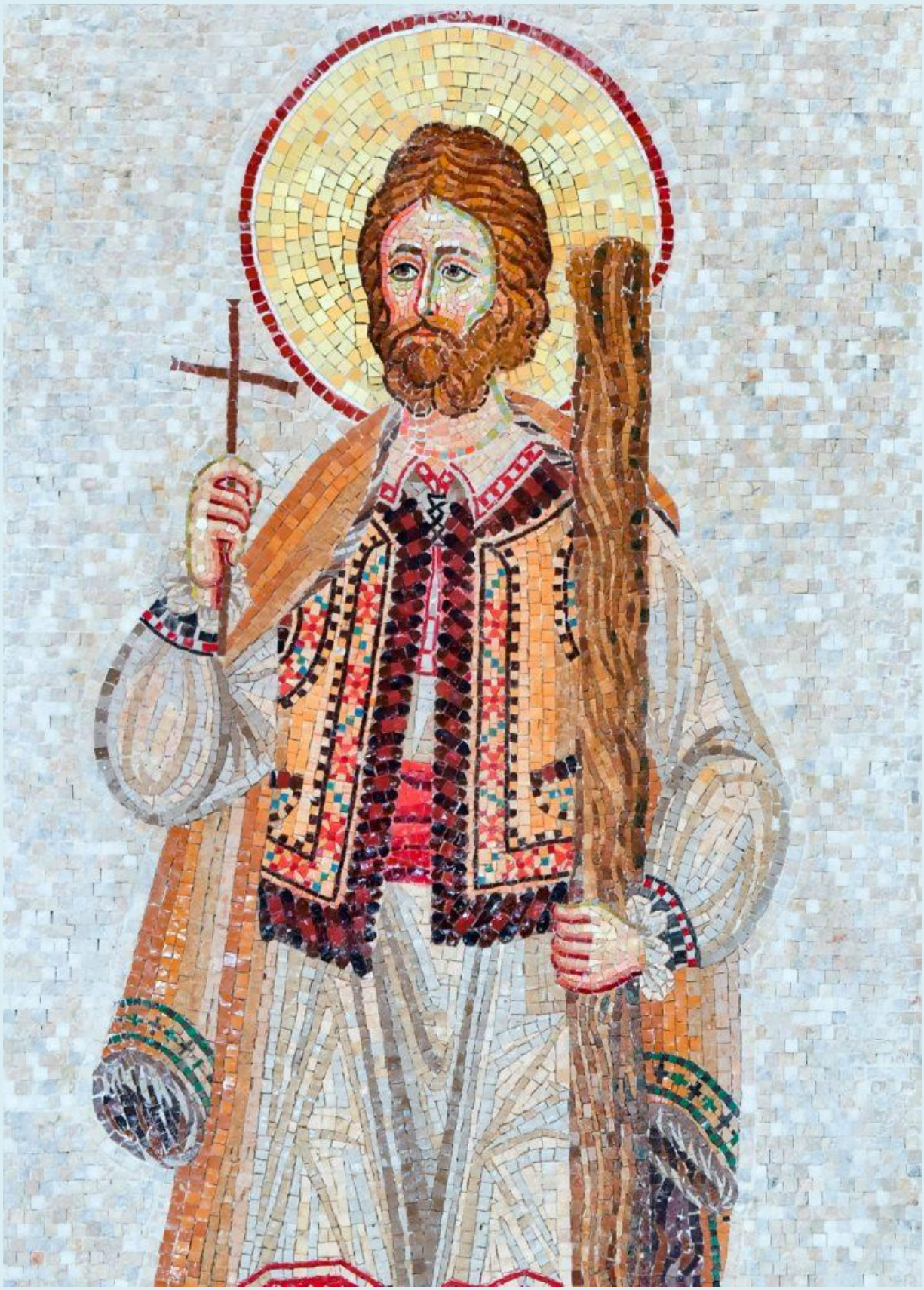

12 aprilie

Sfântul Mucenic

Sava

de la Buzău

icoane articole acatist canon

DOXOLOGIA.ro
Sf. Mc.
Sava
de la Buzău

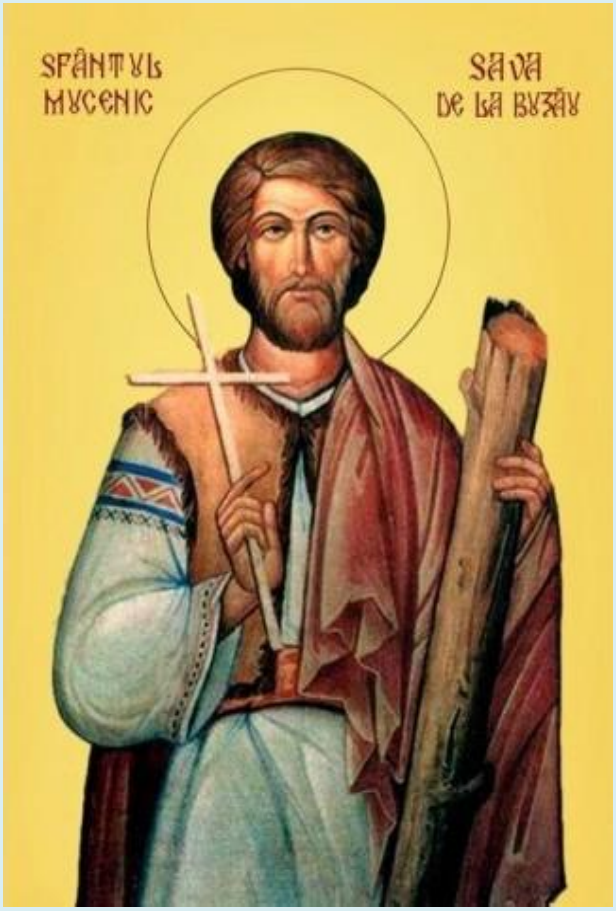
SFÂNTUL
MUCENIC
SAVA
DE LA BUZĂU

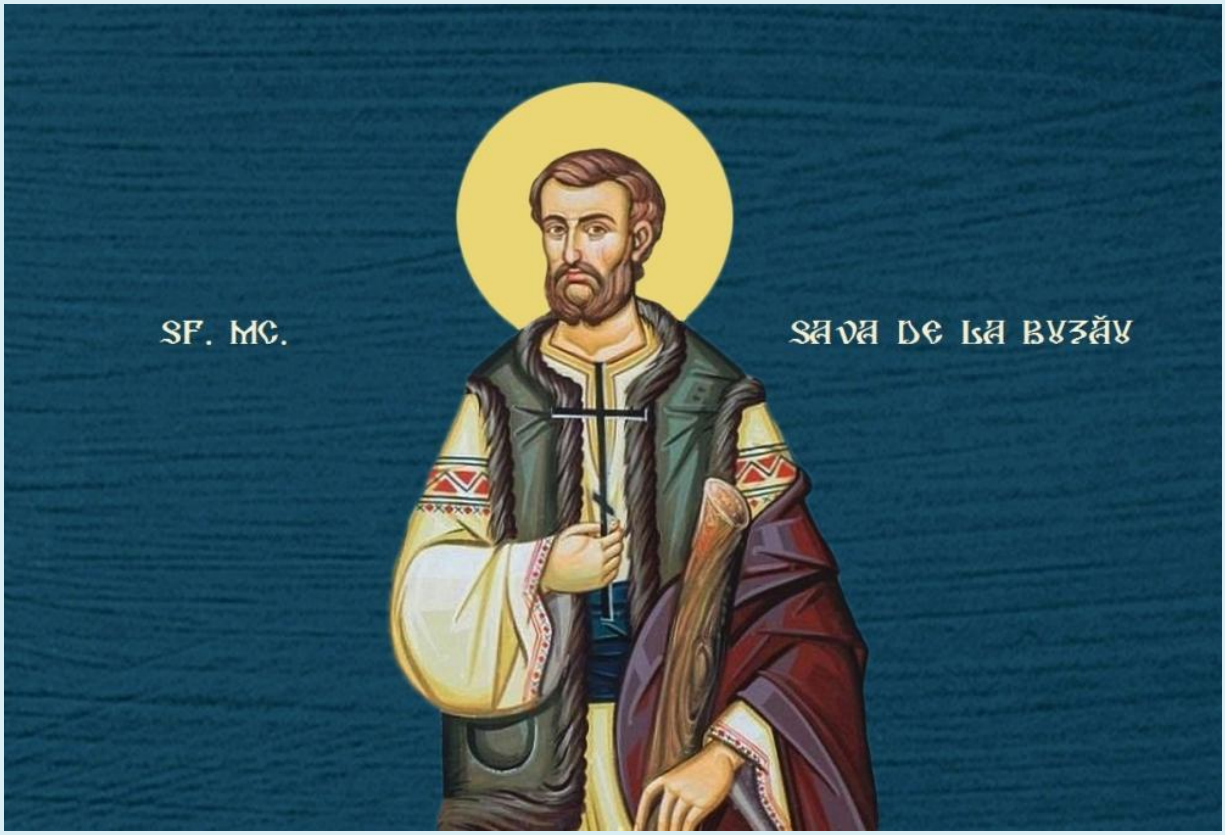
SF. MC.
SAVA DE LA BUZĂU

SF MC.
SAVA
DE LA BUZĂU

SF. MC.
SAVA
DE LA BUZĂU

SF. MC.
SAVA
DE LA BUZĂU

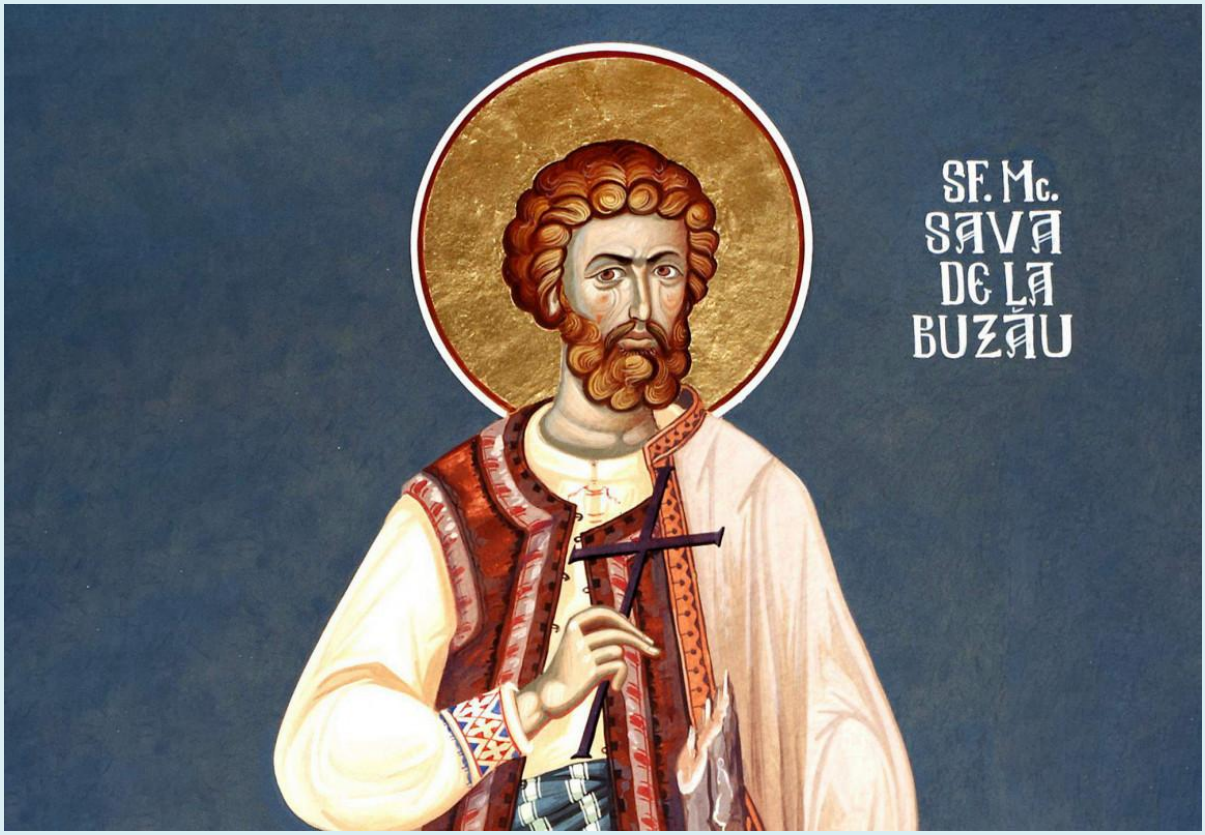
SF. Mc.
SAVA
DE LA
BUZĂU

SF. MC.
SAVA

6 lucruri despre
Sf. Mc. Sava de la Buzău

Apr
12

- Este cunoscut și ca „Sava Gotul" sau „Sava Românul"
- A refuzat să mânânce din carnea jertfită idolilor
- A suferit martiriu la 38 de ani
- A fost înecat în râul Buzău, cu un buștean legat de gât
- Moaștele sale au fost primite în Capadocia de Sf. Vasile cel Mare
- Sf. Vasile îl numește într-o scrisoare „atletul lui Hristos"

BASILICA.RO

Troparul Sfântului Mucenic Sava de la Buzău
12 Aprilie - Glasul 3
Purtătorule de chinuri Sfinte Mucenice Sava, cel ce în apă ai fost omorât de către goţii păgâni, roagă pe Milostivul Dumnezeu ca să dea iertare de greşeli sufletelor noastre.

Aprilie 12 Calendar Ortodox
Sf. Mc. Sava de la Buzău

Binecuvântat eşti Doamne şi prea mărit este numele Tău, Iisuse, în veci. Amin.